

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 788.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Sulyos helyzet.

Budapest, április 23.

Tagadhatatlanul nehéz helyzetben van a kormány. Nemesak azért, mert le kell mondania. Ha a vasárnap bekövetkező lemondásával reá nézve minden el volna intézve, akkor a kormány a mai sulyos helyzetből még aránylag olcsó áron szabadulna. De nem szabad elfeledni, hogy a jelenlegi miniszterek nemcsak a király bizalmi emberei, hanem egyúttal a pártok vezérei is s a saját pártjuk sorsának biztosítása az, aminek terhe még a lemondásuk után is rájuk nehezedik. Mert bárhogy nézzük is a mostani válságot, kétségtelen, hogy azt maga a kormány idézte föl azzal, hogy nem volt őszinte a parlamenttel szemben s hogy még akkor is hangoztatta azt, hogy a bankkérdésben a parlamentnek szabad keze van, amikor már ismernie kellett azokat az akadályokat, amelyek ma nyilvánosságra jutottak.

S éppen ezért kissé furcsa az, mikor még ma is azt követeli a kormány s mikor Bécsből még mindig érkeznek a távirati ükázok, hogy a pártok bizznak vezéreikben. Eddig biztak a pártok s ahogy most kiderül, kelletlenül jobban biztak. S azért, ha nem is volna az ország érdekében az, hogy a mai válságot még a pártok belső zavarai is sulyosbítsák, még is azt kell mondani, hogy a

feltétlen bizalom kora már véget ért s hogy még taktikai szempontból sem volt helyes az, hogy a koalíció magát állandóan fait accompli elé állította. S már maga az, hogy a bankkérdés ennyire kiélesedhetett s hogy a függetlenségi párt zöme most rendületlenül kitart az önálló magyar jegybank mellett, még akkor is, ha ez a kormány bukását vonná maga után, jórészt abban is keresendő, hogy a kiegyezési tárgyalások alatt is a kormány folyton azt hangoztatta, hogy a pártok bizzanak vezéreikben s ennek a bizalomnak eredményeképpen a kormány a legrosszabb kiegyezést kötötte meg Ausztriával, amit magyar kormány 1867 óta megkötött. A függetlenségi párt akkor falhoz volt szorítva s kénytelen-kelletlen megszavazta a kiegyezési javaslatokat, de nem akart a bankkérdésben is olyan kényszerhelyzetbe kerülni s azért előre szervezkedett az önálló magyar jegybank felállítására.

S hogy most a válság olyan sulyos formában következhetett be, annak oka az, hogy mindazok a nyilatkozatok, amelyeket eddig a kormány a parlament szabad kezéről tett, valótlanok voltak. Így aztán nem igen lehet megárteni, hogy minő alapon kéri a függetlenségi párttól, hogy ne hozzon határozatot a bankkérdésben, hanem bízzék rendületlenül a vezéreiben.

Most, mikor a kormány lemondása

bevezetett tény, kétszeresen jogosult az ország mérlegelni azt, hogy a vezérek által folytonosan kért s a pártok által soha meg nem tagadt bizalom eredményezett-e valami hasznot az országnak. S arra a szomorú igazságra jutunk, hogy az évekig tartott nemzeti küzdelem s a három éve tartó koalíciós purlom eredménye mindössze az, hogy néhány pártvezérből miniszter, államtitkár, titkos tanácsos lett, egyébként azonban a helyzet rosszabb, mint volt a szabadelvű korszak alatt. Mert a kiegyezés rosszabb, mint volt az 1888-diki, a kvóta felemeltetett, a közös kiadások horribilis módon szaporodtak s ma még távolabb vagyunk a nemzeti követelések teljesülésétől, mint voltunk öt év előtt. Az ország csalódott reményeiben, vezéreiben s most a függetlenségi párttól követeli, hogy az önálló magyar jegybank követelése mellett tartson ki.

Éppen ezért, ha a kormány most azért kéri a bizalmat, hogy a bankkérdésben valami kompromisszumot hozzon létre, nem igen bizunk abban, hogy ez a kompromisszum létrejöhessen. Mert ha még úgy óhajtjuk is a békés állapotokat, olyan kompromisszumot kivihetetlennek tartunk, amely ismét a függetlenségi párttól követelné elveinek föladását, anélkül, hogy akár eddig valami megvalósult volna a függetlenségi párt elveiből, akár ezután valami meg-

A fekete ráma.

Írta: Zsoldos László.

(Utánnomlás (Ilos.))

A multkoriban Kolozsvárt járván, fölkerestem az én Szapronczy Károly barátomat, aki ott aljárásbíró. A hivatalában nem találtam (a szolga azt mondta, hogy szabadságon van), elmentem tehát a lakására. Nem láttam már vagy tíz esztendő óta, hát mindénáron szerettem volna találkozni vele.

Soha rosszabbkor nem toppanhattam volna be hozzájuk. Azért mondom, hogy hozzájuk, mert Szapronczy házassággal volt, azt meg, hogy soha rosszabbkor, abból következtem mindjárt az első pillanatban, hogy megjelenésemmel épp nagyon heves és elkeseredett családi jelenetet szakítottam félbe. Legalább, míg a cseléd bejelentett, s én kalapomat a kezemben forgatva várakoztam az előszobában, belülről, alkalmasint a második szobából, kihallatszott hozzám az aljárásbíró hangja, sőt már nem is annyira a hangja, mint inkább valósággal az ordítása, valami előzményeknek a folytatásaként ezt a két befejező szót mennydörögve:

— ... torkig vagyok!

— Én is! Most már elég volt! És vedd tudomásul... — rikácsolta vissza az asszony. Aztán egyszerre csend lett. Bizonyára akkor nyitott be hozzájuk a cseléd.

Egy percz múlva pedig kiesapódott az ebédő ajtaja, s fölhevült arcán széles mosolylyal, tárt karokkal sietett ki elé az én Károly barátom.

— Szervusz, Pista! — kurjantotta sokkal hangosabban, semhogy ki ne érezhettem

volna belőle az erőltetettséget. — Isten hozott, édes öregem! — És hiába próbáltam szabadkozni (mivelhogy most már szívesebben mentem volna kifelé az előszobából, mintsem befelé), karanfogott, s nagy hűhóval becipelt magával a szobába.

— Hol jársz erre, pajtikám? Száz esztendő óta nem láttalak! Na, ez már igazán derék, hogy meglátogattál! — ilyen s ehez hasonló szóarádatot zúdított a nyakamba az aljárásbíró, miközben betuszkolt a szalonjukba.

— Asszony! — Hol van, Irma? Jöjjen ki, lelkem, egy perczre! — kiáltotta, (miközben a konyak párja csapott meg a leheltéből), mintha csak szándékosan beszantani akarná a feleségét azzal, hogy az indulatos ezivódás után most odaállítsa egy vadidegen vendég elé (nem ismertem még Szapronczyt), s ilyképen kényszerítse rá, hogy nyájas képet vágjon a kedvemért, holott — gondoltam magamban — az isten tudja, mennyire dül-fül magában a menyecske.

A bíróné azonban nem mutatkozott.

— Asszony, — kiáltotta megint a férj, és erre a hangra már bejött a cseléd, s megszeppent ábrázattal jelentette:

— A nagyságos asszony elment, kérem. Szapronczay egészen a fejébebjáig kivörösödött.

— Elment? — Nagyot lélegzett, s csak akkor folytatta:

— Hm. No jó. Ej, ej, — fordult felém szinte bocsánatkérő arccal, — mennyire sajnálom, hogy nem mutathattalak be a feleségemnek. De már éppen felöltözködött volt, mert valami dolga van a városban, amikor jöttél, s bizonyosan nem tudta, hogy ilyen kedves vendégünk érkezett. Mért nem jelen-

tette a feleségemnek, hogy a nagyságos ur van itten? — rivált rá a a szolgálóra, aki, ugy látszik, szintén kezdte átérteni a helyzetet, és fanyar mosolylyal füllentette:

— Bocsánat, amikor jelenteni akartam, a nagyságos asszony már éppen kiment a kert felől.

Az albiró a fejét csóválgatta, hogy:

— Ej, ej! — de a szeme azért akaratlanul és tűnődve meredt maga elé. Nyilván azon töprengött, hogy hova mehetett el a felesége.

A cseléd becsukta maga mögött az ajtót, Szapronczy pedig szívtart, konyakot hozott elő (nem kellett messziről hoznia, ott volt az ebédlöben az asztalon) s tettetett érdeklődéssel elkezdett faggatni, hogy mi járatban vagyok Kolozsvárt, hogy-mint élek Budapesten, megházasodtam-e már én is, meg hogy: hát ez, hát az, hát amaz a régi pajtásunk mit csinál, láttam-e őket, járok-e össze velük, és a többi.

Én meglehetősen elkényszeredve felelgettem, mert bizony akárcsak tükön ültem volna a családi vihar után. A szemem ezalatt önkéntelenül is föl-föltévedt az átellenes falra, amelyiken fekete fakeretből pufók, kis, szőkefürtű gyermekarcok mosolygott le felém.

— A kis fiatok? — kérdeztem egyszer csak közbevetőleg. — Vagy lányka?

Az én barátom hirtelen elkomorodott.

— A kis fiunk, — felelte maga elé néző tekintettel. — Meghalt.

— Oh, istenem! Mikor?

— Mult kedden volt két esztendeje.

— És mélyet sóhajtott.

— Szegények. És több gyermeketek is nincs? — kérdeztem résztvevően.

valósulhatna. Hogy a függetlenségi párt reális politikát folytasson, azt a három éves koalíciós uralom alatt megmutatta. De ez a reálpolitika nem mehet annyira, hogy a függetlenségi elvek teljes elárulásává fajuljon. Mert ez a függetlenségi párt megsemmisülésére vezetne. Hisz az eddigi oportunizmus is nagyon aláásta a függetlenségi párt tekintélyét, népszerűségét, azt, hogy öngyilkos legyen, senki sem követelheti tőle, legkevésbé Kossuth Ferencz, aki nem mint kereskedelemügyi miniszter lett elnöke és vezére a függetlenségi pártnak, hanem mint Kossuth Lajos fia.

Nem kívánunk egy új nemzeti küzdelmet, de a kormány kötelessége, hogy ha eddig nem volt őszinte, végre tisztáborra töltse a nemzet poharába. Ne álljon elő olyan kompromisszum-tervvel, amely az ország jogainak feladását foglalja magában s ne ártsa a nemzetet azzal, hogy ha most a kompromisszum-tervet elfogadják s meghozza azokat az áldozatokat, amelyeket tőle Ausztria követel, akkor majd öt év múlva, vagy 1917-ben az önálló magyar jegybank felállítható lesz. Hisz Ausztria beleegyezését ehhez most sem kell kikérnünk s alig hihető, hogy 1917-ben majd a helyzet kedvezőbb lesz, ha mégis ismét osztrák beleegyezéstől tétetik függővé.

Budapest, április 23.

Az alkotmánypárt értekezlete. Az országgyűlési alkotmánypárt hétfőn este értekezletet tart; kedden este pedig rendes heti pártvacsoráját megtartja a Hungária-szállóban.

A balpárt értekezlete. Az országgyűlési balpárt hétfőn, a hó 26-án délután hat órakor saját helyiségében értekezletet tart. Tárgy: A politikai helyzet megbeszélése.

Szapronczy mogorván nyult a konyakos üveg után. Töltött.

— Nincs, — mondotta, majd hogy nem kongó hangon. — Egyetlen gyerek volt. — És kihörpintette a pohárkájából a konyakot. Aztán ebédre marasztalt. Hanem abból már nem kértem, és udvariasan elhárítottam magamtól a meghívást. — Hogyisne, — gondoltam, — hogy délben az asztalnál majd én legyek a villámhárító. Nem jó mulatság.

Beszélgünk még egy darabig, s végre elbucoszkodtam.

Kezet fogtunk, s még egy pillantást vettem a falon mosolygó gyermekarcra.

— Pedig milyen szép, — dünnyögtem csendesen, mert itt, a konyaktól kivörösödött apa mellett, istenem, oly különös hatással volt reám az a fekete-rámás kép.

Elmentem. A fogadóban ebéd után erős feketekávé ittam, s aztán fölmentem a szobámba. Szivarra gyújtottam, és végighevedtem a díványon. Egész éjszaka utaztam, egész délelőtt szaladgáltam, Szapronczyéknál meg konyakoztam is, hát fáradt voltam, akár a kutya.

Egyszer csak zajtalanul kinyílik a falban egy kárpitajtó, és besompolyog rajta egy kis fiúcska. Ránézek. Ugyanaz az arc, amelyiknek a mása Szapronczyék szalonjában lógott a falon.

— Hm, — gondolom magamban, — ez furcsa, és megint szemügyre veszem a gyermeket. Az lassan odatipeg hozzám, és fürtös, szőszke fejcskáját odatolva mellém, ahogy lábujjhegyre állt, a díván párnájára, rám veti szomorúan a nagy, világoskék szemét.

— Bácsi!

Majd, anélkül, hogy megvárta volna, amíg én is szólok, bágyadtan csobogó selypes hangján tovább beszél:

Bécsi tanácskozások.

— Audienciák a királynál. —

A magyar pártok tömörülése.

Bécs, április 23.

(Kiküldött tudósítónktól.) A mai naptól senki sem várt izgalmat vagy döntő fordulatot s ez a huszonnégy óra el is múlt anélkül, hogy lényeges változás történt volna a helyzetben. Ma délelőtt gróf Zichy Aladár volt a királynál audiencián s ott ez alkalomból a néppárt álláspontját körvonalozta. Közvetlenül Zichy után Bilinski osztrák pénzügyminiszter jelent meg hosszabb kihallgatáson. Ennek a kihallgatásnak is a bankkérdés volt az anyaga, bővebb részletek azonban természetesen nem jutottak róla nyilvánosságra.

Andrássy Gyula délután négy órakor visszautazott Budapestre, Wekerle Sándort pedig holnapra várják ide, bárha azt is mondják, hogy Wekerle csak kedden jön ismét Bécsbe, amikor átadja a királynak a kormány lemondását. Kossuthot este hat órakor meglátogatta gróf Apponyi Albert. A két államférfi hosszabban tanácskozott egymással, Kossuth aztán visszavonult és dolgozott, hogy a holnapi audiencia anyagát előkészítse.

Erről az audienciáról nagyon különbözők a vélekedések. Sokan teljes pesszimizmussal emlegetik a szeptember huszonharmadiki emlékezetes napot, amikor a király a katonai kérdések körül folyó nemzeti küzdelem idején egyszerűen háttal fordított a nemzet vezéreinek és attól tartanak, hogy ha Kossuth és Apponyi előterjesztése hosszú is lesz, a király annál rövidebben fog válaszolni. Ez természetesen csak elaj volna a tüzre s ezt a tüzet azután igen nehéz volna eloltani.

— Bácsi, nekem olyan rossz abban a fekete rámban.

— Miért? — kérdezem én csodálkozva. — Hát csakugyan te vagy a Szapronczy Károly fia csokája?

— Én. De a fekete rámban olyan rossz, bácsi. A mama meg az édesapa mindig ezivakodik. A mama egész nap sétál és zsúrozni jár, az édesapa meg éjszaka jön baba. S akkor elkezdnek gorombáskodni egymással a szomszéd szobában. És az apuskám is, meg az édesmama is magukban engem okolnak, hogy én raboltam el tőlük a boldogságukat. Hogy magammal vittem a sirba. És fölpillantanak rám a falra, s aztán elkezdnek gorombáskodni egymással. S én, bácsi, nem tudok leszállni a fekete rámból, hogy odasomfordáljak közéjük, és azt mondjam nekik:

— Mamuska... apuska... ne tessék haragudni egymásra! Tessék... itt van... visszahoztam a sirból a boldogságukat!

Nem tudom már, mit akartam felelni a szőszkefürtű gyermeknek, mert hevesen kopogtattak az ajtómon, s én fölrezenntem. A szomorú fiúcska természetesen nem volt sehol, hanem a „tessék“ kiáltásomra belépett helyette a szobámba az apja, az albíró. Dúlt ábrázata volt, és most még érezhetőbben fújta magából lélegzés közben a konyakot. Izgatottan nyújtotta felém a kezét.

— Barátom, nem ebédeltünk együtt, de most már mindenesetre együtt vacsorázunk a Newyorkban. Képzeld, — mondta tovább rekedt nevetéssel minden átmenet, vagy bevezetés nélkül olyan kézmozdulattal, mint akinek már nincs rejtegetni valója, — képzeld, itt hagyott a feleségem!

— Ugyan! — szólottam meglepődve, és önkéntelenül is a falon függő, szegény, tehetetlen, kis fekete ráma jutott az eszembe.

Kossuth azt szeretné, hogy ha a függetlenségi párt teljesen a vezéreire bízna a dögöt és fölhatalmazná őket, hogy a megoldást maguk keressék meg s ahhoz a párt csak utólag csatlakozzék. De erre nem sok kilátás van, mert a függetlenségi párti képviselők nagyon el vannak keseredve. A helyzet ma úgy áll, hogy a függetlenségi párt egy része abban a véleményben van, hogy ha a párt egészét meg lehetne nyerni egy egységes állásfoglalásnak, akkor hajlandók lennének valamely kompromisszumra, de most attól félnek, hogy ha a függetlenségi párt egyik fele valamely megállapodásra jut a bankkérdésben, a másik része ellenzékbe megy s mint a függetlenségi eszmék igazi képviselője, egy esetleges választáson magához ragadja a többséget. Főleg ennek a választásnak az eshetősége izgatja a függetlenségi képviselőket, akik választóiktól tartanak.

Nagy érdeklődést keltett itten az, hogy gróf Andrássy Gyula hosszabban tárgyaljon Aehrenthal külügyminiszterrel. Ennek a tárgyalásnak a lényege arra szorítkozott, hogy Andrássy olyan engedményeket akar hozni a függetlenségi pártnak, amelyek alkalmasak volnának a bankkérdés megnyugtató megoldására. Andrássy az egész válság folyamán arra törekszik, hogy a függetlenségi pártnak szolgálatokat tegyen és a választókkal szemben a függetlenségi párt helyzetét megkönnyítse. Erre a célra Andrássy nem szűnik meg kapacitálni minden mérvadó faktort, bárha ennek az akciónak a sikerét általában nagyon szkeptikusan ítélik meg.

A döntő nap mindenesetre a holnapi lesz, mert általános az a vélemény, hogy Kossuth és Apponyi kihallgatása fordulatot fog jelenteni a válság folyamatában.

(Zichy Aladár a királynál.)

Gróf Zichy Aladárt, a király személye körüli minisztert és a néppárt elnökét a király ma délelőtt fél 11 órakor kihallgatáson fogadta. A kihallgatás félóra hosszúra tartott. A kihallgatás a politikai helyzettel függ egybe. Gróf Zichy Aladár a Burgból visszatért a Magyar Házba és itt közte, Kossuth Ferencz, gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert között megbeszélések folytak. Ma délelőtt Bécsben olyan híresztelés is kelt szárnyra, hogy nem tartják véglegesen elszakadottnak a megértés fonálát, bár több mint valószínű, hogy a király már a holnap délutáni audiencián véglegesen dönt a helyzetről.

(Bilinski audienciája.)

Az uralkodó Bilinski osztrák pénzügyminisztert is fogadta, még pedig közvetlenül gróf Zichy Aladár audienciája után. A kihallgatás egy óráig tartott. Mi sem természetesebb, mint az a föltevés, hogy az osztrák pénzügyminiszternek ezen az audienciáján kizárólag a bankkérdésről volt szó. Az a hír azonban, amelyet délben hoztak, hogy nem kizárt dolog, hogy a felség a két kormányt a mostani tárgyalások újra való fölvetelére fogja utasítani, semmiképpen sem nyert megerősítést.

(Aehrenthal a magyar politikában.)

Báró Aehrenthal közös külügyminiszter a leggyönyörűbben kidomborítja, hogy Magyarország csak egy provinciája az összmonarchiának. Állandóan előtérben áll, folyton tárgyal a magyar államférfiakkal, ma délelőtt pedig a király elé járult, hogy megtegye javaslatát Kossuth és Apponyi holnapi audienciájára vonatkozólag. A „kancellár“ kihallgatása után határozottan hirdették, hogy Kossuth Ferencz

nök és gróf Apponyi Albertnek az önálló bankra vonatkozó előterjesztésére a király válasza elutasító lesz.

Gróf Andrássy Gyula ma délelőtt szintén hosszasan tárgyalt báró Aehrenthallal. A magyar miniszterek: Kossuth Ferencz, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár ma délelőtt reggelin voltak báró Aehrenthal közös külügyminiszternél.

(A miniszterek tanácskozása.)

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma korán reggel Papp Elek miniszteri tanácsos jelenését fogadta, majd gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterrel tanácskozott hosszabb ideig. A délelőtt hátralevő részét a miniszter dolgozószobájában hivatalos ügyek intézésével töltötte el. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszterrel tanácskozott, délután pedig meglátogatta Aehrenthal közös külügyminisztert.

Ma délelőtt a Magyar Házban együtt voltak a Bécsben időző magyar miniszterek. Tizenkét óra után kijött gróf Apponyi Albert, kit szívélyesen üdvözöltek a várakozó újságírók. A miniszter mindegyikkel kezet fogott, csak épp Pallay Sándorral, Kossuth titkárával — nem! Ebből a körülményből esetleg bizonyos következtetéseket vonhattak volna le az újságírók, ám ezt Apponyi megelőzte, mondván:

— Egy kis fantáziával valahogy azt ne süssék ki az urak, mintha Kossuth Ferencz és köztem szakadás állt volna be. Nem, Pallayt már az előbb üdvözöltem, most azért nem fogtuk kezet.

Mindenki mosolygott. Egyik újságíró pedig megjegyezte, hogy jól állhat a kormány dolga, ha a miniszter ily jókedvű.

— Dehogyan! — szólott erre a közoktatásügyi miniszter. — Csak már előre örülök a pihenésnek s a jó vidéki levegőnek!

A báró Aehrenthalnál volt dezsóné után a magyar miniszterek a bankgassei magyar palotába mentek, ahol Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter délután öt órakor Avarna herceg bécsi olasz nagykövet látogatását fogadta. A nagykövet félóránál tovább időzött a miniszternél. Az esti órákban Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert és gróf Zichy Aladár miniszterek között tanácskozás volt. Holnap délelőtt Kossuth Ferencz a bankgassei magyar palotában fog dolgozni s délután fél 2 órakor kihallgatáson jelenik meg ő felségénél. Gróf Apponyi Albert kihallgatása délután fél 3 órára van kitűzve.

Néhány lap tegnap azt jelentette, hogy a magyar kormány tagjai ő felsége kabinetirodájának főnökével, Daruváry Gézával, új kibontakozási akció alapjáról megbeszélést folytattak. Illetékes helyen a „Budapesti Tudósító“-val azt közlik, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a tényeknek. Daruváry osztályfőnök ilyen megbeszélésekben nem vett részt. Tegnap járt ugyan a magyar házban, azonban kizárólag azon célból, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter látogatását viszonzozza, az a látogatás azonban teljesen magánjellegű volt.

Azokra a közleményekre vonatkozólag, melyek szemint gróf Andrássy Gyula belügyminiszter kihallgatáson szándékozik megjelenni Ferencz Ferdinánd királyi herceg trónörökösénél vagy pedig nála kihallgatást kért, a „Budapesti Tudósító“-t fölhatalmazták annak megállapítására, hogy ezek a híresztelések tökéletesen hamisak és minden alap híján valók. Gróf Andrássy Gyula a trónörökösénél nem kért kihallgatást és nincs is szándékában ez, nem is szólva arról, hogy a trónörökös ez idő szerint Bécsben sincs.

(A szakelődök elutazása.)

A bankkérdés magyar szakelődői egyelőre befejezték működésüket. Dr. Teleszky János miniszteri tanácsos már reggel visszautazott Budapestre s Papp Elek miniszteri tanácsos, aki a délelőtt folyamán Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterrel hosszabb beszélgetést folytatott, délután szintén elutazott Bécsből.

(A miniszterelnök Budapesten.)

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki tegnap este érkezett vissza Bécsből, ma délelőtt a miniszterelnökség palotájában a távolléte alatt fölhalmozódott adminisztratív folyó ügyeket intézte el, majd a pénzügyminisztérium palotájába ment át, ahol szintén hivatalos ügyek elintézésével foglalkozott.

Bécsi hírek szerint Wekerle miniszterelnököt holnap reggelre Bécsbe várták. Eddig azonban semmi diszpozíció nem történt, amelyből következtetni lehetne, hogy Wekerle miniszterelnök a képviselőház ülése előtt felutazik Bécsbe. A legnagyobb valószínűség szerint Wekerle Sándor miniszterelnök kedden fog ő felségénél audiencián megjelenni.

(A miniszterek hazaérkezése.)

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma délután 4 óra 40 perczkor visszatért Budapestre. Gróf Hadik János belügyi államtitkár már a délelőtti gyorsvonattal Budapestre utazott. A kabinetnek még Bécsben időző tagjai, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert és gróf Zichy Aladár szombaton délután 4 óra 40 perczkor utaznak vissza Budapestre.

(Justh nyilatkozata.)

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, ma délelőtt 10 óra néhány perczkor Meránból, ahol beteg fiát látogatta meg, Budapestre érkezett. A képviselőház elnöke a fővárosba való megérkezése után először lakására hajtatott, majd a képviselőházba ment, ahol Dessewffy Arisztid elnöki tanácsos és az elnöki osztály többi referensének hivatalos előterjesztéseit hallgatta meg. A mai délelőtti folyamán a politikusok közül többen keresték föl Justh Gyulát a képviselőházban. Hosszabb időt töltött a Ház elnökénél Barabás Béla, a függetlenségi és 48-as párt alelnöke, akinek Justhval való értekezése több mint egy félórán át tartott.

Egy újságíró előtt Justh így nyilatkozott a helyzetről:

— Véleményem szerint gróf Andrássy Gyula nem fog kapni megbízatást, amint hogy ennek semmi célja nem volna. Mit akarna Andrássy? Talán a bankszabádalom megújításával jönne a Ház elé? Hiszen huszonegy óra alatt tehetetlennek tennék őt is, egy más kormányt is, mely nem hozza az önálló nemzeti bankot. Ugy-e, most már látják a hatvanhetesek is, hogy a függetlenségi pártban nemesek én és néhány elvbarátom, nemesek egy bankesoport kívánja a nemzeti bank feállítását, hanem Kossuth Ferencztől kezdve minden párttag szilárdan áll sarkalatos programponturnk mellett? Engem nem eszűgesztenek el a bécsi események, mert ma is szilárdan meg vagyok győződve arról, hogy erős kitartással megkapjuk azt, amihez elvitázhatalan jogunk van. A bankönállósítás első lépés Magyarország gazdasági függetlenségéhez; ha most engedünk, akkor sohase szabadulunk ki Ausztria hatalmából, megfuladhatunk a magunk tehetetlenségében. Fejlődni, erősödni kell a nemzetnek! Hogy a függetlenségi pártnak mennyire igaza van, mikor a bankszétválasztást követeli, azt nagyszertűen illusztrálják szentesített törvényeink. Itt fekszik előttem az 1899. évi XXVII. törvényzikk, mely az osztrák-magyar bank szabádmánának meghosszabbításáról szól. Ennek első mondata így szól:

„Az osztrák-magyar monarchia mindkét államát önálló jegybankok felállítása tekintetében megillető, kölcsönösen elismert jog, a mai szabádalom lejártá után az 1910. év végeig igénybe nem vétetvén, az osztrák-magyar bank szabádmánja, stb. ismét meghosszabbítottatik.“

— Ez a törvény világosan, félre nem érthető módon megállapítja, hogy az önálló jegybankhoz jogunk van, ezt Ausztria is elismerte. Ragaszkodunk is hozzá, bármi történjék, nem engedünk. Csak kitartással győzhetünk! Bezzeg, ha a hatvanhetesek nem izgattak volna becsületes törekvéseink ellen, ha nem szították volna az ellentétet, ma másképp állanánk. Hetekkel, hónapokkal előbb hangoztattam, hogy egyöntetű föllépcsre van szükség, de akkor nem hallgattak rám. Hogy a képviselőházat szeptemberig elnapolják s

addig a Wekerle-kormány vezeteti az ügyeket, lehetetlennek tartom, mert hiszen a bankkérdést meg kell oldani. Ha a magyar parlament a bankszabádmán nem hosszabbítja meg, amint hogy nem fogja, a bank többé nem osztrák-magyar bank. Az pedig csak nem képzelhető, hogy valami csere-állapot áll be. Ez neveléses dolog. Hiábavaló lesz minden kísérletezés: megtörik a függetlenségi párt ellenállásán. De különben is kizártnak tartom, hogy Kossuth Ferenczék Fejérváry módjára tovább vinnék az ügyeket. A képviselőházat csak oszlassák fel, majd meglátják, hogy milyen kudarcokkal jár rájuk nézve a választás. Mint már egyszer mondtam: lehengereljük az önálló bank ellenségeit. Egy esetleges választásba a nemzeti bank s a választói jog reformjával megyünk: mondhatom, könnyű lesz megszámolni azokat, akik a mi programunk ellenére jönnek be a parlamentbe.

Justh Gyula ma este föllátogatott a függetlenségi pártkörbe, ahol már a délutáni órákban kezdtek gyülekezni a képviselők. Hat óra tájban már száznál többen voltak együtt s a nagy társalgó teremben csakhamar igen élénk eszmecsere indult meg. A bécsi eseményekről beszélve, legelőször Popovics Sándor bank-kormányzó tegnapi beszédét bíralták és igen elítélően nyilatkoztak arról, hogy Popovics mindjárt az első alkalommal megtagadta a magyar nemzeti álláspontot és az osztrákok mellé állt. El is határozta, hogy az új bank-kormányzónak ezt a hazafiatlan föllépését a képviselőházban interpelláció formájában szóvá teszik. Hoitsy Pál ezután bejelentette, hogy hozzá, mint ügyvezető alelnökhöz és Leszkay Gyulához, mint háznagyhoz, Kossuth Ferencz a következő azonos tartalmu táviratot intézte:

Minthogy tudomásomra jutott, hogy pártunk Budapesten időző tagjai megérkezésekor a pályaudvaron tömegesen fogadni készülnek, halásan elismerve az e szándékban nyilvánuló baráti jóindulatokat, mégis a politikai helyzet megítéléséből kifolyólag igen nyomatékosan kérem, hogy a te közvetítéssel sziveskedjenek e szándékuktól elállani. Kossuth.

A párt tagjai még hozzá sem szólhattak a dologhoz, amikor Justh Gyula belépett a terembe. Zúgó éljenzés hangzott föl s a képviselők köré csoportosultak.

Justh Gyula az üdvözlések után nyomban a bankkérdésre tért és azokon kívül, amiket föntebbi nyilatkozatában már elmondott, ilyen kijelentéseket tett:

— Amíg a kartelbank terve fönnállt, a függetlenségi pártnak meg volt kötve a keze, mert a tárgyalásokba az osztrák kormány is volt beleszólási joga. Most azonban ez alól a megkötöttség alól fölszabadultak és visszakapták teljes akciószabadságukat, mert a bankügy ezután tisztán belső ügye Magyarországnak, amelyet a törvény értelmében fog megoldani. Képtelenség föltenni, hogy a függetlenségi politikusok és általában a többségi miniszterek részt vegyenek egy ügyvezető kormányban, amely egyáltalában nem felel meg a parlamentáris mus elvének. Kitartásra buzdítja a pártot, hogy úgy mint eddig, tömören és egységesen küzdjön jogos és törvényes álláspontja mellett, annál is inkább, mert ha júliusig nem engednek, föllítenül győzedelmeskedni fognak. Hiszi, hogy most, amikor már nyilvánvaló, hogy az osztrákok pártkülönbség nélkül vonulnak föl a magyar kivánságok ellen, mi is azzal fogunk felelni, hogy minden magyar ember, a pártkereteket ledöntve, egy táborban fog harcolni a nemzeti ügy mellett. A hétfői pártértekezleten fel fog szólni, hogy első sorban a vezérek érdemeit méltassa, akik valóban mindent elkövettek a bécsi körök ellenállásának megtörésére. A pártnak tüntető bizalomnyilvánítással kell megerősíteni a vezérek törekvéseit és ezzel

dokumentálni, hogy egységes az önálló jegy-bank követelésében.

— Fogadjuk őket nagy tüntetéssel holnap a pályaudvaron! — volt a visszhang *Justh* fejtegetéseire.

— Kossuth nem akarja, — szolt közbe *Leszkay* Gyula. — Az ilyen demonstráció csak akkor ér valamit, ha legalább ötvenezer ember fogadja a pályaudvaron.

— Az összes fővárosi függetlenségi körök kivonulnak, — vetették ellen.

— A párt fogadhatja ünnepélyesen vezetőit, — mondta *Justh* — Kossuth csak szerénységből és tapintatosságból kérte a fogadtatás mellőzését.

Holló Lajos ezzel szemben azon a nézetben volt, hogy Kossuth kívánságát respektálni kell, s a vélemények így módon annyira megoszottak, hogy nem tudtak megállapodásra jutni.

Ezután még tovább is beszélgettek a bankkérdésről és *Kovács* Ernő annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy, bár eddig azt hitte, hogy a katonai kérdések megoldása a legfontosabb teendő, most már az önálló bankot kell elsősorban felállítani, mert *Luenger*ek arzátlanságára ez a legmegfelelőbb válasz.

Egy csoportban, amely gróf *Baththyány* Tivadár és *Barabás* Béla körül alakult, fölvetették azt a tervet, hogy az osztrákok galádságát az osztrákok árak boykottálásával kell megtorolni. A függetlenségi pártnak felszólítást kell intéznie a francia, angol és német gyárosokhoz, hogy gondoskodjanak közvetlen behozatalról, s így módon kell alkalmat adni a lakosságnak, hogy olyan árukat, amelyek nálunk még nem készülnek, az osztrák ipar megkerülésével szerezhesse be. Ez a terv általános helyeslésre talált, s már legközelebb meg is kezdik az erre irányuló akciókat. Kilencz óra felé járt már az idő, amikor a képviselők oszlanak kezdtek.

(Az Országos 48-as Párt.)

Hétfőn ér véget a *Képviselőház* ötödik ülése. *Justh* Gyula elnök ma már a szokásos módon meg is hirdette a hétfői ülést, amelynek napirendjére az elnöki előterjesztéseken kívül csak a következő ülés napirendjének megállapítása van kitézve. Ez a formális ülés most már igen nagyjelentőségű, mert ekkor fogja *Wekerle* Sándor miniszterelnök bejelenteni a kormány lemondását. *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek a kormány lemondását bejelentő nyilatkozata után minden koalíciós párt részéről felszólal egy képviselő és rövid nyilatkozatot tesz. Délután négy órakor a *főrendiház* is tart ülést, amelyen a kormány szintén be fogja jelenteni lemondását.

A kormány lemondását formálisan a vasárnapi minisztertanácsban fogja elhatározni, amelyről félhivatalosan ezt mondják:

Vasárnap délelőtt, 11 órakor Budapestben miniszteri tanácskozás lesz, amelyen *Wekerle* Sándor miniszterelnök elnöklésével a kabinet valamennyi tagja részt vesz. Hétfőn este a koalíció három pártja külön-külön értekezletet tart. Ez értekezleteken a pártok vezetői a miniszteri tanácskozás határozatáról jelentést fognak tenni és a pártok ezeket a jelentéseket előreláthatólag anélkül fogják tudomásul venni, hogy a dolgok további folyásának külön határozatokkal prejudikálnának.

Ez a félhivatalos kommuniké tehát már előre bejelenti hogy a kormány azon van, hogy a pártok ne kössék le magukat határozatokkal, hanem tudomásul véve a kormány lemondását, bízzák meg a vezetőket a kibontakozásra irányuló tárgyalásokkal. Ennek a határozatnak pedig igen messzemenő célja van. Nevezetesen arról van szó, hogy az osztrákok hadiállása következtében megérlelődött a pártok fuziójának terve, még pedig olyan módon, hogy nemcsak a függetlenségi párt és az alkotmánypárt válnak össze az országos negyvennyol-

czas párttá, hanem csatlakoznak az összes magyar pártok, nevezetesen a balpárt, a demokratapárt és az újpárt is, csak a néppárt fog esetleg kívül maradni, de egyes néppárti képviselők mindenesetre csatlakozni fognak. Az erre vonatkozó tárgyalások már nagyon előrehaladtak és gróf *Andrássy* Gyulának bécsi akciója, valamint *Justh* Gyulának mai nyilatkozatai szintén erre vonatkoztak. A terv hírére szerint báró *Bánffy* Dezsőtől indult ki, tőle vették át *Justh* és a kormány tagjai. Az akció, úgy látszik, sikerre fog vezetni.

(A válság lefolyása.)

Bécsi jól értesült politikai körökben — tudósítónk jelentése szerint — úgy vélekednek, hogy a magyar belpolitikai válság lefolyása távolról sem lesz olyan gyors, semmint hitték. Senki sem kívánja, hogy elhamarkodott lépések történjenek a válság megoldása céljából, sőt elelnkezőleg, azt hiszik, hogy akkor lehet kielégítő megoldásra jutni, ha a magyarországi viszonyokat óvatosan kezelik. Majdnem biztosra vehető, hogy a korona a döntést fenntartja magának s *Wekerle* miniszterelnöknek minisztériumával együtt alkalmat fog adni, hogy keressenek egy olyan kombinációt, amelyvel Magyarországon a mostani politikai rendszer fenntartható volna. Éppen ezért a válság valószínűleg nagyon lassú lefolyású lesz és csak, ha minden arra irányuló fáradozás meghiúsul, hogy a koalíció és a korona között egyértelmű megegyezés jöjjön létre, csak akkor fog bekövetkezni a *Wekerle*-kormány lemondásának elfogadása és csak akkor fog a korona a koalíciótól távolálló magyar politikusokat meghallgatni. A koalícióval szemben a korona ragaszkodik előbbi álláspontjához, hogy tudniillik a paktumban leköltött igényeket beváltandók s így a választójogi reform megvalósítása előtt nem vehetők fel olyan kérdések, amelyekről a paktumban nincs szó.

(Buzdító táviratok.)

Veszprém város polgársága tegnap népgyűlést tartott és állást foglalt az önálló bank mellett. A gyűlésről *Óváry* Ferenc országgyűlési képviselő indítványára táviratilag üdvözölték *Kossuth* Ferenc és gróf *Apponyi* Albert minisztereket. *Kossuth* Ferenchez a következő táviratot küldték:

Veszprém város ezemél több választó polgári testülete állást foglal az önálló magyar nemzeti bank mellett. Bizalommal üdvözli nagyméltóságodat és nagy munkásságához kitartást és sikert kíván.

A Budapesti II. Ker. Függetlenségi és 48-as Párt a következő sürgönyt intézte *Kossuth* Ferenchez:

„Nagy igazainkért elszánt küzdelemre készen bízunk Benned, hogy ha böles mérsékleted hasztalan lett volna, győzelemre viszed a Nemzet és az alkotmány erejét.”

Kossuth az összes buzdító táviratokra a következő azonos szövegű távirati választ küldötte:

„Bizalmukról tanuskodó szíves sürgönyüket köszönettel vettem; minden lehetőt megteszek igazságos ügyünk érdekében. *Kossuth*.”

Budapest, április 23.

Szterényi államtitkár Bukarestben. Bukarestből táviratozzák, hogy *Szterényi* József államtitkár, aki a román kereskedelmi szerződés perfektuálására Bukarestbe utazott, ma délben *Mussa* Gyula orsz. képviselő kíséretében odaérkezett. A pályaudvaron *Schönburg* herceg követünk, *Wodianer* főkonzul, *Lers* és *Roth* miniszteri tanácsosok és *Maritsch* szaktudósító fogadták. A szerződés aláírása délután öt órakor volt. Az államtitkár a közbeeső időt felhasználta arra, hogy az ottani katolikus és református magyar iskolákat *Mussa* képviselő és *Wodianer* főkonzul kíséretében meglátogassa. Az aláírt egyezmény kibővíti a Romániában eddig fenállott legtöbb kedvezmény alapján nyugvó viszonyokat, amennyiben tekintettel osztrák és magyar áruk romániai kivitelére, a tekintetbejövő árukra nézve vámtarifamérséklések, azonkívül a monarchia külön kiviteli érdekeinek megfelelő előnyök vivattak ki, míg más részről Romániának a szarvasmarha, juh- és sertés-hus beho-

zatalának számszerűleg megállapított kontingensét engedélyezték. A román vámtarifa legfontosabb tételei, amelyeknél leszállításokat lehetett elérni, köztük a parasztkalapokra, pamutszövetekre, dongafára, porcellánra, celluloid-gyöngyökre, természetes ásványvizekre, gránit és bazalt-kövekre, tüskére, patkószegekre, folyékony szénsavra és lópkósavra vonatkoznak. Azonkívül megkötötték a román tarifát néhány ezidőszert még érvényes tételét. A Romániának vágott-marha behozatalra engedélyezett kontingens alacsony számból kiindulva, fokozatosan emelkedik a szerződés tartama alatt. A szerződést Románia részéről *Bratianu* miniszterelnök, külügyminiszter; a magyar kormány részéről *Szterényi* József államtitkár, az osztrák kormány részéről *Riedl* Rikárd osztályfőnök, továbbá *Schönburg* herceg osztrák-magyar követ irták alá. Este *Szterényi* tiszteletére *Schönburg* követ estélyt adott, melyre az államtitkáron és kíséretén kívül az osztrák delegátusok és a román bizottság tagjai is hivatalosak voltak.

Popovics Sándor Budapestben. *Popovics* Sándor, az osztrák-magyar bank kormányzója ma este hét órakor Bécsből Budapestre érkezett. A kormányzó *Ráthay* László orsz. képviselővel együtt tanu lesz a *Márfy*-féle esküvőn.

A török kárpótlás. Bécsi tudósítónk jelenté, hogy az osztrák kormány ma minisztertanácsban foglalkozott a Törökországnak fizetendő 54 millió törlesztésével. Ennek az összegnek első részletét már a jövő héten fogják kifizetni a szerződés értelmében s így nincs mód a parlamentek jóváhagyását elérni. Ilyen körülmények között a két kormány a birodalmi tanácstól és a magyar képviselőháztól utólag fog jóváhagyást kérni.

A bosnyák tartománygyűlés összehívása. Szerajevóból jelentik a *Kel. Ért.*-nek: A bosznia-hercegovinai tartománygyűlés egybehívását legközelebb június hó elejére tervezik. A tartománygyűlés a városok dísztermében fog ülésezni, amelynek e célra való átalakítását már megkezdették. A kormány terve az, hogy mielőtt a tartománygyűlés összeül, az első előterjesztések közt helyet foglaljon egy külön sábor építésére vonatkozó törvényjavaslat is.

Dalmácia hivatalos nyelve a horvát. A dalmáciai helytartó, *Nardelli* és a dalmáciai összes horvát, szerb és olasz képviselők Bécsben már napok óta tanácskozásokat folytattak az osztrák miniszterelnökkel, hogy végre megállapítsák Dalmácia hivatalos nyelvét. Tegnap végre negyven évig tartó harez után sikerült a horvát és olasz képviselők között végleges egyezséget teremteni e kérdésben. Eszerint ezentúl a dalmáciai hatóságok hivatalos nyelve a horvát az eddigi olasz helyett. Az olasz nyelvű beadványoknak olasz nyelvű elintézése csak megengedhetőnek van kimondva. Ezt az elintézési módot azonban csak a viszonyokból származó kivételnek deklarálták. A kétnyelvűségről nézve a horvát és szerb képviselők beleegyeztek abba, hogy a tengerparton levő tizenhat nagyobb községben és városban az épületek felírása horvát és olasz legyen. A többi részletkérdésben is sikerült végleges megállapodásra jutni. A megállapodásokról jegyzőkönyvet vettek föl, amelyet az összes dalmáciai horvát, szerb és olasz képviselők aláírtak. A jegyzőkönyv legközelebb az osztrák minisztertanács elé kerül.

A pozsonyi mandátum. A *Popovics* Sándor államtitkárnak bankkormányzóvá történt kinevezése következtében megüresedett pozsonyi II. kerületben már megindult a választási mozgalom. A függetlenségi párt és a város intelligenciájának nagyrésze egyöntetűen *Bartal* György, a függetlenségi párt jelöltje mellett foglalt állást. Annak a kis töredéknek, mely a régi szabadelvűpártból verődött össze, amelyet *Bittó* Dénes főispán irányít, *Neiszidler* Károly, a volt szabadelvűpárti képviselő a jelöltje. Ez a szabadelvűpárti töredék tegnap este értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy *Neiszidler* a város polgárságának állásfoglalása daczára is jelöltik. A városban nagy a felháborodás *Bittó* Dénes főispán iránt s a polgárság pártkülönbösg nélkül helyteleníti a főispánnak azt az eljárását, hogy a koalíció czélgőre alatt a bukott rendszer híveit akarja becsempészni a képviselőházba.

Politikai hangulatok.

Az új alakulás előkészületei folynak. Bármi történik is Bécsben, ami a napi aktualitások körébe tartozik, jórészt csak formalitásnak tekinthető. Az akták egyik sorozata le van zárva. A Bécsben időző társaságnak alkalma lesz végig nézni még egy felvonulást és azután számbavenni a következményeket. Hogy a holnapi előterjesztések valamely kedvező fordulatot szerezzenek, abban már senki sem bizik. Inkább dátumok megismétléséről beszélnek. Szeptember 23 helyett kapunk egy számmal nagyobb, április 24-et. A hangulat nyomott. A politikai láthatár egén sűrű veszedelmes fellegek gomolyodnak. A vezérek egyenként hazajönnek s azután már csak Wekerle Sándor miniszterelnök megy egyedül, hogy hivatalosan előterjeszse a kabinet lemondását. Megint dátumok fognak ismétlődni; azokra a szomorú időkre emlékeztetők, amikor nehéz küzdelmeket kellett vívni igazság jogainkért, de amelyik több reménnyel kecsegtetett, mint amennyi a valóságban beteljesedett. Jósolnak új nemzeti küzdelmet, de ha valamely megegyezéssel az erős összekötő el is lehetne kerülni, akkor sem biznak már nevezetes eredményekben. A tapasztalatok keservek voltak és a csalódás mélyen megsebzti a jóhiszeműeket.

E helyzetben nem utolsó tanulságot nyújt a kárörvendők szemlélése. Felhánytorgatni a koalíció hibáit és mulasztásait, mindenestre időszerű lehet azok részére, akik ennek az alakulásnak kezdettől fogva ellenségei voltak. Mivelhogy most a leszámolás ideje van. A kárörvendők hosszú lajstromot tudnak összeállítani azokról a tévedésekről és mulasztásokról, melyeket a koalíció elkövetett. Azonban most igazán nem tesznek vele szolgálatot az országnak, ha a kivezető módok keresése helyett rekriminációkkal állanak elő. Senki sem kívánja ugyan, hogy a koalíció ellenségei mentse meg a helyzetet, de legalább a válságok napok alatt, ha egyéb nem, hát a jó izlés hallgatást parancsol. Bécsben amúgy is tudják nagyon jól, hogy miképpen lehet megnehezíteni a dolgokat. A kompromisszumtervek folytonos akadályokkal, új és új gátló és hátráltató körülményekkel találkoznak. Leginkább az látszik, hogy a válság hosszú ideig fog elhúzódni. Idehaza ezalatt elkövetkezik a politikai élet felfrissülése. Szintén nem új tapasztalat. Nálunk viszálykodások vannak, amikor dolgozni kellene a békeért és a munkásfejlődés biztosításáért és csak akkor öbrenednek jobb meggyőződésre a pártok és egyének, amikor proximus ardet Ucalegon. Ma eljuthattunk odáig, hogy az osztrák merevséggel és visszautasító magatartással szemben és válaszolva arra, hogy az osztrák pártok minden gyűlölséget félretéve összefognak ellenünk, felvetődött a gondolat, hogy a magyar pártok összeüljenek. Egyesülni Ausztriával szemben és megmutatni, hogy nem lehet egyik pártot a másik ellen kijátszani. Ugy mondják, hogy a függetlenségi párt, alkotmánypárt, a balpárt, a demokraták és az újpárt politikusi nem idegenkednek a gondolattól és csak a néppárt marad külön. (Ami az egyesülés erejét inkább növeli, mintsem gyengitené.) Körülbelül itt is dátumismétlésről van szó. Ahogy november 18-ika után felébredt a szövetezés szükségességének tudata, olybá tetszik ez a mostani gondolat is.

Hogyan lesz, miképpen fordul és alakul a terr. nem lehet tudni. De az valószínű, hogy

ez az egyesülés rávezet arra az utra, melytől eddig huzódoztak. Hisz ebben már be foglaltatik a fuzió valamely formája. Ami máskülönben kiindulási pontjában nem egyéb, mint arra vonatkozó meggyőződés, hogy sokkal erősebbek a mi ellenségeink, mintsem megengedhetnők magunknak a pártok közti folytonos surlódások luxusát. Tulajdonképpen tehát megint ellenségeink vezetnek rá, hogy mit kell tennünk, hogy mulasztásokat kell pótolnunk. Miat ahogy így történt ez nem egyszer a multban. Így fog történni a jövőben is. És ismétlődni fog mindaddig, amíg egyszer a katasztrófa korábban jelenik meg, mint az észretérés gondolata s az lesz akkor a magyar politikai élet csődje és az alkotmány pusztulása.

Most véletlenül még nem tartunk ott.

Mit kellene tenni az osztrák illojalitás megboszulására. Hogyan lehetne visszafizetni a kölcsönt, amikor Ausztria most minden törekvésével azon van, hogy a magyarországi helyzetet megnehezítse és a kibontakozást akadályozza. Eddigélé sohasem sikerült a megtorlás. Magyarország mindig az ugynevezett lovagiasság álláspontjára helyezkedett. Mi sohasem használtuk ki Ausztria szorult helyzetét, hogy a magunk részére javakat és előnyöket szerezzünk, ellenben mindig azt mondtuk, hogy ne háborgassuk őket most, elég bajuk van a maguk dolgával. Közösen intéződik kérdésekben is időt adtunk nekik, ha belső pártvillongásaik voltak. Most nem először kapunk mindezt cserébe perfidiát. Hát tenni kellene valamit, mondták ma este a függetlenségi pártkörben.

Tulipánmozgalom hangulata terjedt. De hol vagyunk már a tulipántól. Mennyi csalódás következett belőle. A tulipánmozgalom után Ausztria még több hasznot szedett tőlünk, mint azelőtt. Amikor a nemzeti ellentállás szabálya szerint nem fizettünk adót, akkor e megmaradt pénznek a javarészt Bécsbe küldték osztrák árukért. Most hát radikálisabb tervet keresnek.

Az bizonyos, hogy leginkább ipari és kereskedelmi téren éreztetethetők Ausztriával, hogy mit veszítenek, ha velünk hadilábon vannak. Ezért felmerült az a gondolat, hogy az osztrák cikkeket bojkottáljuk. Egy bojkottmozgalom az osztrák áruk ellen bizonyára a legerősebb fegyver volna. De egyúttal valószínűleg hadizemethez hasonló. Beszéltek róla. És még beszélni fognak róla ezután is. Tudakozódtak, hogy miképpen lehetne egyes szükségleteket inkább Franciaországból és Angliából hozatni.

Ez valóban több lenne, mint a tulipánmozgalom volt és más lenne, ha megcsinálnók. De hogyha nem csináljuk meg, beszélni róla nem árt. Sőt helyes is foglalkozni a gondolattal, mert a gondolat egyúttal annak a megfontolását jelenti, hogy miképpen boldogulnánk Ausztria nélkül, ha gazdasági háboruba keverednénk vele. Ilyen háboru pedig éppen nem tartozik a lehetetlenségek közé a jövőre nézve. Az a feltétele már megvan, hogy Ausztria nekünk esküdt ellenségünk és gazdasági meg iparéletünket el akarja pusztítani.

Diskurálás közben Kállay Tamásnak az az ötlete keletkezett, hogy mindenekelőtt a textilárak kiküszöbölésével kell kísérletet tenni. Abból jön be a legtöbb. Tehát nem kell venni. Igen, de nem éreznék meg egyelőre a bojkottot, mert a megrendeléseket bajos lenne ellenőrizni és megakadályozni. Kállay Tamás tehát azt mondta, hogy foga-

dalmat kellene tenni, hogy egy esztendeig senki sem csináltat ruhát.

Az ötlet nem rossz, de egyúttal kivihetetlennek látszik, mert a mi iparosvilágunkat épp úgy megkárosítaná, mint az osztrák gyárosokat.

S ez olyan dolog lenne, mint mikor egy nagyvezir megharagudott a szultánra és levágatta a saját orrát.

— Miért tetted ezt? — kérdezték tőle.

— Hogy hadd bosszankodjék a szultán, hogy az ő nagyvezérének nincs orra.

KÜLFÖLD.

A német birodalmi gyűlés ülése. Berlinből jelentik, hogy a mai ülés napirendjén a büntető-törvénykönyv megváltoztatására vonatkozó törvényjavaslat első olvasása volt. Dr. Nieberding birodalmi igazságügyi államtitkár a következőket fejté ki: E javaslatban a fennálló jog parciális megváltoztatásáról van szó. A kormányok azon az állásponton vannak, hogy a jog revíziója lehetőleg korlátozassék. A javaslat ezért a büntetőjog legkülönbözőbb területeinek egyes határozományaira szorítkozik. A sajtóban a javaslat ellen intézett támadások és kritikák jogosulatlanok. Amennyiben ugyanolyan volna a kritika itt a Házban is, a kormány, tekintettel arra, hogy a novellát a birodalmi gyűlésből kiindult ösztönzésre alkotta, elejtene az egész javaslatot. Büntető-törvénykönyvünknek a vagyoni jogi érdekek védelmére vonatkozó előírásai túlságosan erősek a modern felfogás szempontjából. Ezért tulajdonjogi bűneseteknél enyhébb büntetést kell statuálni. Egyáltalában nem lehet szemünkre vetni, hogy a javaslatban a sajtószabadság korlátozásának tendenciáját követtük volna. Ez távol állott a kormányoktól. Csakis tárgyi szempontok vezéreltek minket.

Változások a szerb diplomáciában. Belgrádból jelentik: A minisztertanács ma foglalkozott Milovanovics külügyminiszter azon javaslatával, mely a külföldi diplomáciában eszközözendő változtatásokat czélozza. Simics György bécsi és Gruics Száva pétervári követek, akik visszahivatásukat kérték, egyelőre megmaradnak állomáshelyükön. Nenadovics konstantinápolyi követet áthelyezik Rómába, Vuics Mihály római követet Berlinbe. Konstantinápolyba Risztics bukaresti követet helyezik át. Bukaresti követé Petkovics Tivadar budapesti főkonzult fogják kinevezni. Vesznics párisi követ állomáshelyén marad.

A szkupstina berekesztése. A szkupstina hozsuzura nyult ülészaka 8 napon belül be fog zárulni, de előbb a szkupstina felhatalmazást fog adni a kormánynak, hogy 160 millió kölcsönt vehessen fel, amely kizárólag a katonai felfegyverzés kiegészítésére és a vasuthálózat kiépítésére fog szolgálni. A kölcsönt valamennyi párt közös megegyezéssel kezdeményezte s a felhatalmazás ügy fog szólni, hogy a kormány az angol és a francia pénzügyi körökkel a szkupstina őszi ülészakáig fejtesse be a tárgyalásokat.

A perzsi forrongás. Az angol és orosz nagykövet a tegnapi kihallgatáson amnesztiát kért a sahtól mindazok részére, akik a kormány ellen izgatták. Továbbá azt is követelték tőle, hogy mostani tanácsadóit bocsássa el, az alkotmányt reformálja s a parlamentet mielőbb hívja össze. Ha a saht ezekeket a kívánságokat teljesíti, akkor az angol és az orosz kormány hajlandó Perzsiának kölcsönt adni, ellenkező esetben átengedik St sorsának. A saht időt kért a gondolkodásra és megígérte, hogy néhány nap múlva végleges választ fog adni. Az orosz kereskedelmi szenior és az angol alkonzul, a kiket Ain et Dauleh táborába küldtek ki, azzal a hírrel jöttek vissza, hogy a főparancsnok semmiféle parancsot nem kapott a sahtól fegyverszünetet, vagy élelmiszernek a városba való szállítására vonatkozó engedelmet illetőleg. A konzulátusokra és a külföldiekre a helyzet ismét rendkívül veszedelmesé vált. A saht tebrizi csapatainak egyik parancsnoka a fegyverszünetet arra használta fel, hogy a nacionalisták egyik fontos délnyugati po-

ziczióját megszállja. Az angol és orosz követség a legnyomatékosabban tiltakozik a háboruban szokásos konvenczió e súlyos megsértése ellen. Az ispani és resti inzurgensek Teherán felé indulnak.

A teheráni orosz és angol diplomáciai képviselők sürgetésére a sah e hónap 20-án megígérte, hogy a tebrisi kormány csapatok parancsnokának, Ain et Daulehnek parancsot ad arra, hogy kössön hatnapos fegyverszünetet és engedje meg, hogy a városba élelmiszert szállítsanak. Az ottani orosz konzul táviratban jelenti, hogy Ain et Dauleh a sah ígérete ellenére sem kapott ilyen parancsot. Az orosz és angol konzul e körülmények folytán igen súlyos helyzetbe kerültek, mivel a lakosságot már értesítették a sah ígérteiről. Ismét növekszik a veszedelem, hogy az idegen konzulokat és állampolgárokat az éhezni néptömeg megrohanja. Az orosz kormány ennél fogva elhatározta, hogy megvalósítja azt a tervét, hogy Tebriszbe elég erős katonai csapatot küld a külföldiek életének, az élelmiszer szállításának és a Dzsulfával való összeköttetés biztosítására. A kaukázusi helytartó utasítást kapott, hogy erőltetett menetben egy katonai különítményt indítson Tebriszbe.

Teheránból jelentik a Daily Telegraphnak, hogy az ostromlott Tebris helyzete kétségbeesett. A nacionalisták Satar khán vezetésével tegnap rohamot intéztek, amelyet véresen vertek vissza a s maga Satar khán is súlyosan megsebesült. Az európaiak és különösen az oroszok tömegesen menekülnek Tebriszből.

Görögország és a béke. A Görögország katonai készülődéséről a külföldi sajtóban megjelent közlemények kóhoztak. Semmiféle intézkedés nem történt, amely e föltevést jogosulttá tenné. Görögország sohasem gondolt arra, hogy békés magatartásától eltérjen.

EGYHÁZAK.

— (Az egyetemes konvent.) A református egyetemes konvent ma délelőtt folytatta ülését. A jegyzőkönyv hitelesítése után dr. *Baksa Lajos* előadó az egyetemes adóalap-végrehajtó bizottság jelentése keretében az egyes egyházközösségek részére, felebezés folytán megállapított adóösszeállítás pótsegélyeket olvasta fel. Az összes segély 22.405 korona 79 fillért tesz ki, 20 egyházközösség kérelme nem volt teljesíthető, a konvent különben az adóalap-végrehajtó-bizottság jelentéseit változatlanul elfogadta. Dr. *Benedek Zsolt* egyetemes konventi főgalmazó felolvasta az amerikai egyházmeggyűlésről szóló jelentést. *Bede László* konventi kiküldött szerint az amerikai reformátusok körében a nyugalom kezd helyreállni. A többi egyházakkal, a Presbiterián és a Reformed Chereh-csel szemben is békésebb a hangulat. A hazai egyházmeggyűléshez újabb több más egyházhoz tartozó református is átlépett, sőt újabb egyházakat is alapítottak. A jelentést tudomásul vették. Ugyancsak dr. *Benedek Zsolt* felolvassa a romániai egyházmeggyűlés jelentését. A konvent örömmel vette tudomást az is, hogy ő felsége *Ujváry István* esperesi minőségében szerzett kiváló érdemeiért a Ferencz József-rend tiszti keresztjével tüntette ki. Ez után a misszió bizottság jelentésének tárgyalása következett, melyet általában tudomásul vettek. Dr. *Baksa Lajos*, a közalapi tökesegély-osztó bizottság részéről tett előterjesztéseket a folyó évben megszavazandó tökesegélyek ügyében. *Révész Kálmán*, *Degenfeld József gróf*, *Kenessey Béla*, gróf *Tisza István*, *Dókus Ernő* és báró *Bánffy Dezső* elnök hozzászólása után a javaslatokat *Kenessey Béla* püspök pót-lásával határozatilag kimondotta. Az Országos Református Lelkészegyesület alapszabályait a konvent ismét visszaadta.

Végül *Kalossy József* orsz. képviselő a beteg *Nagy Dezső* ügyész helyett terjesztett elő többrendbeli folyó ügyet és ezzel a konvent tárgysorozata kimerült.

Délután hat órakor báró *Bánffy Dezső* elnök megnyitotta az egyetemes konvent folytatódó ülését. A délelőtti ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Kalossy József* országgyűlési képviselő konventi ügyész-helyettes előterjesztette a közjogi bizottság jelentését. Bemutatta a vallásügyi miniszter leiratát, melyben a kormánynak az az állandó kívánása van, hogy az új tanítói törvény értelmében minden iskolafentartó egyház tanítóinak a fizetésétől biztosított 1000 koronához legalább száz korona fentartási járulékot a sajátjából is biztosítson. Tudomásul vétetett. A vallásügyi ügyekbe benyújtott számos panasz legtöbbjét, mint alaptalant a konvent visszautasította. Az ügyészi jelentés után

Baksa Sándor püspök megleghangu beszédben köszönte meg az egyetemes konvent világi vezetőinek a tavaszi ülészek folyamán az egyház érdekében újra tanúsított szeretetteljes munkálkodását. *Antal Gábor* püspök zárómájá után báró *Bánffy Dezső* elnök megköszönte a konvent tagjainak érdeklődését s ezzel a tavaszi ülészeket befejezettnak nyilvánítva, az ülést este hét órakor bezárta.

A szultán detronizálása.

— A nemzetgyűlés határozata. —

Budapest, április 23.

A San-Stefanóban megtartott nemzetgyűlés szavazott a szultán detronizálására. Mellett szavazott. E szerint *Abdul Hamid* sorsa meg van pecsételve, mert az ifju-török csapatok aránytalanul erősebbek a Yildiz helyőrségénél és a hajóhad is teljesen meghódított az ifju-törökök előtt. Altitól a szultán maga is már beletörődött sorsába és csak az időpont meghatározását akarja magának fentartani. Újabb jelentések, melyek eredete valószínűleg maga a Yildiz, arról adnak hírt, hogy daczára a nemzetgyűlés határozatának, alapos kilátás van arra nézve, hogy a szultánnak sikerülni fog békét kötni az ifju-törökökkel. A komité vezetői között ugyanis az a nézet kezd felülkerekedni, hogy *Abdul Hamid* detronizációja a jelen körülmények között csak a reakcionáriusok malmára hajtana a vizet, mert a szultán pártja Kis-Azsiában még rendkívül erős, melynek leküzdése igen sok nehézséggel járna. Ezenkívül a lázongó albánok is sok kellemetlenséget okozhatnak. A komité számol azzal a lehetőséggel is, hogy a konstantinápolyi csapatok ellentállást fejtenének ki, ami nagy vérengzésre adna alkalmat és összeapás esetén a külföldiek biztonságáért sem lehetne felelősséget vállalni. Már pedig, ha az idegeneket bántódás érne Konstantinápolyban, akkor bizonyos, hogy a hatalmak közbelépnek. És ettől félnek az ifju-törökök.

Ezek a szempontok volnának altitól mérvadók az ifju-törökök további elhatározásaira. Hogy mi igaz mindezekből, azt ma bajosan lehet megállapítani, mert a ma érkezett táviratok legtöbbször ellentmond egymásnak, aszerint, hogy milyen forrásból érkeznek.

Nagy várakozással néztek a mai szelamlík elé, mert attól tartottak, hogy nagyobb demonstrációk lesznek. De úgy az ifju-törökök hívei, mint a reakció emberei tartózkodtak az ünnepély megzavarásától, mely minden incidens nélkül folyt le.

Mai híreink a következők:

A san-stefanoi határozat.

A San-Stefanóban tegnap tartott titkos ülésen, amelyen képviselők és szenátorok vettek részt, szavazott a szultán detronizálására. Véleményeltérés csak abban a tekintetben merült föl, hogy a detronizálás időpontja mikorra tétessék. A seik-ül-izlam fog erre vonatkozólag egy fétvát előterjeszteni. A fétva már készen van, és *Mohammed Resad* elfűndinek szultánna való kikiáltásával egyidejűleg, holnap, szombaton fogják közzétenni. *Resad* herceg az V. *Mohammed* nevet fogja fölvenni. A seik-ül-izlamot felszólították, hogy a fétvát úgy állítsa ki, hogy az olyan uralkodónak, aki megszegte esküjét és hazájának hűfűit megölette, bűnhődnie kell. A seik-ül-izlam,

hir szerint, beleegyezett a trónváltásba, de ezt az okadatolást megtagadta. Ennek következtében valószínűleg a *mitroviczai muftit tessik meg seik-ül-izlamnak*. Figyelemreméltó, hogy az ifju-törökök vezetői Konstantinápolyba hívták *Abdul Wahidot*, a Mewlewi-rend cselobijét és az összes tánczó dervisek főnökét. A cselebi állandóan Kóniában lakik és csak akkor hívják Konstantinápolyba, ha szultán-váltás előtt áll az ország. Az ő feladata az, hogy az Ejub-mecsebben az új padisahnak felkösse Ozmán kardját. A cselebi tisztsége már 900 év óta a *Dcellaleddin Rumi*-családban apáról fiura száll. A jelenlegi cselebi 34-ik egyenes leszármazottja a Mewlewi-rend alapítójának, *Abdul Hamid* szultán pedig a török birodalom megalapítójának, Ozmánnak 34-ik utóda. Az a körülmény, hogy a cselebit Konstantinápolyba hívták, mindenesetre egy jele annak, hogy az ifju-törökök nem számítanak a szultánnal való feltétlen kibékülésre és azért megtesznek minden előkészületet a szultán-váltásra nézve.

A nemzetgyűlés lefolyásáról még a következőket jelentik Konstantinápolyból:

A san-stefanoi nemzetgyűlés elsősorban úgy határozott, hogy a képviselőház elnökségét ismét *Achmed Riza* foglalja el, aztán foglalkozott a komité seregének a fővárosba való bevonulásával s e részben kimondta a nemzetgyűlés, hogy az ifju-török komité akciója teljesen törvényes, a bevonulás határidejének megállapítását ellenben a sereg főparancsnokára bízta. A leghosszabb vita *Abdul Hamid* szultánnak a trónról való letaszítása körül fejlődött ki. A szultán ellen nagy az elkeseredés, amit az is bizonyít, hogy a jelen voltak altitól háromnegyedrészre amellett szavazott, hogy a szultánt meg kell fosztani trónjától. Érdekes, hogy az ellenzékkel szavazott *Machmud Mukdar pasa*, az első hadtest volt parancsnoka is. Behatóan foglalkozott a nemzetgyűlés azzal a kérdéssel is, hogy miféle következményei lehetnek a kalifa elmozdításának s szóba került, hogy Észak-Albániában könnyen általános forradalom törhet ki s mivel a kurdok is a szultán hívei, félt, hogy a reakció túlságosan elhatalmasodik. De számolni kell Bulgária és Görögország hangulatával is, valamint azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy *Abdul Hamid* szultán trónfosztása esetén vérontások támadhatnak, a Konstantinápolyban élő külföldi alattvalók könnyen veszedelembé kerülhetnek s akkor az idegen államok intervencziója elmaradhatatlan. Erre való tekintettel a nemzetgyűlés a komitéval együttesen úgy határozott, hogy a sereg csak akkor vonul a fővárosba, ha teljesen konczentrálna lesz, s mielőtt ez megtörténik, életbeléptetik a katonai diktatúrát, elrendelik a fővárosban a hadiállapotot s csak azután kerül a sor a megfűlésre és a szultánnak trónfosztására. A nemzetgyűlés beleegyezett, sőt felhatalmazást adott *Machmud Sefket* pasának a katonai diktatura elrendelésére. Az új szultánnak jogkörét a nemzetgyűlés szűkebbre szorította, mint aminovel valamely köztársaság elnöke rendelkezik. *Machmud* pasa könyörtelenül fog eljárni a kisázsiai városokban garázdálkodó csapatokkal.

Mégis béke lesz. (?)

Az ifju-török komité értésére adta a szultánnak, hogy kimélni fogja életét, viszont a szultán megígérte, hogy mindent megtesz, amit tőle követelnek. Ilyen körülmények közt valószínű, hogy béke megegyezés fog létrejönni a szultán és a komité között. A szultán altitól a nagy hatalmak képviselőitől kért oltalmat életének és vagyonának épségéért. A „*Matin*” jelenti, hogy a nemzetgyűlésen tegnap szóba került, vajjon *Resad* trónörökös nem volna-e jó a szultán lemondása, illetőleg a trónról való megfosztása előtt San-Stefanóba vinni, avagy előbb vonuljon-e be a sereg Konstantinápolyba. A Yildizből eredő hírek szerint a szultán nyugodt s nem is gondol arra, hogy önként lemondjon a trónról. Biztosította az ifju-török komité, hogy ártatlan a katonai forradalomban, aminek legjobb bizonyossága, hogy mélyen

sajnálja a legtöbb eseményeket. Az ellen sincs semmi kifogása, hogy testőrségét rendszeres csapatokkal cseréljék ki s belegyezék, hogy ezeket a zászlóaljokat a komité kívánsága szerint minden hónapban fölváltás. Lemondani a trónról semmi áron sem akar s újabb békekuduzásokat kezdett az ifju-török sereg főparancsnokával. A szelamlíknál a nagyvezér közölte a jelenlévő diplomatákkal, hogy Szaid szenátusi elnök San-Stefanóból táviratot küldött, amelyben a szultán hűségéről biztosítja és csak purifikációt követel. Kamphövenner basa marsall a szultán nevében közölte a jelenlévő diplomatákkal, hogy Mahmud Sefket hadtestparancsnok délelőtt azt táviratozta, csodálkozik azon az elterjedt híren, amely szerint a macedón hadsereg detronizálása céljából vonult fel. Csupán a rend fenntartása és a büntetés büntetése céljából jött Konstantinápolyba. Várják, hogy a néphez fölhívást és a nagy-követekhez jegyzéket fognak intézni. A rend fenntartására a kivételes állapotot fogják proklamálni. E fordulatot állítólag Nazim hadtestparancsnok idézte elő, ak ma reggel San-Stefanóba utazott azzal, hogy rámutatott a konstantinápolyi helyőrség csapatai egy részének szellemére és fegyelmére, valamint a nép hangulatára, amely még a szultán mellett van, amiért vérontástól lehet tartani. A diplomácia e fordulatot igen csodálkozik. Szükségessé látszik a további kibonyolódást kívánni.

Egy görög gőzös, amely Konstantinápolyból jött, magával hozta a fővárosból elmenekült hodzsákat és szoftákat. Közülük tizenhárom partraszállított s ezeket a komité nyomban elfogatta, a többiek nem akarták a hajót elhagyni és a görög kapitány megtagadta kiszolgáltatásukat.

A békefeltételek.

A konstantinápolyi ellentmondó jelentésekből csak annyi derül ki a legnagyobb határozottsággal, hogy az ifju-török minden áron el akarják távolítani Abdul Hamid szultánt a trónról, noha vannak igen befolyásos vezérek, akik a szultán érdekében csinálnak hangulatot. A komité feltételei közül a Yildiz eddig a következőket fogadta el:

1. Konstantinápolyban kihirdetendő az ostromállapot.
2. Hadtörvényszék elé állítandók mindazok, akik a reakzionárius fordulatot előidézték.
3. A hadsereg kötelékéből kiközösítendőek azok a tisztek és katonák, akik a reakcióhoz csatlakoztak.
4. A Yildiz helyőrségét a komité csapatával kell helyettesíteni.
5. Új hadügyminiszter nevezendő ki.

A bevonulás Konstantinápolyba.

Az ifju-török sereg bevonulása Konstantinápolyba közvetlenül küszöbön áll. A csapatok bevonulása után kihirdetik az ostromállapotot és katonai diktatúrát állítanak fel és csak, amikor már teljesen biztosítva lesz, hogy Konstantinápolyban zavargások és utcai harcok nem támadhatnak, akkor fogják a szultán ellen a döntő csapatot intézni. Az ifju-török körök nem állítják magukat arra nézve, hogy a szultán megfosztása a tróntól nagy veszedelmekkel jár, mert a kurdok és albánok közt egy nagy párt hű maradt a szultánhoz és belőle harcok esetén Bulgária és Görögország akciójára is kell számítani. Ezenkívül a II. (drinápolyi) hadtest magatartása sem teljesen megbízható. Az ifju-törökök épp azért, mert tudatában vannak ezeknek a veszedelmeknek, a szultánnal szemben csak akkor fognak eljárni amikor erre vonatkozó tervüknek végrehajtását többé semmiféle akadályozhatja. Diplomáciai körökben a legcsekélyebb kétséget sem táplálják arra nézve, hogy a szultán sorsa meg van pecsételve.

A csapatok este megszállták a San-Stefanó és Konstantinápoly között fekvő Makrikőj helységét. Egyidejűleg Pera és a Boszporusz felé is közelednek. Azt hiszik, hogy a mai események és tüntetések csak cselelt képeztek, hogy az összes tényezők megnyugtattassanak. A Yildiz ellen tervezett akciót talán ma éjjel hajtják végre. A délután folyamán Perában dühöngt ki. Ezt úgy magyarázzák, hogy ne-

hány katona benyomult egy török nyomdába. A nyugalom csakhamar helyreállt.

A Yildiz ellentáll. (?)

Yildiz-körökből eredő hírek szerint a Yildiz őrségének hateremberén kívül tegnap ötezer tartalékos is megtagadta az alkotmányra teendő esküt. A szultán bizonyos abban, hogy a Yildiz csapatai hűek maradnak hozzá. Ennek a 6000 főnyi kis csapatnak elszántsága nagy hatással van a többi konstantinápolyi csapatra, melynek tekintélyes része hű a szultánhoz. A Yildiz katonái szemponthoz kedvező magasláton fekszik, amelynek nagy területen szétszórt dombjait védelemre akarják berendezni. Mindjobban beigazolódik, hogy a Yildiz a hatalmas albán körök támogatásával, sőt biztatásával mérte a csapatot az ifju-törökökre. Egészen bizonyos, hogy az albánok fölkelését előkészítették, hogy a szultánt ezzel támogassák. Az albán mozgalom egész Észak-Albániában nagyon komoly. Hogy ha az ifju-törökök csapatai a szultánt nagyon szorongatják, az albánok szervezett harcra Albánia autonómiájáért egykönnyen kitörhet. Ezzel pedig az ifju-törökök aligha birkóznak meg. Bizonyára ez a legnagyobb oka az ifju-törökök nagy haragjának. A szaloniki-i csapatok bevonulását csak a jövő hét elejére várják, mire a zendülők vezéreit azonnal kivételes bíróság elé állítják.

A flotta a szultán ellen.

A Boszporuszban lévő öt török hadihajó, a szultán hajójával együtt, tegnap délután két órakor elindult. A lakosság föllélegzik, mert mindig félt a hajók bombázásától. A szultán tegnap olyan parancsot adott ki, hogy a flotta ne induljon el. A flottának tegnap történt eltávozása Konstantinápolyból tehát a szultán akarata ellenére történt. A „Hamidié“ nevű czirkáló hajó, melynek legénysége hű maradt a szultánhoz, a Yildiz-palota előtt horgonyoz.

Az összes tengerésziszteket, akiket a legutóbbi zendülés alkalmával elmozdítottak, visszahelyezték állásukba. Az egész haditengerészet most az ifju-törökök híve. A „Medzsídje“ czirkálóhajó tisztjei és tengerészei proklamációt adtak ki, amelyben ezt mondják:

„Megesküdünk, hogy a szárazföldi hadsereggel együtt, utolsó csepp vérémmel meg fogjuk védelmezni alkotmányunkat.“

A tengerészeti miniszter egy távirati parancsára a szaloniki-i flotta parancsnoka azt felelte a tengerészeti miniszternek, aki mint politikus, az alkotmányellenes pártához tartozik:

„Ön nem illetékes arra, hogy nekem rendeleteket adjon, tartózkodjék tehát a jövőben attól, hogy nekem ezentúl bármiféle parancsot is küldjön.“

A san-stefanói tábor.

A „Lokalanzeiger“ kiküldött tudósítója táviratozza Konstantinápolyból: Automóbilon tíz óra alatt bejártam Csatalesét, Hademkőit, Partakulet, San-Stefanót és mindazokat a helységeket, ahol a komité seregei gyülekeznek s meggyőződtem arról, hogy erősen túlozzák a jelentéseket a szaloniki-i csapatok számerejét. A Daudet-pasa kaszárnnyában mindössze három lovasezred van, amely állandóan ott tartózkodik s ehez mindössze három száza jött az Ertogrul-ezredből. Csatalesében legfőlegbb tizenkétezer ember van, köztük alig kétszáz önkéntes, Hademkőiben hatszáz főnyi katonaság gyűlt össze és valami kevés tüzérség. A legélénkebb az élet San-Stefanóban. Minden fegyveremből vannak ott csapatok festői egyenruhákban, egyes magarsangu tiszteket is lehet látni s az előkelő fürdőhely hölgyközönsége gyönyörűségét találja a szimpompás, operett-szerű sürgés-forgásban. A fürdőző közönség naphosszat nézi a csapatok felvonulását s egyes délezeg hadoszlopot megtapsolnak.

Amint a parton sétálok, horgonyt vet a „Mezndia“ hadihajó, amelynek fedélzetén sok magasrangú tiszt van. Ez a hadihajó végigjárja az egész Boszporuszt, utja demonstráció, hogy lássák a szultán csapatai, hogy a flotta is a szalonikiékkal tart. Maga a tengerészeti miniszter is ma este San-Stefanóba fog érkezni.

A mai szelamlík.

A mai szelamlík a szokott ünnepies módon maat végbe és semmi zavaró esemény nem fordult elő. A szultán jó színben volt s a nép lelkesen öltette. A szelamlíkot a diplomáciai testület tagjai és igen sok külföldi iwendég is végignézte. Kevesebb csapat vonult ki, mint rendszeren és pedig a 2. hadosztály csapatán kívül, amelyből a Yildiz-őrség kikerült, még tengerészeti csapatok, egy század lovasság és egy század szaloniki-i cadász, utóbbi tisztek nélkül. A szultánt, mint rendszeren, most is élénk ovációkban részesítették.

A forradalom szervezői.

A „Corrier d'Orient“ szerint a szultán kiadta ama személyek listáját, akik a keddi zendülést szították. Ezen a listán a következő tizenhárom név szerepel:

- Sakir basa, a szultán szárnysegéde.
- Salid ellentengernagy (Kiamil basa volt nagyvezér fia).
- Emin basa, a szultán második kamarása.
- Iliás, a szultán főruhatárosa.
- Nadir aga főeunuch. (Ezt az embert 30 évvel ezelőtt mint rabszolgát vették Afrikában.)

Murad, a „Nizam“ szerkesztője.
Mezlamshade, a „Szerbeszti“ szerkesztője.
(A meggyilkolt Hasszan Femi utóda.)

Ali Kemal, az „Ikdam“ szerkesztője. Aki néhány héttel ezelőtt volt Budapesten a parlament tanulmányozása céljából.

Vekdedi dervis, a „Volkán“ szerkesztője. (Ez a lap közölte a zendülés után azt a fenyegető cikket az ifju-törökök ellen.)

Halid effendi.
Nasif Sururi volt államtanácsos.
Dr. Nuweddin, a szultán orvosa.

Mind ezek a szultánt két hét előtt bizalmasan értesítették, hogy az ifju-török bizottság minden hívét elvesztette és hogy elérkezett az ideje annak, hogy őket teljesen megsemmisítsék. A szultán erre hozzájárult a puccshoz.

Szalonicikben folytatják a reakzionárius párt tagjainak és a gyanus szoftáknak letartóztatásait. Egy katonából és polgári személyekből álló bíróság foglalkozik azzal, hogy a letartóztatottakat kihallgassa. Csataleséből 37 foglyot hoztak Szalonicikbe, akik többnyire a reakciószok ügynökei, köztük a csataldesai mufti és kaimakam. Katonák és tisztek vették őket át, hogy őrizzék őket mindaddig, amíg 5 tisztből és 3 polgári emberből álló bíróság elé állítják őket.

Konstantinápolyból hivatalos helvre érkezett jelentés állítja, hogy mihekk Abdul Hamid szultán tudomást szerzett a nemzetgyűlés trónfosztó határozatáról, azonnal internáltatta Resad herceget és az utána következő trónörökösöt.

A török sajtó.

A „Szerbeszti“ tegnap óta szultánellenes és több fétvát közöl. Az „Ikdam“ állítólag illetékes forrás alapján határozottan megczáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a Konstantinápoly előtt álló hadsereggel megegyezés jött létre. E hadsereg nem fog előbb elvonulni, míg az abszolútizmus összes forrásait nem semmisítette meg és az alkotmányt végleg nem restitultta. A többi lapok legnagyobb részben szultánellenes cikkeket közölnek. Egyes lapok az ország különböző részeiből a portához, parlamenthez, Yiklizhez és más helyekre küldött táviratokat és tiltakozásokat közölnek, kijelentve, hogy készek az utolsó csepp véruket is az alkotmány védelmében feláldozni, továbbá, hogy készek önkénteseket küldeni. Az abszolútizmust fenyegető táviratok még mindig nagy számmal érkeznek az említett helyekre, egyesek közvetlenül a lapokhoz is.

A kisázsiai mérszárlás.

Egy konzuli jelentés szerint a kisázsiai mérszárlásoknak az adani vilajetben tizenötezer örmény áldozata van. Az áldozatok között sok az asszony és gyermek. A guilkosok egész falukat kiustítottak. A vilajet-hatóságok az Európa előtt való igazolás céljából azt a nyilatkozatot kívánják az örmény püspököktől és előkelőektől, hogy

a történeteknek az örmény forradalmi mozgalom volt az okozója s azzal fenyegetődnek, hogy abban az esetben, ha ezt a nyilatkozatot ki nem állítják, lemezárólják mindazokat, akik a tömeggyilkosság után még életben maradtak. Az örmény lakosság között az ország minden részében nagy az aggodalom. Ezzel áll összefüggésben az a hír, hogy az örmény forradalmi bizottság a tömeggyilkosság megboszulására kész a bombához nyulni, ha az ifjú-törökök ki akarnának békülni a szultánnal, akit az örmények az 1905. évi tömeggyilkosság értelmi szerzőjének tartanak. Ez a hír azonban aligha fog valóra válni, mert az örmények jól tudják, hogy minden összetűzés nagy vérfürdőnek volna okozója.

Legújabb hírek.

Különböző lapok különkiadásai Mahmud Sefket pasa, a 3. szaloniki-i hadtest parancsnokának a nagyvezérhez intézett táviratát közlik, amely szerint a parancsnok a konstantinápolyi csapatok zendülése következtében szükségesnek látja, hogy a 2. és 3. hadtest egyes csapatjaival Konstantinápolyba jöjjen és ennek következtében azon csapatok, valamint a flotta főparancsnokságát átvette. Aki pardont kér, kegyelmet nyer. A többiek bűnhődni fognak. Határozottan megczáfolják azt a felkelők és gonosz emberek által terjesztett hírt, hogy a közeledő csapatoknak az volna a szándéka, hogy a szultánt letegyék. Jellemző, hogy ma már igen sok képviselő felette tartózkodó jelentésében határozottan tagadja, hogy a szultán letételének kérdését tárgyalták.

A kamara elnöke egy újságrónak kijelentette, hogy a kormány holnap a nemzeti gyűlésre nyilatkozatot küld, amely szerint a nemzetgyűlés kötelessége, hogy pozícióját megszilárdítsa. Hír szerint a nemzetgyűlés délelőtti ülésén Mahmud Sefket a szultán letételének kérdésében egy a távirat tartalmához hasonló tartalmu kijelentést tett és megjegyezte, hogy nem azért jött, hogy a szultánt detronizálja. Programjának keresztülvitele után a nemzetgyűlés fog határozni afelett, hogy mit kell tenni.

TÁVIRATOK.

A hármasszövetség.

Páris, április 23. Hanotaux volt külügyminiszter a „Rue Hebdomadaire”-ben a következőket írja: A jelen helyzet legfőbb jellemvonásai a következőképp formulázhatók: A hármasszövetség ismét helyre van állítva és megerősödött. Egyik siker maga után vonja a másikat. Tíz év óta tulajdonosan impresszionista politikusok abban a tévhitben éltek, hogy a hármasszövetség felbomlása küszöbön áll. Be fogják-e ma látni tévedésüket? A legutolsó keringőnél a táncosnő minden esetre Bülow hercegre karjaiba omlott.

Közgazdasági táviratok.

A harpeni bányák.

Dortmund, április 23. A harpeni bányatársaság üzemi feleslege 1909 első negyedében a raktáron levő kokszkészlet leírása után 73 munkanap mellett 3,840.000 márkát tett ki, míg 1908. év negyedik negyedében 75 munkanap mellett 3,972.000 márká, 1908 első negyedében 75 munkanap mellett 4,544.000 volt az üzleti felesleg.

Német birodalmi kölcsön.

Berlin, április 23. A birodalmi bank és a Seehandlungból álló konzorcium, amelyhez a nürnbergi kir. főbank és a mult esztendőben hasonló alkalommal résztvevő bankcégek tartoznak, a pénzügyi kormány 320 millió márká német birodalmi kölcsönt és 480 millió márká porosz konszolidált állami kölcsönt vett át, felét 4 százalékos, a másik felét 3½ százalékos kamatoztatás mellett. A 4 százalékos darabok 1918. évig fel nem mondhatók. A nyilvános jegyzés május 3-án meg végbe 102.70 márká és 95.60 márká árfolyamok mellett azon helyeken, ahol a mult évi 4 százalékos birodalmi kölcsön és porosz konszolidált állami kölcsön jegyzése történt. Azokért a darabokért, amelyek a birodalmi, illetőleg állami adósságok

törzskönyvében 1910 márczius 15-én vinkulálva vannak, a jegyzési díj 0.25 márkával kevesebb.

Az indiai vasuti kölcsön.

London, április 23. Ma jegyzésre bocsátottak egy új 96½ százalékos árfolyamu, 2,550.000 font sterlingnyi 3½ százalékos indiai vasuti kölcsönt.

A szabadkai gyilkosság.

— Nincs gyilkos. —

Budapest, április 23.

Haverda Boldizsárné gyilkosa még mindig fölfedezetlenül bujkál valahol és mögötte a nyomok szép lassan elfakulnak. Minden meddő nap egy lépéssel közelebb visz a teljes sikertelenséghez. Ha boszúálló adós lőtte le az öregasszonyt, most már nehéz lesz rábizonyítani, ha a vagyoni érdekeltség nyomta a fegyvert pénzzsomjas emberek kezébe, akkor is úgy összekuszálódottak a szálak, hogy ember legyen, aki kibogozza. Körülbelül el lehet mondani, hogy csak a véletlen keritheti kézre a gyilkost és ha valami szerencsés fordulat nem ad új lökést az ügynek, megboszulatlan marad a vér, amely a palicsi országuton kifolyt.

A budapesti nyomozást befejezték.

A budapesti főkapitányság az összes budapesti adatokra vonatkozólag befejezte a nyomozást. Elővettek sorjában mindenkit, akire a gyanúnak legkisebb árnya esett, de a gyilkosnak nyomába jutni nem sikerült. A budapesti rendőrség vezetőinek véleménye szerint azonban most már Szabadkára kell koncentrálni a nyomozást s ott kell azt teljes erővel folytatni, miután Budapesten jóformán befejeződött a rendőrség munkája. Szabadka környékén pedig sok olyan gyanus és mindenre kapható kétes existenciát vett szemügyre a rendőrség, akik iránt a nyomozásnak érdeklődnie nem volna hiábavaló dolog.

Denneberg pénzügynök állítását — az ügynök azt állította, hogy Budapesten telefonon beszélt Ehrlich G. Gusztávval — a kiküldött detektívek megczáfolták.

A budapesti rendőrség megállapította, hogy Ehrlich nem ismeri Dennebergét, ellenben a takarékpénztár igazgatóját, Kun Ignácot kedden reggel fél 10 órakor telefonon felszólította Denneberg s megemlítette, hogy az Ardayky-ügyben szeretne vele beszélni. Minthogy azonban délelőtt nem ér rá, délutánra kért találkát. Meg is állapodtak abban, hogy délután az ügynök meglátogatja az igazgatót, aki várta is Dennebergét, de az már akkor a fővárosból Haverda Máriával automobilon Szabadkára utazott.

Ez a körülmény különösen azért látszik gyanusnak a rendőrség előtt, mert amikor Denneberg Kun igazgatótól délutánra találkát kért, akkor Denneberg Fischl automobil-javításnál már kibérelt egy autóbilit és tudta, hogy Haverda Máriával Szabadkára utazik s így délután már nem lesz Budapesten.

Jánossy Aladár szabadlábán.

Megírtuk, hogy Jánossy Aladárt két detektível Szabadkára küldték, hogy ott szembesítsék Kovács Bertalannal, az állami mértékhiteltesítő szabadkai vezetőjével. Jánossy a detektívekkel reggel négy órakor ért Szabadkára. A megérkezéskor Jánossyt a detektív egy kávéházba vitte és ott megreggeliztette. Jánossy a kávéházból levelet menesztett Haverda Máriához. A levélben panaszkodik, hogy már négy nap óta őrizet alatt van és ez idő alatt még aludni sem tudott, mert rendkívül ideges. Haverda Mária hamarosan küldött pénzt Jánossynak.

A detektív Jánossyt a kávéházból egyenesen a rendőrségre vezette, ahol a délelőtti folyamán rövid ideig kihallgatták, de egyelőre nem szembesítették Haverda Máriával.

Ma délben azután megtörtént a szembesítés. Kovács Bertalan, az állami mértékhiteltesítő hivatal szabadkai vezetője azt vallotta, hogy a gyilkosság előtt való nap találkozott Jánossyval Szabadkán az utcán. Megszólította őt és ezt a feleletet kapta tőle:

— Én nem vagyok Jánossy.

— Aztán lesütötte a szemét — folytatta vallo-

mását Kovács Bertalan — és elisietett. Most határozottan ráismerek, hogy igen is ő volt az.

Jánossy tagadja, hogy találkozott Kovácsal az utcán. Azt állítja, hogy soha nem járt Szabadkán.

Jánossyt a gyilkosság szemtanúival is szembesítették, de ezek nem ismerték föl.

A szabadkai nyomozás.

A szabadkai rendőrség lázas munkában van. Nagy apparátussal keresi a gyilkost, éjjel-nappal keres az egyre jobban terjedő homályban.

Ma délelőtt megjelent a rendőrségen egy *Krieszhaber* nevű idevaló gabonakereskedő és előadta, hogy ő a büntény napján délután négy órakor a szegedi uton levő szőlőkben egy férfit látott bolyongani, aki felette izgatottan viselkedett és akit ő a gyilkosnak hisz. A gabonakereskedő kijelentette, hogy fel tudná ismerni ezt a férfit.

Ugyancsak ma délelőtt megjelent a szabadkai rendőrségen a szabadkai Pest-szálló két pinczéere és elmondották, hogy a gyilkosság napján délután két órakor egy férfi tért be a szálló éttermébe, ott megebédelt, nagyon türelmetlen volt és sokat érdeklődött aziránt, hogy mikor indulnak Szabadkáról az esti vonatok. Mikor látta, hogy kérdezősködése feltűnik a személyzetnek, elmondta, hogy sürgős dolga van és még az este el kell utaznia a zombori vonattal; aztán nem tudakozódott.

Megírtuk ma, hogy a rendőrségen aziránt is folyik a nyomozás, hogy nem Joanovics Miklós gyógyszerészegéd-e a gyilkos. Joanovics elküldött gyógyszerész, aki betöréses lopást követett el *Wohlheim* orvosnál Zomborban, amiért fogházat is ült. Megállapították róla, hogy a gyilkosság előtt néhány nappal Szabadkán járt, a zombori rendőrkapitány látta a vasuti állomáson. A budapesti rendőrség intézkedésére a zombori rendőrség azonnal megindították a nyomozást, amely kétségen kívül megállapította, hogy Joanovics nem lehet a gyilkos. A rendőrség kikutatta, hogy a jelenleg ismeretlen helyen tartózkodó Joanovics a gyilkosság napján hol tartózkodott és megállapította, hogy nem ő a gyilkos. Legutóbb Szeghegyen volt Joanovics. A zombori rendőrség a nyomozást ebben az ügyben már be is szüntette.

Denneberg ügynök kihallgatása.

A szabadkai rendőrség tegnap délután három órakor beidézte Denneberg Henrik szabadkai ügynököt, aki a gyilkosság éjszakáján Budapestre utazott és első dolga volt Haverda Mariskát fölkeresnie Klein Pál Lipót bankigazgató Király-utcai lakásán. Kedden reggel hat órakor érkezett Budapestre és egyenesen odament. Kilencz órakor ő is beült abba az autóbilitba, melyen Haverda Mariska, Fischl auto-tulajdonos és Frankl börzeügynök Szabadkára indultak és amely Kiskörösnél a Kalócsa felé vezető útra tévedt és ott utasaival az árokba fordult. Ismeretes már, hogy különféle vargabetük után, Kiskörösről Fülöpszállásra, onnan megint vissza Kiskörösré és csak innét jutott Szabadkára a társaság, most már vonaton, majdnem huszonnégy órai csatangolás után.

Pertich Ernő rendőrkapitány megkérdezte Dennebergét, miért utazott Pestre?

— Az Erzsébet- és Terézvárosi hitelszövetkezetnél akadt dolgom. De, mivel értesültem a gyilkosságról, Klein Pál Lipót lakására siettem egyenesen, mert tudtam, hogy özvegy Haverdáné meggyilkolása annyiban érdeklőti őt, amennyiben Haverda Mariska nagyobb kölcsönösszeggel tartozik neki. Meglepődtem, hogy Haverda Mariskát ott találtam. Neki mondtam el, amit a szörnyű esetről tudtam és felajánlottam szolgálataimat.

— És kilencz órakor visszajött vele autóbiliton — jegyezte meg Pertich kapitány — pedig dolga volt a bankban.

— Elintéztem a dolgomat telefonon. Különbben is Klein Pál Lipót már nem volt Budapesten. Éjjel Szabadkára utazott. Vonataink keresztették egymást.

— Nézza, Denneberg ur — folytatta Pertich kapitány — maga okos ember, maga üzletember. Kereshet háromezer koronát. Ennyi van kitűzve jutalmul annak, aki eredményesen nyomra vezet a rendőrséget. Ön tudja, ki a gyilkos. Ha ön

akarja, egy-kettőre a kezében lehet háromezer korona.

— Nem, én nem tudok semmit. Fogalmam sincs semmiről.

— Dehogyan nincs. Gondolkozzék csak. Adok önnek három óra gondolkozási időt.

Pertich kapitány tényleg egy rendőrségi szabálya különítette Denneberg ügynököt és este hat órakor megint kihallgatta.

— Nem tudok semmit, — jelentette ki Denneberg, mire Pertich kapitány elbocsátotta azzal, hogy tartózkodjék Szabadkán, mert meglehet, hogy újabb való kihallgatására szükség lesz.

Denneberg a rendőrségről jövet találkozott dr. Klein Mátyással, Haverda Mariska ügyvédjével és méltatlankodva közölte vele, hogy Pertich rendőrkapitány felajánlotta neki a háromezer koronát.

Haverda Mária és Jánosyt letartóztatták.

Szenzációs telefonjelentés érkezett ma este Szabadkáról. László Géza rendőrkapitány jelentette, hogy Haverda Mária és Jánosy Aladárt letartóztatták. Ma délután 2 óráig tartottak a szembesítések Jánosyval, míg 3 órakor megkezdődött Jánosy kihallgatása, amely 2/6 óráig tartott. Fél 6 órakor kihirdették a végzést, mely szerint nyomatékos gyanúok alapján elrendelik Jánosy letartóztatását. Dr. Klein Mátyás kérte a végzésnek írásban való kiadását, amit teljesítettek is. A végzés indokai kiemelik, hogy a gyanúsított ellentagadásaival szemben Kovács Albert és Rónay Józsefné tanúk terhelő vallomásaiban megállapították, hogy a körülírt bűncselekményben bűnrészes és előzetes letartóztatása azért volt elrendelendő, mert büntetésének elővárható nagysága és állandó lakásának és foglalkozásának hiánya miatt szökésétől tartani lehet. Fél hat órakor Haverda Mariska kihallgatása következett, amely este fél 10 óráig tartott, amikor elrendelték előzetes letartóztatását. Haverda Mariska bejelentette, hogy beteg és kérte, hogy lakásán őrizzék; az orvos megvizsgálta. Konstatálták, hogy csak muló női baja van, mire elrendelték a szabadkai kórházba való szállítást. Jánosyt a rendőrségi fogház egy cellájába vitték, hol nyomban elaludt. Ugy Jánosy, mint Haverda Mariska a letartóztatás ellen ügyvédjük útján előterjesztéssel éltek.

Uj tanu.

A mai napon a budapesti rendőrségen új tanu jelentkezett Kis Lipót személyében, aki előadta, hogy a gyilkosság előtti napon Haverda Máriaival és Jánosyval Fülöpszálláson találkozott. Kis Lipótot szembesíteni fogják Jánosyval.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Fiumóban a reprezentanza mai ülésén Baccich Icilio interpellált az olasz operaszínházban előfordult tüntetésekért fogantatott rendőri intézkedésekért, mire Vio podeszta megadta a kellő felvilágosításokat. Az ülés további folyamán elhatározták, hogy a Magyar kereskedelmi részvénytársaságnál egy 20 milliós kölcsön terhére 2,500.000 koronás folyószámla-kölcsönt vesznek fel újabb építkezések és beruházások fedezésére.

Baja város mai törvényhatósági közgyűlésén Hegedűs polgármester bejelentette, hogy a földmívelésügyi miniszter leiratban értesítette, hogy a bajai téli kikötő létesítését, a város régi vágyát, jóváhagyta és az ideai költségvetésbe ezen célra pótlólag 100.000 koronát állított be. A kikötő-építkezés már az ősze megindul. A közgyűlés Darányi földmívelésügyi minisztert a börtörvény megalkotásáért felirattal üdvözölte, majd azután elhatározták, hogy a bajai törvényszék visszaállításáért a miniszterelnökhöz és igazságügyminiszterhez küldöttséget menesztenek és az ügyben az érdekelt városokat és községeket csatlakozásra szólítják fel.

Dr. Stein Aurél előadása.

Budapest, április 23.

Rövid időközben két kiváló Ázsia-kutató fordult meg Budapesten és tájékoztatta a magyar közönséget utjáról és az elért eredményekről. Alig múlt két hete, hogy Sven Hedin itt járt és előadást tartott tibeti utjáról; ma pedig Belső-Ázsia egy másik kiváló kutatója, dr. Stein Aurél ismertette a budapesti közönség előtt a maga földrajzi és régészeti kutatásait. Amennyire általánosabb érdekű volt a Hedin előadása, mert hiszen új földek felfedezéséről szólt, annyival közelebb áll hozzánk dr. Stein, aki magyar ember és aki harmincz esztendői külföldi tartózkodása alatt is megmaradt magyarnak. Sok-sok esztendőt töltött Stein Aurél Belső-Ázsiában, ahol nagyfontosságú földrajzi és régészeti kutatásokat végzett. Ezt a munkásságát az indiai angol kormány támogatta, amelynek dr. Stein ma is szolgálatában áll. De támogatta őt a British-muzeum vezetősége is, amely annál is inkább érdeklődött dr. Stein kutatásai iránt, mert hiszen azok a mérhetetlen értékű kincsek, amiket Stein utjáról magával hozott, mind a British-muzeumba kerültek. Ezzel a kettős támogatással volt csak kivihető az a több évre terjedő expedíció, amelynek a beláthatadán fontosságú tudományos eredményeiért Stein Aurél hazánkát illeti a dícsőség.

Utazásait és kutatásait ma este ismertette dr. Stein az Urániumban tartott fölölvásásában. Az előadásra előkelő közönség gyűlt össze, amely teljesen megtöltötte a színházat. Ott volt József főherceg, fiával és kíséretével, ott volt továbbá társadalmi és tudományos életünk számos kitűnősége is.

Az előadást dr. Lóczy Lajos, a Földrajzi Társaság elnöke nyitotta meg néhány üdvözlő szóval, majd Stein Aurél kezdett bele fölölvásásába.

1905 június 23-án indult el Kasgárból Khotán felé, a Pisa völgyébe. Itt érdekes földrajzi és anthropometriai kutatásokat végzett, amelyeknek végeztével az Oxus folyó mentén haladt északra felé. Roppant nehéz útja volt az 5000 méter magasságban fekvő vidéken. Nemsokára megkezdte a Kun hun alján régészeti kutatásait, amelyek során érdekes stukkó-domborművek kerültek a felszínre. Ásatásokat végzett még Néjában is, amelyek gazdag eredményt szolgáltattak. Egy nagy szemétdombban egy kis erősség közepén, különösen gazdag bányára bukkantak. Papírra, fára és selyemre írt irományok meglepő nagy számban kerültek itt napfényre. Legnagyobb részük kínai írás volt.

December 17-én kezdte meg dr. Stein sivatagi expedícióját, amelybe Miran város romjait ásatja ki.

Egy erősség romjaira akadt itt, amely illusztrálja azt az életet, amelyet a tibeti harcosok éltek ezen az Isten háta meztől fekvő határszéli állomáson. Régebb korból valók és sokkal érdekesebbek voltak azok a művészeti emlékek, amelyek az erősség szomszédságában levő buddhista szentélyekből kerültek napvilágra. Miranból Abdalba ment s onnan indította gyűjteményeit Kasgárba, azután 1907 február 21-én megkezdte nagy sivatagi útját, amely a sivatár Lop-nor mocsarak vidékéről egyenesen Tun-huangba vitt, Kanszu és a tulajdonképpeni Kína nyugati határára.

Ennek az expedíciónak a legérdekesebb eseménye az volt, hogy egy óriási, ötszáz kilométer hosszú védőfalat fedezett fel, amelynek az őrtornyaiiban érdekes írásokra akadt.

Május közepén visszatért Tun-huangba. Lóczy Lajos már 1902-ben felhívta figyelmét a Tun-huangtól délkeletre eső buddhista barlangokra, az „Ezer buddha templomaira”. Száz meg száz nagyobb barlangtemplom volt itt, szabálytalan sorokba lyukgátva bele a sötét sziklafalba.

Igen sok jelenség bizonyította, hogy a szentély és ereklyék tulajdonképpeni része a 7—9. században uralkodott Tang-dinasztia korából való, amikor a buddhizmus virágjában volt Kínában.

A taoista papot, aki a leltre rábukkant s azt őrizte, megkérte dr. Stein, hogy kinyissa előtte az ajtót, amelyen át a sziklába vájt titokzatos cellába lehet menni. A kis szobában hatalmas halomban heverték a kéziratkötegek. A mintegy 30 centiméter magas vastag papírostekercsek, amelyek először kerültek kezembe, buddhista szövegeket tartalmaztak, abból az időből, amikor az indiai írás és a szanszkrit nyelv ismerete általános volt még a belső ázsiai buddhisták között.

Egy nagy csomagot felbontva, ép állapotban találtak benne finom selyem- és vászonra festett képeket, selyemből való és himzett fogadalmi ajándékokat, sokfajta papírosfestményt, lobogókat, varrotásokat.

Stilusuk vagy teljesen indiai volt, vagy leg-

alább is igen érdekesen illusztrálta az indiai mintáknak kínai izlésbe való átídomulását. A kéziratok eredete a Kr. u. 3. századik nyulik vissza.

Ezután középpázi utjáról beszélt dr. Stein, a melyen a Tarin medencéje felé törekedett. Érdekesen vázolja befejezésül utját a Niriengkás felé.

„Keletről kívántam megközelíteni azt a teljesen ismeretlen hegyvidéket, — így folytatta előadását Stein Aurél, — amely határos a magas tibeti fensík északnyugati részével. Szerencsésen elértek a zailiki-völgyet, ahol sok aranyásó gödörre találtunk. Kinyomozva a folyót legfelső jeges forrásáig, kelet felé fordultunk, az Ulug-kol-tó felé. A Kerija-folyó legfelső gleccser-forrásainak a kutatása után kelet felé vettem utamat. Még csak a Hadzi Habibulla utját kellett kinyomoznom. Sikertült felhatolnunk a 6000 méternél magasabb vízválásztóra.

Esteledett már s félünk kellett, hogy meglep az ójszaka a gleccser veszélyes hasadéka között. Pihenésre nem volt idő. Így is kész este érkezünk le tanyánkra. Ekkor vettem csak észre, hogy lábam ujjai elfagytak a kemény hidegben. A Kara-kás völgyében s a Karakorum hágoín át vittem magam rögtönzött hordágyamon, amely gyorsan csak lehetséges volt. De csak tizenhét napi fáradságos menettel értük el a Leh-t, ahol a morva misszió kis állomása a leggondosabb fogadásban részesített. Jobb lábam ujjait amputálni kellett s bizony nagyon lassan gyógyultak a sebek. Így csak január közepén érkeztem meg végre Budapestre, ahonnan Londonba mentem s ott viszontláttam csaknem száz ládát megtöltő gyűjteményeimet.”

A közönség lelkesen megtapsolta dr. Stein előadását, amelyet a kiváló tudós hétfőn fog megismételni.

Rablótámadás a fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 23.

Egy elszánt ember szinte páratlan vakmerőséggel támadott meg ma délelőtt egy özvegy asszonyt. A rablótámadás a keleti pályaudvar tözsomszédságában, a Bethlen-u. 4. számú házban történt. A sok lakóju, forgalmas házban nappal, féltizem egy táján éles sikolyok hangzottak és egy megrémült nő kiáltozta:

— Gyilkos, fogják meg!

Ezután rögtön nagy lármát támadt és ahány épkezláb ember a közelben volt, mind utána vetette magát egy rohanó embernek, a gyilkosnak.

Hasonló vakmerőséggel elkövetett rablótámadásra kevés példa van a főváros bűnkronikájában. Özvegy Riez Józsefné a Bethlen-utca 4. számú házában lakik az első emeleten a 13. szám alatt. Lakásának ajtajára, mely a sarokban van, a háromemeletes ház körülfutó folyosóiról rá láthat minden lakó. Az özvegy igen gazdag. Övé a Kender-utca 35. és a Dobozi-utca 31. számú háza. Nagy vagyona mellett azonban rendkívül takarékosan él. A Garay-téren egy kis piaci rövidárúüzlettel is bajlódott. Bethlen-utcai háromszobás lakásában pedig albérleket tart, ő maga csak egy kis udvari szobában huzza meg magát, amelyhez előszoba és konyha járul. Cselédet nem tart, így ha albérli reggel elmennek, egészen egyedül marad.

A mai szép napsugaras időben kilenczédfél órakor ment el hazulról a Garay-térré, hogy bevásároljon és utána nézzen a kis üzletnek, amelyben elárúsitónót tart. Tizenegy órakor tért haza s akkor történt a rablótámadás benn a lakásban, mialatt kiünn a folyosón emberek jártak-keltek, nem sejtve semmit.

A rabló gondosan előkészülve, vakmerően, de nagy körültekintéssel végezte a dolgát.

Riezné, amikor hazatért, az előszobában levetette utcai ruháját és alsó ruhában bement az udvari szobába, hogy a szekrényből egy pongyolát vegyen ki. Amint a szekrényajtót kinyitotta, egy bekormozott arcú ember ugrott rá. Kötelet vetett a nyakába s miközben egyik kezével a hurokot iparkodott szorosabbra húzni, a másik kezében hatalmas kést villogtatott. Riezné önkéntlenül a nyakához kapott, majd a kötelet fogta meg, hogy ne lehessen összehuzni. Hlyenformán dulakodott támadójával, aki erre feléje szart, majd pedig kivonszolta az előszobába és a földre rántotta. A hurok megfeszült, a szoracéltlen asszony, akit a kezén sebesített meg a szúrás, nem birt kiáltani. A rabló erre rászólt:

— Adjon ide szépen mindent, a pénzt meg

egyebet, mert baj lesz. Én szegény ember vagyok, maga pedig azért mégis nagyságos asszony marad.

A fojtogatott asszony intett, hogy megtesz mindent. A rabló ekkor belélt az udvari szobába a Wertheim kassza elé. Riezné kinyitotta a vasajtót, odaadott kilencz száz korona készpénzt, két briliáns butont, egy gyémánt tüt és más értékes apróságot, körülbelül kétezer koronát érő ékszert. A rabló ezután ráparancsolt, hogy adjon neki vizet, szappant és törülközőt, mert le akarja mosni arcáról a kormot. Riezné engedelmességet, kiáltani nem mert, félt a késtől. Amikor a mosdás-hoz mident elkészített, támadója az előszobában a földre taszította, azután megmosakodott, majd pedig ráparancsolt áldozatára, hogy tartsa neki a tükröt, amíg megfésülködik. Az öregasszony ezt is megtette. A rabló pedig, miután rendbehozta tükörét, megfogta Rieznét, beállította abba a szekrénybe, amelyben ő rejtőzött előbb és azt mondta neki, hogy ha nyugodtan szokni hagyja, nem lesz baj, de ha kiáltani mer, megöli.

Azután kiugrott az ajtón, végigszaladt a folyosón és rohant le a lépcsőn. A szökés azonban nem sikerült.

Riezné ugyanis, amint a rabló elhagyta lakását, nyomban kibújt a szekrényből s lakása ajtajába állva kiáltozott:

— Gyilkos! Meg akarnak ölni! Elvitték a pénzemet! Házmesterné fogja meg!

A ház népe egy pillanat alatt kitódult a folyosókra. Szücs Róza, a viczházmesterné, aki az udvaron dolgozott, látta, hogy a lépcsőn rohan le a lakai. Elébe futott s a lépcsőház ajtajánál föl akarta tartóztatni, de a rabló ráfogta a kést, aztán kiszaladt a kapun. A házban azonban ott volt két kintornás fiú, Klopfer Ödön és Tamás Ferencz, akik utána vetették magukat.

Nagy hajsza indult meg. A rabló ahogy a lába bírta, szaladt keresztül a járókelők tömegében a Thököly-uton, be a keleti pályaudvar előtti parkba. Üldözői nem bírták utolérni, de kiabáltak:

Az üldözött ember a Baross-szobor felé rohant. Ott egy fiatal gyerek, Balázs Gyula gimnáziumi tanuló elébe ugrott, de a rabló kést fogott rá. A fiú félrehajolt és a rabló tovább akart futni, de egy kis gyermekbe megbotlott és elesett. Ebben a pillanatban odaértek üldözői, rávetették magukat és elfogták. Ott termett a rendőr is, aki azután bekísérte a főkapitányságra.

A rablást Nagy Márton munkás követte el. Ötven éves, családos, már kétszer volt büntetve betöréses lopás miatt. Közép termetű, de izmos ember, nem látszik a nyomor sem egészséges külsején, sem pedig ruházatán, kék inge tiszta, fekete nyakendője gondosan van megkötve, öltözete rendes és még csak nem is kopott.

A rendőrkapitánynak, aki kihallgatta, megvallott mindent, de erősítette, hogy nem akart ölni, csak rabolni. Ismerte Rieznét, elkészült a támadásra, ő maga csinált tegnap tolvajkulesot s azzal nyitotta ki ma reggel a lakás ajtaját. Azt mondja, hogy munkát nem tudott kapni s nyomorúságos helyzete vitte rá a rablásra.

Nagy Márton a rendőrségen ma este újra kihallgatták. Nagy elpanaszolta, hogy családja hosszú idő óta éheznek.

— Rieznét a Garai-téri piacon láttam, a mint apró portékáit árulta. Amikor a szekrényből kiléptem, azt mondtam neki: Nagysága, adjon egy pár forintot. Magának tudom sok pénze van. Ha pénzt ad, szó nélkül elmegyek. Esküszöm, hogy nem bánom.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, április 24.

— Róm. kath.: György vt. — Prot.: György, Gina. — Görög-ország: Apr. 11. Antipa. — Zsidó: Ij. 3. — A nap kel reggel 4 óra 57 perczkor, nyugszik 7 órakor este. A hold kel reggel 7 óra 46 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor.

A miniszterek nem fogadnak.

Tavaszi tárlat a Múzeumban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemzetközi női kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj egy korona. — Állandó kiállítás és parodisztikus tárlat a Könyves Kálmánnál (Nagymező-utca 37—39.). Nyitva egész nap. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.)

nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig és 3—7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—6-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 3—6-ig.

— Személyi hir. Báró Czibulka Hubert, a 4. hadtest parancsnoka ma Székesfehérvárra érkezett, szemlét tartott a 69. gyalogezred felett, megtekintette a csapatkórházat és katonai élelmezési raktárt és este visszautazott Budapestre.

— Uralkodók találkozása. Rómából jelentik, hogy Viktor Emánuel király a jövő héten találkozik Edvárd királlyal. Ennek megtörténte után pedig az olasz király Vilmos császárral fog találkozni. A találkozás helye még nincs megállapítva, de mindenesetre valamely délolaszországi kikötővárosban fog megtörténni.

— A német trónörökös Bukarestben. Bukarestből jelentik, hogy a német trónörökös tegnap délután a 4. Rossioriezdred felett szemlét tartott, amely ezrednek a román trónörökös neje a tulajdonosa. Délután a trónörökös résztvett a lövészgyűlésen, azután pedig Stürbey herceg kerti ünnepélyén vett részt, ahol népies táncokat és dalokat mutattak be neki. Este a vendég tiszteletére a trónörökös bált adott.

— Gróf Forgách ebéde. Belgrádban gróf Forgách János osztrák-magyar követ Reichenau német követ tiszteletére, aki most foglalta el belgrádi állomáshelyét, ebédet adott, amelyen Novakovic Sztóján miniszterelnök, Pasics Miklós közmunkügyi miniszter s a diplomáciai testület tagjai is résztvettek.

— Castro Spanyolországban. Párisból jelentik, hogy a „Versailles” nevű hajó, amelyen Castrot visszahozták Európába, ma St. Nazairebe érkezett. Castro hír szerint Spanyolországba megy és ott fog letelepedni.

— Kaas Ivor állapota. Kaas Ivor állapotában a javulás állandónak látszik. A mai estét szintén nyugodtan töltötte. Délután folyamán igen sokan keresték fel politikuskok, újságírók, de a báró gyöngeségére való tekintettel még nem bocsátják be a látogatókat a beteg szobájába.

— Báró Eötvös Lóránt újabb tudományos sikere. A göttingai egyetem pályadíjat tűzött ki a következő pályakérdés megoldására: Báró Eötvös Lóránt igen érzékeny módszert talált föl az anyag tehetetlenségének és nehézkedésének összehasonlítására. Errevaló tekintettel, valamint az elektrodinamika újabb fejlődésére és a radioaktív anyagok fölfedezésére lehető alaposan megvizsgálandó a Newton-féle törvény a tehetetlenség és nehézkedés arányáról. Az első díjat az „Ars longa, vita brevis” jellegű pályamunka nyerte el, melynek szerzői Eötvös Lóránt, dr. Pekár Dezső és dr. Fekete Jenő Budapestről. A díjnyerő pályamunka részletes bírálata és ismertetése legközelebb fog megjelenni a göttingai egyetem kiadványában.

— Kinevezések. A földművelésügyi miniszter a X. fizetési osztályba sorolt báró Bornemissza Béla bányagondnokot a IX. fizetési osztályba bányagondnokká, továbbá dr. Matyasovszky Miklós min. titkári címre és jelleggel felruházott min. segédtitkár miniszteri titkárrá, dr. Kovács Odón min. fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, dr. gróf Pongrácz Rudolf fizetetlen min. fogalmazót és dr. Guszner Béla miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazókká, valamint dr. Fronius Oszkár fizetetlen miniszteri segédfogalmazót miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki.

— Yerkasch-Koch meghalt. Bécsben Yerkasch-Koch osztályfőnök, a pénzügyminisztérium volt vezetője, ma hajnalban meghalt. Neve ismertté lett a magyar közönség előtt azokból a tárgyalásokból, amelyek az előző magyar kormány és a Bienerth-féle hivatalnok-kormány között folytak, s amelyekben az elhunyt is állandóan részt vett. A király részvétiratot intézett báró Yerkasch-Koch özvegyéhez, amelyben különös elismeréssel adózik az elhunyt hosszú évek, sokoldalú és önfeláldozó tevékenységének és számos érdemének.

— A szerb király a czár vendége. Péter király régi vágya, hogy a külföldi udvaroknál látogatást tehessen, végre megvalósul. Az első államfő, akinél látogatást tesz, a czár. Erre a látogatásra nézve már befejezték a tárgyalásokat és a látogatás május végén, vagy június elején meg fog történni. A szkupstina legutóbbi ülésén 500,000 dinár rendkívüli hitelt szavazott meg a külügyminiszternek és ennek az összegnek egy nagyrésze a ptervári utazás költségeinek fedezésére szolgál.

— Új kamarás. A király csáserei Orosz Árpádnak, a székeshérvári 17. honvédegyalozezred állományába tartozó népfelkelésügyi honvédszázadosnak a cs. és kir. kamarási méltóságot adományozta.

— Az aradi román zsinat. Az aradi román zsinat tegnap volt. A délelőtti folyamán igazolásokat intéztek el. Délután zárt ülés volt, amelyen a kormány beavatkozása ellen tiltakoztak. A zárt ülés több órán át tartott és hir szerint igen szenvedélyes volt. Azután nyílt ülést tartottak és határozatot hoztak, amely szerint a zsinat tiltakozik a kormánynak a román egyház autonómiájába való beavatkozása ellen. A beavatkozást a zsinat a kormány olyanféle eljárásában látja, amit a karánsebesi egyházmegye több zsinati helyének beöltése körül tanusított. A zsinat felhívta a nagyváradi, nagyszébeni és karánsebesi szentszékeket, hogy a tiltakozáshoz csatlakozzanak. A zsinat foglalkozott még az egyházi iskolák bezárásának terével és elhatározta, hogy az iskolákat továbbra is fenntartják.

— Az egyetem évről ünnep. A budapesti tudományegyetem újjáalapításának évfordulóján, május 13-án tartja meg ezidei évről ünnepét, amelyen ki fogják osztani a hallgatóságnak az egyetemi pályadíjakat és jutalmakat. A díszülést megelőzőleg királyi avatás lesz és ez alkalmával Egyed István államtudományi doktort fogják „sub auspiciis Regis” doktorrá avatni.

— A katonaság köréből. A király kitűnő szolgálataik elismerésül a III. osztályu vaskoronarendet díjmentesen adományozta Pap Kálmán tábornok-hadbírónak, a honvédelmi minisztérium 15. osztály vezetőjének, továbbá a következő ezredeseknek: alsó-mátyásfalvi Matyasovszky Mátyásnak, a pécsi 19. pilisi Kornháber Adolfnak, a szegedi 5. Bogát Istvánnak, a károlyvárosi 26. és Hadfy Imrének, a brassói 24. honvédegyalozezred parancsnokának. A király Assinger Salamon szabkai 4. honvédegyalozezredbeli törzsmesternek hosszú és kötelességszerű szolgálataiért a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Ellopott Bellini-kép. A velencei rendőrség táviratilag értesítette a fumei rendőrséget, hogy a Madonna dell Orto templomból napokkal ezelőtt ellopták Bellini Madonna-képét, amelyet 200.000 koronára becsülnék. A velencei rendőrség kéri a fumei rendőrséget, hogy saját hatáskörében nyomozzon.

— A virágok összeesküvése. A virágok hónapjában, májusban rendkívüli érdekességű virágést rendeznek főiri műkedvelők a szegénysorsu tüdőbajosok javára az Urániában. Fontenay vicomte, a francia konzul közbenjárására Doucoudevay, a híres francia zeneszerző készségesen átengedte a „Virágok összeesküvése” című zenejátékát, melyet Párison kívül még sehol sem adtak elő és amely Párisban óriási sikert aratott. A műben a virágok a zseni ellen támadnak, összeesküdenek, de végül mestoriesen szőtt esakelményvel, melyet magasröptű, eredeti zene kísér, a virágok meghódolnak a zseninek. Az előadás, melyre a főiri világ budapesti szereplő tagjai nagy ambícióval készülnek, május 17-én és 19-én lesz.

A helyarákat a jótékony célra való tekintettel a következőkben állapították meg: nagypáholy 100 kor., páholy 60 kor., földszinti kórszék 6 kor. 12 koronáig, erkélyszék 2-től 10 koronáig. Jegyeket a Szanatórium Egyesület irodájában (Lónyay-utca 47. ajtó 3.) és az Urániában lehet megváltani. Az első előadásra a jegyek nagy részét már előjegyezték. Ada Adrienne, Baghy Béláné, Beöthy Lászlóné, Bissingen Elsa báróné, Chorin Ilona, gróf Csáky Gézáné, Csáky Ili grófné, Cebrián Mária grófné, Fontenay vicomtesse, Földváry Emma, Gautier Juliette, Hadik Clara grófné, Holtscher S.-né, Hubay Jenőné, Cebrián Róza grófné, Jellinek Ilona, Jellinek Piroksa, Karátsornyí Manne grófné, Karácsonyi Manczi grófné, Kolinay-Pichler Olga, Lichtenstein Marica hercegné, Laczkóné Takáts Sarolta, Mailáth Livia grófné, Neogrady Dóra, Radics Edina, Mlle. La Taste Thoman Istvánné, Tornai Gyuláné Kövér Helén, Tóth Sarolta, Vas Ferenczné, Wittmann Ernőné, báró Straelborn és Lindh Marcella.

— **Damjanichné Budapestén.** Damjanich János vértanú tábornok özvegye, aki most kilenczvenedik évébe lépett, a husvéti ünnepeket Abbáziában töltötte. Néhány hétig tartózkodott az Adria mentén, ahonnan friss egészségben most érkezett haza. A vértanú özvegyén nyoma sincs a kilenczven év terhének. Most is könnyen és egyenesen jár, emlékezete is a régi, csupán hallása gyengült meg. A nyarat a nagyszony Szováta furdón fogja tölteni.

— **Ankét a cselédkérdésről.** A Magyarországi Négyesületek Szövetsége és a Magyar Társadalomtudományi Egyesület tudvalevőleg elhatározták, hogy a minden tekintetben rendezésre szoruló cselédkérdésben ankétet rendeznek. A két napra tervezett ankét ma este vette kezdetét az újjáirosháza közgyűlési termében nagy érdeklődő közönség jelenlétében.

Ott voltak a többi közt: Gaál Jenő főrendiházi tag, Márkus Dezso kuriai bíró, Concha Győző egyetemi tanár, Grúz Albertné, Ziperovszky Károlyné, Neumann Arminné, Vajda Károlyné, Klein Gyuláné, Blazsejovszky Károlyné, dr. Schreiber Emil rendőrkapitány és mások.

Az ankétet *Giesswein* Sándor országos képviselő, a Magyar Társadalomtudományi Egyesület alelnöke nyitotta meg, és kifejtette, hogy eddig nem törődünk eléggé a cseléddel, pedig ha azt akarjuk, hogy a cseléd törődjék velünk, nekünk is kell törődnünk velük. Ezután Zsilinszky Mikályné, a Magyarországi Négyesületek Szövetségének elnöke annak a reményének adott kifejezést, hogy az ankétben sikerülmi fog a cselédkérdésnek régóta vajdó kérdését megoldani. Ezután *Rosenberg* Augusztina előadó tartotta meg érdekes előadását, amelyben rámutatott arra, hogy a régi jó viszony, amely a gazda és a cseléd között fennállott, megbomlott, különösen a városokban, ahol a cselédet nem csak látágnak, hanem fizetett ellenségnek tekintik. Szabályrendelettel és törvényes intézkedésekkel ezt a kérdést megoldani nem lehet. Előnyös változások kiinduló pontja csupán maga az egyén lehet. Nagy hibának tartja, hogy nem törődünk a cseléd lelkével. Alig van asszony, aki a cseléd családi viszonyai és anyagi helyzete iránt érdeklődne. Az előadó ismerteti a jelenlegi cselédmizériának fő okait, amelyek: a női pályák megszaporodása, az alacsony társadalmi állásu egyének magasra törése, a gyári munkával járó több szabadság és a nagymértékben emelkedő kivándorlás. Utal az amerikai és francia viszonyokra, amelyeknek nagy előnye, hogy a cselédet házi alkalmazottnak tekintik, és így is bírnak vele. A cseléd a munkája elvégzésével szabad és a legtöbb esetben külön is lakik. A cselédsors megbecsülésének szükségességét hangsúlyozta és figyelmébe ajánlja az értekezletnek rendszeres cselédiskolák felállítását. Végül sürgeti az elavult cseléd törvény eltörlését és új modern törvény megalkotását. Az érdekes előadást a megjelent hallgatóság nagy tetszéssel fogadta és az előadót megajánlta. Utána *Pulszky* Ferenczné, a Nagypénteki ref. társaság elnöke szökölt fel. Elismeréssel adózott *Rosenberg* Augusztának, alapos és a kérdést minden oldalról megvilágító fejtegetéseiről. Hangsúlyozza, hogy a menhelyeken elhelyezett gyermekek szülőinek ne legyen a gyermekekhez semmi joguk. Végül Ziperovszky Károlyné szökölt fel a Mártha Egyesület nevében. Az ankétet holnap folytatják.

— **A szerb lapok szállítása.** Petkovics Tivadar budapesti szerb királyi főkonzul kormányától azt az utasítást kapta, hogy a magyar kereskedelemügyi miniszternél járjon közbe, hogy a szerbiai lapok postaszállítási jogának megvonására vonatkozó rendeletet helyezze hatályon kívül. A szerb kormány utal arra, hogy a konfliktus idején az osztrák kormány szabadon bebocsátotta a szerb lapokat Bécsbe és a monarchia más városaiba és hogy a szerb kormány egyetlen egy magyarországi lappal szemben sem alkalmazta a megvonást, jóllehet a magyar sajtó akárhányszor kiméletlen módon támadta Szerbiát.

— **Hitvesgyilkosság.** A komárommegyei Guta községben véres családi dráma történt. *Fürdős* István fiatal gutai földesgazda az éjjel két szurással megölte feleségét, *Nagy* Mária varrónőt, aki tőle különválva élt. *Fürdős* bosszúból ölte meg a feleségét. Még a múlt évben történt, hogy az elvált asszony öcsese *Fürdős*né biztatására kétszer *Fürdős*re lőtt. A golyók ekkor súlyosan megsebesítették a férjét, aki megfogadta, hogyha felgyógyul, bosszút áll az asszonyon. A véres bosszút most végrehajtotta *Fürdős*. A hitvesgyilkosság után önként jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták.

— **Ötvenkészer nagymama.** Bezdánban *Löschik* illésné százhárom éves korában meghalt. Ötvenkét unokája és számos dedunokája gvaszolta.

— **A koronaörség újjászervezése.** A magyar királyi koronaörséget, legrégebb katonai rendünket, gróf *Széchenyi* Béla v. b. t. tanácsos, koronaőr kezdeményezésére újjászervezik és ezzel kapcsolatban új egyenruhával látják el. A koronaőrök új egyenruhája Rákóczi korabeli stílusban készül, sötétvörös és zöld posztóból, amelyen ezüstsínű lesz a sujtás. Így az egész nemzeti színben fog pompázni. A király, akinek bemutatják a tervezetet, hozzájárult a magyar történelmi egyenruha kivételéhez. A díszruhák készítését legközelebb megkezdik. A koronaörség tisztii létszámában pedig a jövő hónapban életbeléptetik az új katonai rangfokozatokat.

— **Zarándoklás.** Rómába holnapra kétszáz horvát-szlavon- és dalmátországi zarándokot várnak, akik a zágrábi püspök és a diakovári, valamint a zenggi püspökök vezetésével érkeznek. A pápa e hó 27-én fogadja őket. A zágrábi püspök ez alkalommal ö szentségéhez intézett feliratot olvas fel és átnyújtja neki a jubileumi ajándékokat.

— **Dinamitrobbanás.** Bittauban (Wagstadt-körület) tegnap Seidler Paula kuzmesternő házában vígyázatlanság következtében dinamitrobbanás állott be. A ház elpusztult és három ember életét vesztette.

— **A Katolikus Népszövetség kormányzótanácsának ülése.** A Katolikus Népszövetség kormányzótanácsa a husvéti ünnepek után ma tartotta első ülését. Az ülésen a pénztárnoki állás betöltésével és folyó ügyekkel, továbbá agitációs ügyekkel foglalkoztak.

— **A vasúti pályáor sorsa.** A fugyivásárhelyi örház előtt tegnap megrázó szerencsétlenség történt. Kolozsvár felől fél kilencz órakor érkezik Nagyváradra a gyorsvonat. A fugyivásárhelyi örházhoz körülbelül egy negyed kilencz órakor érkezik a vonat. Nem áll meg előtte, hanem gyorsan elrobog az igénytelen örház mellett. A kúcsi örházban *Baki* István pályáor teljesít szolgálatot. Idősebb ember. Vagy tíz éve szolgál már a vasútnál pontosan, lelkiismeretesen. Három gyermeke van. Sohse történt meg *Baki* Istvánnal vígyázatlanság, vagy gondatlanság. Tegnap se történt volna semmi baj, ha a pályáor nem vette volna későn észre, hogy a kolozsvári gyorsvonat közeledik az örház felé. A szabályok értelmében, a pályáornak kis, vörös zászlóval a váltó mellett kell állnia, amikor a gyorsvonat elrobog. *Baki* István a gyorsvonat közeledésének láttára, — felkapta a vörös zászlót és a váltóhoz akart rohanni. A gyorsvonat ekkor már az örházhoz ért. A pályáor bizott ügyességében, hogy át tud rohanni a sineken a gyorsvonat előtt. Nekiiramodott, de hirtelen megcsuszott és elvágódott a két sín között. A gyorsvonatot megállítani, fékezni lehetetlenség volt. A szerencsétlen emberen teljes erővel keresztül ment a gépköszös. *Baki* Istvánnak fejét leszakította a gyorsvonat; mellét teljesen összetörte, véres hústömeggé vált szegény, szerencsétlen *Baki* István. A gyorsvonaton észre se vették az esetet. Csak később, amikor már a vonat beért Nagyváradra, kapott jelentést az állomásfőnökség az esetről.

— **A pápa a nők egyenjogúsítása ellen.** Rómából jelentik, hogy a pápa tegnap az olaszországi katolikus nők szövetségének fogadása alkalmával rövid beszédben hevesen kikelt a nők egyenjogúsítása ellen. A pápa kijelentette, hogy a nők nem állanak egyenlő magaslaton a férfiakkal s azért nem is élvezhetik az egyenjogúságot. A nőknek a politikai arénában nincs helyük. A valóságban csak igen kevés asszony vágyódik politikai jogok után. Ezt a nehányat pedig valóban excentrikusnak kell tartani.

— **A főszámvevő öngyilkossága.** Szombathelyről jelentik: Nyul Lajos városi főszámvevő, ki a múlt héten öngyilkosságot követett el, tettének okául a város pénzügyi zavarait hozta fel. Az öngyilkosság elkövetése után a főszámvevői hivatalban vizsgálatot tartottak, mely tegnap nyert befejezést. A vizsgálat sok szabálytalanságnak jött nyomára. Megállapították, hogy a háztartásban mutatkozó deficit fedezésére a főszámvevő más, határozott rendeltetéssel bíró összegeket használt fel, de a deficitet eltüntetni így sem volt képes, mert 40.000 korona fedezetlen hiány maradt. A vizsgálat szerint az öngyilkossá lett főszámvevő a deficit miatt különben sem lett volna felelősségre vonható.

— **Harcz a kannibálokkal.** A német nyugat-afrikai újság jelentése szerint Nigériában német és angol katonáknak adáz harca volt az ember-évkkel. A nigériai angol-német határörség egyik csapata, mintegy 130 ember, egyik őrzárata alkalmával egészen ismeretlen vidékre érkezett, amelyen a benszüllött vezetők állítása szerint a legvadabb kannibálok laknak. A kannibálizmus ennél a néptörzsnél állítólag olyan szenvedélylyé fajult, hogy nemcsak a harczban elesett ellenséget, hanem még a természetes halállal kimult, saját törzsbeli embereket is megsütk és megeszik. Az első tíz napon minden simán ment, de a következő napokon az emberek egyszerre a csapat ellen fordultak és éjjel-nappal zaklatták. Mindamellét véres csatára mégsem került a sor, mert az emberévk bár folyton a csapat körül tartózkodtak, kerültek minden nyílt összecsapást és csak távolról lőttek a csapatra, hol puskával, hol nyíllal, vagy kövel. A kannibálok támadásainak a Lirére a csapat benszüllött vezetői sorban elszöktek és így a csapat vezető nélkül csak lassan haladhatott előre az ismeretlen vidéken. Végül a csapat egy másik őrzárattal is találkozott, melynek gyorstüzelő Maxim-ágyuja is volt. Ezzel a csapattal egyesülve, újra az emberévk ellen indultak és az erdőbe üzték őket.

— **Életmentés a Dunán.** Gerendás telekkönyvvezető, továbbá a Magyar Folyam- és Tengerhajózási társaság két alkalmazottja: *Schliszer* és *Petten* tegnap a Margithid fölött csónakázott. Am a csónakázásban járatlanok voltak s az ott vesztelő uszályhajók egyikének lánczába ütődtek. A víz sebes sodra a könnyű járművet fölborította és az uszályhajók feneké alá sodorta. A bennülők pedig a láncba kapaszkodva küzdöttek a megfulladás veszedelmével. A dolgot *Morvay Antal* partkormányos vette észre, aki azonnal lerohant az uszályhajóra és ledobott kötelekkel a vízből kimentette őket. *Petten* már csak a legutolsó pillanatban, egy hurok segítségével, melyet a már-már elmerülő embernek a nyakába dobott, huzta ki.

— **Gyilkos szerelem.** Székesszékfővárt *Fock* Antal cipészlegény agyonlőtte gazdájának, *Horváth* Károly cipésmesternek tizenöt éves *Margit* nevű leányát és azután halántékon lőtte magát. *Fock* sebesülése életveszélyes. A leányt azért lőtte agyon, mert nem viszonozta szerelmét.

— **Katasztrófa a tengeren.** Az *Oxford* nevű *Wilson* gőzös *Krisztiana* elhagyása után *Dröbadnál* összeütközött a *Krisztiana* felé igyekvő *Edith* nevű gőzessel. Utóbbi két óra alatt elsüllyedt. A legénység közül a kapitány, ennek felesége és másik tizenöt ember életét vesztette. Megmentették az első kormányost, a legénység négy emberét, valamint egy utast. Az *Oxford* gőzöst *Krisztiana* közelében egy szigetnél parthoz erősítették.

— **Rablók a dohánytözsében.** Ma este nyolcz órakor a *Dob-utca* 81. sz. alatt levő *Braun Lipót* tulajdonát képező dohánytözsébe beállított két suhancz. Egyikük cigarettahüvelyt kért *Braun Lipótnétől* s mialatt az asszony megfordult, hogy a kívánt holmit előadja, a másik belemarkolt a pénzeszökba, kiemelt egy csomó bankót és társával futásnak eredt. Az asszony segítségért kiabált, mire a járókelők az egyiket elfogták. A suhanczot behozták a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy *Hauer* József tizenhét éves böröndösinas. *Tarsa*, *Szlovák* *Aladár* munkanélküli pincér megszökött.

— **Pörös atyfiak.** *Török* János alsótelkesi gazda állandóan porösködött földbirtokos szomszédjával, *Schlesinger* Adolffal. Tegnap *Török* a mezőn megtámadta *Schlesingert*, amiért az ő földjét elszántotta. Kapával *Schlesinger* felé sujtott, aki védelmére revolvert rántott és kétszer *Török*re lőtt. Mindkét lövés talált és *Török* halálos sebbel esett össze. *Schlesinger* önként jelentkezett a városi vizsgálóbírónál.

— **Házasság.** *Báró Gerliczy* Félix berni követségi attasé, *báró Fejérváry* Géza unokája, *báró Gerliczy* Ferencz deszki nagybirtokos és neje, *Fejérváry* Gizella fia, Párisban szombaton eljegyzé *Stirbey* román hercegnőt.

Kopossy Rózsikát eljegyezte *Réllaly* Benő Pécsétt. — **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán műőrás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhették be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Templomszentelés.** A budapesti Jézus szent szive templomának (VIII., Scitovsky-tér 1.) felszentelési ünnepsége a hó 27-én lesz. Az ünnepélyes szertartást dr. Kohl Medárd felszentelt püspök fogja végezni. Ugyanazon napon délután egyházzenei hangverseny lesz, mely alkalommal a templom új orgonáját mutatják be. A hangversenyen Takács Mihály operabéna, S. Schmidthauer Lajos orgonaművész, Kerpely László gordonkaművész, ifjú dr. Toldi László zeneszerző tanár működnek közre. P. Velics László S. J. előadást tart a templom művészetéről. A hangversenyre belépő jegyeket bocsátanak ki.

— **A verseczi rablógyilkos-kísérlet.** A verseczi rablógyilkosság kísérletének áldozata, *Radicsné*, hetven éves kora és nagy vérvesszősége dacára teljes öntudatnál van és elég erősnek érezte magát, hogy az egész gyilkossági kísérletről részletes felvilágosítást adjon. Az öreg urnő egész teste tele van sebekkel. *Radicsné* azt mondta, hogy cselédje a tél folyamán lassanként hozzácsokolta ahhoz, hogy esténként gyógyfüves pálinkát adjon neki rossz gyomrának gyógyítása végett. *Seemayer Katalin*, a gyilkos cseléd múlt ősz óta volt *Radicsné* szolgálatában és mindenképpen igyekezett kedvében járni úgy, hogy asszonya nagyon szívesen volt segítségére, amikor rosszulról panaszkodott. *Radicsné* különben is hálszobájába engedte a cselédet és ott elbeszélgetett vele késő éjjelig. Többnyire benn is aludt nála a diványon. A gyilkosság előtti napon *Radicsné* pénztárczájából *Seemayer Katalin* cselédje előtt huszkoronást vett ki váltás végett. A cseléd azt kérdezte, mennyi van még a duzzadó erszényben. *Radicsné* azt mondta neki: Ehhez semmi közöd.

Nem is volt több pénz a háznál, mint ötven korona, azonban arany- és ezüstékszerekben és egyéb ezüsttárgyakban mintegy négyezer korona értékű tárgy volt otthon, amely soha sem volt zár alatt. Harmincezer koronáról szóló takarékpénztári könyvei a szekrényben voltak elzárva.

A kritikus éjszakán a cseléd kérésére az urnő szívesen fölgyjutotta a villanyt. Alig, hogy ez megtörtént, a cseléd örült módon rohant rá és késsel kezdte szurkálni. A harc körülbelül fél óráig tartott, mikor *Göts Henrik* lakója a harmadik szobából berohant hozzá és kiszabadította a gyilkos kezéből. *Radicsné* azt mondta, hogy mikor *Göts* a rendőrségre futott, eltávózása és visszatérte közt valaki a szomszédos cselédszobából elment. Tisztán emlékszik arra is, hogy az a valaki kiment a kapun is. A cselédleányt valaki *Engl* nevű napszámos szeretője volt, akiről lakásadójának háziúrai azt állítják, hogy a kritikus éjszakán egész éjjel nem volt otthon és csak reggeli négy órakor tért haza. A gyilkos cseléd úgy látszik, a sikertelen rablógyilkosság miatt és kétségbeesésében vágta el önmaga torkát és sebesítette meg hasát és kezét. Kihallgatása eddig nem történt meg, mert eszméletlenül fekszik a kórházban. A vizsgálatot dr. *Markovics György* rendőrkapitány vezeti.

— **Öngyilkos mérnök.** Grundmann Richárd, a Délvasut nyugalmazott mérnöke agyonlőtte magát a Gyömri-úton levő Magnezit-gyár telepén, a fivére lakásán. Az életunt ember évek óta beteg volt, hűtgerincsvadás gyötörte s meg is vakult. Ezért nyugdíjazták a harminczhat éves mérnököt, aki hasztalanul keresett a szanatóriumokban gyógyulást. Nemrég elszállította magát a testvére, dr. Grundmann Frigyes gyárigazgató lakására. Tegnap este hosszú levelet diktált az ápolójának s az utolsó üzenetben kéri a rendőrséget, hogy ne boncolják föl, a beteg édesanyját pedig kíméletesen értesítsék a haláláról már csak a temetés után. Kéri továbbá, hogy nagyon egyszerű, narmadosztályu temetést rendezzenek. A diktálás után megnyugodott, jókedvű lett. Nemsokára magára huzta paplanját, amely alatt félbélte magát. A tompa durranást nem hallotta senki és csak reggel tudták meg, hogy öngyilkossá lett. A szerencsétlen holttestét a törvényszéki orvostani intézet boncolótermébe vitték.

— **Az Országos Nőképző Egyesület** a hó 22-diki választmányi ülésén elhatározta, hogy *Mikszáth Kálmán* jubileumi ünnepségben az egyesület oly módon kíván részt venni, hogy tanintézetében *Mikszáth* nevére alapítványt alkot. Elhatározta továbbá az egyesület, hogy a bennlakó növendékek egyenruháit hazai gyártmányu kelméből fogják készíttetni.

— **Betörték a plébánián.** Beremenden az éjjel *Schultz Károly* esperei-plébánosnál betörték és 1500 korona készpénzt és több értékű tárgyat elraboltak.

— **Végzetes hagyatéka.** Hajhegyi Sándor makói gazda, aki szenvedélyes vadász volt, nemrégiben meghalt. Nagy esemő löpor és patron maradt utána, amit az özvegy beledobott az égő kemencébe. Néhány pillanat múlva irtózatos dörrejjel felrobbant a löpor. Szétvetette a kemencét, sőt a házat is. A robbanástól életveszélyesen megsebesült az özvegy. Tűzbeborult az egész ház és csak nagynehezen tudta a tűzoltóság a veszedelem továbbterjedését megakadályozni.

— **Letartóztatott orvos.** *Hosok László* chropini (Morvaország) orvost ötvenkoronás bankjegyek hamisítása miatt letartóztatták. *Hosok* ismert bakterologus és szakkörökben a malária okainak kutatásával jó hírnevet szerzett magának. Bűnét bevallotta. Bűnrészesség gyanúja alatt barátját, *Kurtz Adél* dóhányárusnőt is letartóztatták.

— **Akit mindenfelé keresnek.** A rendőrség hivatalos közlönyének mai számában olvassuk:

32078/fk. II. 909. *Adler* Salamon, dezseri születésű, harminczhárom éves, izraelita vallású, nős, mészárosmester, f. hó 19-én délután négy óra tájban, VII., Csengery-utca 5., II. em. 33. szám alatti lakásáról nagyon izgatott kedélyállapotban eltávozott s azóta eltűnt. Személyleírása: termete alacsony (gyenge), arca kerek (sápadt), haja barna, szeme kék, szemöldöke fekete, bajusza fekete (nyírott), álla hosszas, bal kezének kis ujján a második csuklóátmetés folytatn nem mozdítható. Ruházata: fekete ruha, kék ing, gallér, lila nyakkendő.

Adler Salamont tehát, mint eltűntet keresi a rendőrség és a familiája nem tudja, hol a családfele. Holott *Adler* Salamont maga a rendőrség szállította be a lipótzmezei tébolydába, mert a hó 19-én éjjeltáján a Rottenbiller-utczában ledobott egy kocsist a bakról, fölugrott a kocsi és örült sebességgel elvágtatott. Az Erzsébet királyné hídnál egy rendőr megállította és bevitte a főkapitányságra. Onnan *Keresztessy* rendőrfogalmazó, központi ügyeletes a mentőkkel tébolydába vitette.

— **Balesetek.** Fiumében *Szerbesz István* munkás ma délelőtt a „Molo Rodolfónál” horgonyzó „Carpathia” kivándorlási gőzös áruaktárájánál segédkezett, hol egy 200 kilogrammos láda a lábára esett. Súlyosan megsebesülve a kórházba viték. — *Zar János* munkás Czirkvenicán munka közben egy boroshordót a lábára ejtett, mitől jobb lába eltört és súlyos belső sérüléseket is szenvedett. Az „Ungaro Kroata” gőzessel a fiumei kórházba szállították. Állapota súlyos.

— **Lázgó katonák.** A „Petit Journal”-nak jelentik Lorientből, hogy a gyarmattüzérség tiszteit tartalékosa tegnap este elbocsátását kérte, bár szolgálati idejük csak ma reggel ér véget. Miután elbocsátásukat megtagadták, nagy lármában törtek ki és az Internationalt énekelték. Az ezredes beszédet intézett hozzájuk, amelyben antimilitaris érzületüket éles szavakkal ostromozta, szolgálati könyveiket azonban kiadta és szabadon bocsátotta őket.

— **Megölte férjét.** Bácskerezsturon a csendőrség letartóztatta néhai *Bodor Mihály* gazdálkodó feleségét, kit azzal vádolnak, hogy férjét megölte. Az elhunyt exhumálása iránt intézkedéseket tettek.

— **A fegyver.** *Szelid József* kisbajomi birtokos nyolcz éves István fia atyja vadászfegyverével játszott és játékközben *Kajkos Ferencz* pajtását agyonlőtte.

— **Száguldó halál.** Münchenből jelentik: Tegnap este tizenegy órakor az ingolstädti sétányon egy berautomobil nekifutott a gyalogsági testőrgárdaezred egyik éjjeli gyakorlatozásról jövő századának és két katonát súlyosan megsebesített. Az automobil rendkívül gyorsasággal folytatta utját, *Schleinsheimnál* azonban a rendőrség feltartóztatta. A söfőr azt mondta, hogy sem nem látta, sem nem hallotta a katonákat, bár ezek énekeltek. A meglincséléstől való félelmében rohogott tovább.

— **Vesztett eb.** *Kaposvárott* egy kóbor veszett eb több száz kutyát és macskát és 32 embert megmárt. A rendőrség elrendelte a kutyák lelövését. Tegnap este a rendőrök a legnépesebb utcákon lövöldöztek le a kutyákat, miközben egy diákot egy eltévedt golyó az arcán talált és súlyosan megsebesítette. Harminczegy megmárt embert a Pasteur-intézetbe szállítottak.

— **Verekedés egy kávéházban.** Véres verekedés volt ma este a Nyár- és a Dohány-utca sarkán lévő Artista-kávéházban. *Mihályi Pál* huszonnyolcz éves jogszigorló összeveszett két artistával, *Spencz Pinkásszal* és *Holzreben Izidorral*, akik agyba-főbe verték. A verekedés egy nő miatt keletkezett, akit *Mihályi* védelmébe vett.

— **Betörők a tőzsdében.** Esztergomban ma éjjel a nagytőzsdébe ismeretlen tettesek betörték. Több ezer korona értékű áru hiányzik, azonban a teljes hiányt csak a leltározásnál fogják konstataálni. A betörők, kik a viszonyokkal ismerősek voltak, álkulescsal dolgoztak. A vizsgálat megindult.

— **A párisi táviró-sztrájk.** Párisból jelentik: A táviró-alkalmazottak gyűlésükön elhatározták, hogy május elsején, a közönségre való tekintettel, nem sztrájkolnak. A munkások iránti hálájukat azonban akként fogják bebizonyítani, hogy a májusi népgyűlésekre szónokokat küldenek ki. Végül újból követelték *Simyan* államtitkár eltávolítását, mint elengedhetetlen feltételét a rendes szolgálatnak.

— **Eltűnt fogtechnikus.** *Weisz Sándor* budapesti születésű tizenhét éves fogtechnikus néhány nappal ezelőtt szüleinek *Bethlen-utca 9. szám* alatt levő lakásából eltűnt. A rendőrség keresi.

— **Halál a villamos kocsiában.** Ma délután a *Lehel-utczában* egy villamos kocsiában *Beck József* ötvenkétéves fatereskedő hirtelen meghalt. Holttestét beszállították az orvostani intézetbe.

— **A tuberkulózis gyógyítása.** Kétkedőket is meggyőzni alkalmasak azon fényes eredmények, melyeket a tüdővész kezelésénél szérumoltásokkal érhetnek el oly esetekben, mikor minden más beavatkozás hiabavalónak bizonyult. A szérum ugyanis nemcsak azáltal fejti ki hatását, hogy a beteg szervezetben a kórokozó bacillusokat elpusztítja, hanem azt egy újabb fertőzéssel szemben immunizálja. A hosszabb idő óta szérumkezelést alkalmazó dr. *Harnat Gyula* kimutatja, hogy az intézetében és inhalatóriumában (Budapest, VII., *Rákóczi-ut 82.*) szérummal kezelt betegek fele gyógyul, negyede nagyban javul s negyednél megkezeve befolyásoltatik a baj.

— **Halálozás.** *Özvegy Szigethy József* *Berevás Rozália* életének 70-ik évében elhunyt Nagykőrösön.

*Özv. Pataj Annin*né, dr. *Pataj Sándor* zombori ügyvéd, az „Igazság” szerkesztőjének édesanyja, 67 éves korában Óbecsén meghalt.

*Özv. Péteri Takács Lajos*né, sz. jákfalvai *Gömbös Ludovica*, néhai péteri *Takács Lajos*, Vasvármegye volt főispánja özvegye O. Asszonyfán 82-ik évében váratlanul elhunyt.

x **Igyék naponta ebéd előtt** dr. *Hommel-féle* Haematogént. Etvágya fokozódik, idegrendszere erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. *Hommel-féle* Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

x **Még csak rövid ideig** maradnak nyitva a *Parisiana* kapui s május 1-én megkezdí *Friedmann* igazgató márványpalotája első hódító sikerű idénye után a nyári szünetet. Nagy pompával, fényes menettel vonul el a *Parisiana* május 1-ő napján az *Amerikai Parkba*, mely az idén átalkítva és megmagyobbítva nyílik meg.

Az utolsó napok vonzó látványossága *Lonna* nővérek, a meztelenség művészeinek szépség produkciói. Ámulatba ejti a nézőket *Moto Baby*, a villamos baba. Ez az érthetetlen technikai csoda egész Európában nagy feltűnést keltett. Ezeket kívül még 18 érdekes számot mutatnak be.

x **Az Amerikai Parkba** bérletjegyek már válthatók a *Parisiana* pénztáránál. A jegyek ára: urak számára 12 K, hölgyek és katonatisztek részére 8 K.

x **Fodor-féle vívőterem** a *Koronaherczeg-utca 3. szám* alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb 10 fillér.**
x **Szívhajók és véredényelmeszesedés ellen** *Finsen-féle* ivlámpafürdőket alkalmaz dr. *Hönig* Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., *Károly-körut 24.*) Ezt az eljárást a kopenhágai *Finsen*-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. *Hönig* próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes s fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűhajók, szervizombetegedés, véredényelmeszesedés, ideges szívhaj és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. Az Otthon hírlapírók körének ezíveséget akart tenni az operaház igazgatósága akkor, amikor a mai est jövedelmét a kör jótékony céljainak engedte át. Mindenestire gavalléros dolog Mészáros igazgató részéről, hogy az anyagi sikert a jótékony célúknak engedi át és az erkölcsi eredményt magának tartja meg. Ez az erkölcsi eredmény ugyanis nagyon szomorú. *Tannhaeuser* című szerepében szerepelt ma este egy rég letört operaénekes: Van Dyck Ernő, aki hajdanában, legalább tizenöt évvel ezelőtt a világ egyik legünnepeltebb tenoristája volt. A régen elegáns, világos értelemmel bíró művészből azóta kövér, nehézkes ember lett, aki hangjának zománczát, intonációjának tisztaságát, ércét és tenor jellegét teljesen elvesztette. Organuma ma nem egyéb pusztán romnál, amelyre nem lehet olyan hatalmas szerepet építeni, mint amilyen *Tannhaeuser*. Az egész est szomorú vergődése volt egy nagyon intelligens embernek, akinek az lehet a legnagyobb fájdalma, hogy tudna énekelni, ha még volna — hangja. Az előadásban egyébként volt némi humoros epizód is. A legsikerültebb volt az első felvonásban, amikor *Tannhaeuser*nek a kereszt mellett kellene térdre állva várni a vadásztársaságot. A mi vendégünk azonban egyszerűen hasra fekiődött. Ebben a pozícióban akad rá az ögróf és messziről naivan énekelte: Ki térdel ott oly ájtatos imában? Az egész publikum kacagott. Venczel, az ögróf jeles személyesítője bátran kérdezte volna: kit látok ott, oly kényelmes fekvésben!? Ez a zenére is illett volna és a helyzetnek is megfelelt. A publikum általában nagyon esalódottan távozott és előadás végén szívesen visszafogadta volna fizetett pénzét. A lényegben különben az a fődolog, hogy a jótékony célúknak megfelelő összeg jutott. És miután a publikum kimondottan a jótékony célú kedvéért jött, komolyan senkinek neheztelhetett, mert ha drága pénzért az emberek jó előadást is akarnak, akkor hol marad a jótékony? Az előadás egyebekben elég közepes volt. Venus szerepében *Medek* Anna próbálkozott. Nagyon szeretjük őt s nagyon talentumosan tartjuk. De a Venus szerepe egyelőre teljesen távol esik hangjától és fizikai erejétől. Mi szívesen látjuk, ha a művésznő a Mesterdalnokok Éva szerepében Venus, de a Venus szerepében ne legyen Éva. A többi szereplők közül *Vasquezné*, *Takács* és *Venczel* érdemelnek említést. *Kerner* István a zenekart mesteri kézzel vezényelte. e. a.

(*) *Coriolanus*. A Nemzeti Színház Shakespeare-műsora ma ismét egy darabbal bővült, a *Coriolanus*-szal, melyet hosszas pihentetés után újítottak föl. A direkciónak ezt a dicsőretek vállalkozását a közönség nem kísérte olyan méltánylással, amilyennel ezt megérdemelte volna, vitakozni lehet felette, hogy azért, mert a budapesti publikumnak általában nem kell semmiféle klasszicitás és semmiféle Shakespeare, vagy azért, mert elvesztette bizalmát a Nemzeti Színház Shakespeare-előadásai iránt. A nézőtér gyengén telt meg, pedig maga az előadás a Nemzeti Színház hívsabb Shakespeare-előadásai közül való, ha nem is közelítette meg a legutóbb föllevenített *Antonius* és *Kleopatra* sikerét. *Coriolanus* szerepét *Szacsay* játszotta hévvel és művészi temperamentummal. A dacos és gögös patricius rajzában sok megértést és jellemző erőt mutatott. *Gál* Menenius Agrippa szerepét játszotta erős karakterizáló művészettel, míg az intrikus népröplőket *Ivánfi* és *Gyenes* adták. *Jászai* Mari mint *Volumnia* esillogtatta nagy klasszikus művészetét. Az első felvonásokban imponáló, méltóságsúpos római matróna volt, később pedig hatalmas, drámai kitöréseivel ragadta magával a nézőket. A másik két női szerepet *Alszevgy* Irma és *Hagyasi* Mari asszony játszották. A tömegjelenetek néhol lomhák és ingadozóak voltak, hiányzott belőlük a fórum forró levegője, a második felvonásban azonban az a jelenet, amikor a népröplőket egymás szájából kapva ki a szót lázítják a tömeget

s itt *Ivánfi* és *Gyenes* is remekeltek. A tömeg alakjai közül kiváltak *Gabányi* és *Rózsahegy* Kálmán, akik egyszerű, természetes eszközökkel rajzoltak meg két plebejus-figurát. Az este első része hívős volt, később azonban a közönség fölmelegedett. A tapsból *Jászai* Mari, *Gál* és *Szacsay* arattak le az oroszlanrészt.

(*) Az Operaházban holnap, szombaton Preuse-Matzenauer Margit bajor királyi kamaranékesnő utolsó előtti vendégfellépésével „Fidelio” kerül színre. A vendégművésznő Leonórád adja, Mercelina—Payer, Floresztán—Arány, Fernando—Kornay, Pizarro—Ney B. Rocco—Szendrői, Jaquino—Kertész, a két fogoly—Kárpát és Juhász. Vezényel *Kerner* István karmagy, rendező *Alszevgy* K. főrendező. (Évi bérlet 75, felmelt helyárak.) Vasárnap harmadszor adják *Auber* romantikus víg operáját, a *Fra Diavolo*t M. Szoyer, Ambrusné, Könyei, Kornai, Dalnoki, Hegedűs, Kertész és Ney B. közreműködésével. (Évi bérlet 76.) Hétfőn, ez idény utolsó gyermekelőadásul olesó helyárakkal a „Mesevilág” van műsoron. Kezdeté 5 és fél óraker. (Bérleten kívül 18. sz.)

(*) *Vecsey* Ferencz Aachenben. *Vecsey* Ferenczet, a világhírű hegedűművészt meghívták a május 30., 31. és június 1-én Aachenben rendezendő Niederreinisches Musikfest-re, ahol Strauss Richárd vezetése mellett Beethoven hegedűversenyét fogja előadni. Alig ért még magyar művészt hasonló kitiintetés. Az aacheni hangversenyen *Vecsey* azon a Stradivarius-hangszerezen adja majd elő Beethoven művét, amelyet a zseniális művész nemrég vásárolt meg a párisi *Caressa* cégtől.

(*) A Nemzeti Színházról. Holnap, szombaton a *Passé-partout*, *Georges Thurner* szenzációs sikerű új színműve, ötöd-ször kerül színre a Nemzeti Színházban. Az új darab tegnap előadására már a déliótti órákban minden jegyet eladtak. Vasárnap délután „A föld”, *Kemehegy* és *Malonyay* nagysikerű színművét adják, amelyben *Jászai* Mari, P. Márkus Emma, S. Fáy Szeréna, D. Ligeti Judiska, Vizvári Mariska, Szacsay, Gyenes, Gál, Mihályfi, Rózsahegy, Gabányi és Horváth Jenő játszanak. Este „A dolva” nábob leánya”, *Herczeg* Ferencz népszerű színműve kerül színre, részben új betanulással. A darab szereplői ez alkalommal Török Irma, D. Ligeti Juliska, Szacsayné, Odry, Pethes, Horváth, Dezső, Mészáros Alajos, Gál, Rózsahegy, Szöke és Hajdu. Hétfőn mérsékelt helyárakkal a „Cyrano de Bergerac”-ot adják, Pethessel a című szerepben. A színház legközelebbi bemutatás előadása a jövő hét péntekjén lesz. Ekkor kerül először színre *Balázs* Béla „Dr. Széplál Margit” című eredeti színműve.

(*) A Deutsches Volkstheater Budapesten. A Magyar Színház igazgatósága a mai napon véglegesen megállapodott *Weisse* igazgatóval, a Deutsches Volkstheater budapesti vendégzereplésének egész programjára vonatkozólag. E szerint a megállapodás szerint a Volkstheater együttese 6 estén át fog játszani a Magyar Színházban. E 6 estén a következő darabok kerülnek színre: pénteken. április 30-án *Der Teufel* (Molnár Ferencz vigjátéka), szombaton, május 1-én „Vater” (Guinon és Bouchinet vigjátéka), vasárnap, május 2-án este három egyfelvonásos (Sudermann: „Lichtbaender”, Salten: „Auferstehung”, Schnitzler: „Komtesse Mizzi”). Hétfőn, május 3-án „Major Barbara” (Shaw komédiája), kedden, május 4-én megismételt az együttes a „Vater”-t és szerdán, május 5-én a „Teufel”-ben bucsuzik a budapesti közönségtől. Ez előadások helyárai a következők lesznek: Páholy 70, 60 és 40 korona, földszinti helyek: 14, 12, 10, 8 és 6 korona. Erkölyszékek: 8, 5 és 4 korona. II. erkölly és karzatjegyek: 3, 2.50, 1.50 és 1 korona. Jegyek holnap, szombattól kezdve kaphatók a Magyar Színház és Király-színház pénztárainál, a Bárd-féle jegyirodáknak és az összes elárusítóhelyeken.

(*) *Bemutató Kolozsvárott*. *Charles* Marlowe „A régi jó idők” című bohózatát Kolozsvárt is olyan hangos derűvel fogadta a bemutató közönsége, aminő a Magyar Színházban minden előadásakor felhangzik. A mulatságos darab kitűnő öszjátékban került színre. A főszerepben *Kürthy* György hálás feladathoz jutott, melynek derekasan meg is felelt. A közönség elismeréséből bőven kijutott neki. *Ihász* Aladár kisebb szerepben szintén határozott sikert aratott. *Kiss* Mariska, *Sz. Andai* Terka, *Laczkó* Aranka, *Fehér*, *Baróthi*, *Pataki*, *Kardos*, *Dezséri* is kifogástalanul játszottak.

(*) Egy érdemes színész nő nyugalmabavonulása. A győri színház érdemes anyaszínésznője, *Halmi* Kornélia, aki valamikor a legelső naivája volt a vidéki színészetnek, most tölti be művészi pályájának harmincozhatodik esztendőjét. A művésznő a Nagymama című szerepében lép fel holnapután, és ez lesz bucsufellépése, amely után megvált a színpadtól. *Halmi* Kornéliát bucsufellépése alkalmából ünnepelni fogják Győrben. Maga a színügyi bizottság vette a kezébe az ünnep rendezését, de a közönség körében is mozgalom indult meg, hogy ez az ünneplés minél lelkesebb és minél melegebb legyen. *Halmi* Kornéliával egy igen értelmes művészi egyéniség válik a múltév.

(*) Magyar darab jubileuma Bécsben. Az utóbbi időben a magyar szindarabok egyre nagyobb szerephez jutnak az osztrák császárvárosban. Egymásután érkeznek a hírek, amelyek magyar darabok bécsi sikereiről számolnak be. Ép most kaptunk újból egy értesítést, amely ismét magyar szerző diadalát jelenti. *Verő* György operettje, „A szultán” a diadalmas színmű, amely ma este érte meg huszonötödik előadását. „A szultán”-nak mind a huszonöt előadása zsufolt ház előtt folyt le és folytonos emelkedésben érte meg a huszonötödik előadást. Ez a siker annál érdekesebb, mert a darab főszerepét *Fedák* Sári játszsza. A mai jubiláris előadáson ugy a szerzőt, mint *Fedák* Sárít lelkesen ünnepelte a közönség és koszorúval, virággal halmozta el.

(*) A „Hanka” főpróbája. Ma délelőtt a meghívott közönség nagy érdeklődése és sok derűvel közt volt meg a Magyar Színház új darabjának, a „Hanka” című komédiának főpróbája. A holnap bemutatás előadás iránt is élénk az érdeklődés. A lengyel szerző, *Zapolska Gabriella*, akit az igazgatóság a bemutatás előadásra meghívott, táviratban mentette ki elmaradását s kívánt szerencsét a színháznak, darabja előadásához.

(*) A Buda-krisztinavárosi Színkör megnyitása és programja. *Kreacsányi* Ignác derék szintársulata, amelynek előadásait a főváros közönsége megszkotta és megkedvelte s e társulatot ugyszólván sajátjának tekintti, csütörtökön, e hó 29-én különvontattal érkezik Temesvárról Budára s szombaton, május 1-én kezd meg előadásait.

Megnyitól „A szerencsemalacz”, *Eyster* Edmund négyfelvonásos operettje, vasárnap délután pedig „A bajusz”, eredeti énekes vigjátékot tűzték ki. Az első hét műsora a legvonzóbb darabokból, változatosan van összeállítva. A megnyitó ujdonság négy egymásután előadását a „Csóki király”, *Orbán-Sztojanovics* operettje követi, amely a múlt nyáron „slágere” volt a színkörnek. Csütörtökön, 5-én „Szulamith” dalmű, pénteken pedig „A valódi ház” című társadalmi dráma kerül színre. E darab a drámai személyzet bemutatásának szolgál fényes keretül. Szombaton, vasárnap és hétfőn „Donna Juanita”, *Souppé* szépzenéjű operettje, amely több, mint másfél évtized óta lekerült a műsorról, vasárnap délután pedig „Az ördög mátkája” című népszínmű kerül színre. *Kreacsányi* ezen a nyáron gazdag, változatos műsorról és nagy esonó ujdonsággal jön a fővárosba. Az új külföldi darabok közül gyors egymásutánban kerülnek színre: „A szép gardista”, „A kedélyes paraszt” és „Művészer” operettek; „A kis boszorkány”, *Orbán-Dunay* látványos operettje, *Sztojanovics* Jenő egy operettje, amelynek címe még nincs meghatározva, dr. *Guthy* Soma háromfelvonásos bohózata, „A mozgópóstásné”, amely a nyári ujdonságok egyik legvonzóbb darabjának ígérkezik. Színre kerülnek még: „A nősábasz”, 3 felvonásos bohózat és „A Margitezige legendája”, látványos énekes színmű. A régebbi operettek közül felelevenítik „A szultán”-t, „A háromosorú kacsa” és „Mathuzalem hercege” című operetteket. A műsoron lévő operák „Az álarozos bál”, „Bánk bán”, „Rigolettó” és a „portieci néma” (a címűszerepben *Balogh* Szidvel, az Operaház tagjával) operákkal fognak bővülni. A társulat művészi értékét mi sem jellemzi jobban, mint hogy most is 14 operát és 33 operettet tart műsoron és emellett a népszínmű kultuszáról sem feledkeznek meg. A szintársulat a vidéki színészet legjavát foglalja magában, amely még több új erővel is gyarapodni fog. A színkör nézőtere is előnyösen megváltozott. A főváros tanácsának engedelmével ugyanis *Kreacsányi* nyolc sor egészen új kényelmes szélesséket helyzetetett el a nézőtérén és egyébként is mindent elkövetett, hogy a nézőteret barátságosá, széppé és léghuzamentességé tegye. *Kreacsányi* igazgatónak ez lesz a 26-ik budai szezója, amely méltó lesz az eddigiekhez, sőt némely tekintetben még felül is fogja mulni.

(*) *Caruso* ezafel. Az Amerikából jött sürgönyök nyomán mi is megirtuk, hogy *Caruso* *Enrico* félti a hangját, s összes szerződéseit felbontva hosszabb, alapos kúrának veti magát alá. *Caruso* a Mauretanián Liverpoolba érkezett és az ott összesereglett újságírók előtt kijelentette, hogy az egész híresztelésből egy szó sem igaz. Hangszálinek semmi baja, hangja teljesen ép és betegségének híreét versenytársai és ellenségei koholták. „Tizenhárom év óta — mondta a többek közt — évenként átlag tíz hónapig énekelek, így hát rám fér egy kis pihenés. Angol körutam augusztus 20-án vagy 22-én kezdődik, addig egyszerűen pihenni és szórakozni akarok.”

(*) A karszemélyzet jutalomjátéka. A Király-színház kórusának szombaton délután 3 óraker lesz a jutalomjátéka. Színrekerül *Félix* Salten egyik legkitűnőbb egyfelvonásosa, a „Feltámadás után”, amelyben ugyanazok a szereplők vesznek részt, akik a Magyar Színházi bemutatón a darab szerepeit k-eálták. Az egyfelvonásos után nagy cabaret-előadást tartanak, amelyben Nagy Endre conferecierrel az élén, a legkiválóbb művészeket sikerült a rendező-bizottságnak megnyerni és olyan műsort összeállítani, amelyben a közönség igaz gyönyörűséget találhat. A megmaradt jegyek válthatók még a Király-színház és Magyar Színház pénztárainál és a szokásos elárusítóhelyeken, a rendez estí árak mellett.

FŐVÁROS.

(**Bárczy polgármester visszaérkezése.** Tudvalevőleg mintegy két hét előtt külföldi tanulmányútra indult Bárczy István polgármester, hogy a nagy világvárosokban szerezzen személyes tapasztalatokat és tapasztalatokat, amelyek nagyszabású lakásépítési programjának sikeres megoldását biztosítják. Elkísérték a polgármestert *Heltai Ferencz és Vássonvi Vilmos* fővárosi bizottsági tagok is, továbbá *Szankovits Szilárd* titkár és néhány szakkezege a fővárosnak. Bárczy polgármester ma éjjel a keleti expresszsel visszaérkezett Budapestre. Dr. *Heltai Ferencz* péntek délután egy óra 40 perckor jött már meg, míg *Vássonvi Vilmos* a szombati napot Bécsben tölti.

(**A pénzügyi bizottság ülése.** A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága ma délelőtt dr. *Vasillievits János* alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. *Berczel Jenő* tanácsjegyző volt az előadó. A bizottság a következőket intézte el: A budapesti állatvásár részvénytársaság részvényeinek több mint 55 százaléka a főváros tulajdonában van. A pénztár tevékenységének a sertésvásárra történt kiterjesztése folytán a főváros abból a célból, hogy a hentesek is részvények birtokába jussanak, az 55 százalékot meghaladó részvényeket, számszerint 499-et, el akarja adni. Dr. *Feleki Béla* hozzászólása után báró *Herzog Péter* kijelentette, hogy kivételesen hozzájárul ahhoz, hogy a részvényeket pari kurzuson adják el, de kikötni kívánja, hogy a jövőre nézve ez precedensül ne szolgáljon. A bizottság az ügyosztály javaslatát báró *Herzog Péter* módosításával fogadta el, hogy tudniillik ez az eladás nem szolgál precedensül a jövőre nézve.

(**Az Erzsébet-téri kiosk bérléte.** Az Erzsébet-téri kiosk bérlője csödbe került s a tanács pályázatot hirdetett a kioskra. Ot ajánlatot adtak be. A legjobb ajánlattevő 16.520 korona évi bért ígért, ha a város hat évre megkötö a szerződést. A pénzügyi bizottság *Vasillievits János* alpolgármester elnöklésével ma tartott ülésén elfogadta az ajánlatot.

(**A totalizátor korlátozása a lóversenyterén.** Dr. *Szalai Mihály* bizottsági tag a fővárosi közgyűlésen indítványt tett azért, hogy általában a közönség, de főleg a szegényebb néposztály játékszenvedélyének lehet a mérséklése céljából a főváros hason oda, hogy a totalizátor-fogadásokat korlátozzák. Az indítványt a közgyűlés javaslatként céljából a tanácsnak adta ki. A tanács most azt az előterjesztést teszi a közgyűlésnek, hogy az indítványban foglalt intenczió helyeslésével utasítsa a tanácsot, hogy a lóversenyterének már tárgyalás alatt lévő kihelyezésével kapcsolatban a kiszemelendő új területet csak olyan feltételekkel adja át, amelyek alkalmasak a játékszenvedély korlátozására. Ilyen intézkedésnek tartanák a tanács azt, hogy a lóversenyterén csak háromféle hely legyen, amelyek közül az I. hely belépő díját legalább 10 koronában, a II. helyét legalább 3 koronában — de kiváratos volna, ha esetleg 4 koronában — végül a III. helyét 60 fillérben állapítsák meg. A II. helyen a fogadások legkisebb tétjét emeljék fel, a harmadik helyen pedig totalizátort ne engedélyezzenek. Ezekkel az intézkedésekkel véli a tanács a totalizátort korlátozhatónak és a játékszenvedélyt, főleg a szegény néposztályra való tekintettel mérsékelhetőnek. Minthogy azonban a lóverseny a mostani helyéről legközelebb ugyanis el fog helyeztetni, a szóban forgó kikötéseket már csak az új hely átengedésére vonatkozó szerződésben lehet érvényesíteni.

(**A király-utcai villamos.** A Király-utca burkolásával kapcsolatban fölmerült az a terv, hogy a villamos vasutnak mind a két sínpárját az utca közepére helyezték. A közlekedő-bizottságban azonban rámutattak, hogy a tervezett rendszer, amely százezer koronánál többé kerül, rosszabb, mint a meglévő rendszer, mert a körforgalmat nagyobb mértékben akadályozza, a közbiztonságra ártalmasabb. A tanács most az a javaslatot tette, hogy mégis csak helyezték át a síneket az utca közepére.

(**Mikor kell költözködni?** A főváros jogügyi osztályához az utóbbi napokban úgy szóban, mint írásban számos kérdést intéztek azért, hogy az idei májusi bérnegyed alkalmából mely napon kezdődik a költözködés. Az illetékes hatóság ez uton közli az érdekeltekkel, hogy, tekintettel arra, hogy május hó elseje az idén szombatra és ennek következtében a költözködés napja vasárnapra esik, a költözködés kivételosen hétfőn, május 3-án kezdődik.

(**A budafoki helyiérdekű vasut második vágánya.** A főváros tanácsa a budapest-budafoki helyiérdekű vasut második vágányának megépítésére a helyhatósági engedelmet megadta és megerősítés céljából felterjesztette a kereskedelmi miniszterhez.

(**Uj villamos vasutvonal.** A főváros tanácsa hozzájárult a villamos városi vasut ama körélméhez, hogy az újpesti rakpartról, illetve a Viktória-gőzmalomtól a Dráva-utczán át a Váci-utig új villamos vonalat építhessen, vagyis népliget-újpesti vonalat a Váci-utig meghosszabbíthassa.

(**Adókiivetés.** A IV. kerületi előjáróság közli, hogy az 1908. évi I. és II. oszt. kereseti adóra vonatkozó pótlajstromok, továbbá az 1909. évi házbéradó, a munkaadó szavatossága mellett előírt I. oszt., valamint a IV. oszt. kereseti adóról szóló) kiivetési lajstromok elkészültek és e hó 29-ig közszemlére tételnek a IV. ker. adószámviteli osztály (IV., Váci-utca 62.) hivatalos helyiségeiben. A felebbezéseket a székesfőváros közigazgatási bizottságához intézve, a m. kir. adófelügyelőségnek (IV., Eskü-tér 8. sz.) kell beadni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Garai Manó** üzelméi. A budapesti büntető-törvényszék Szepessy bíró elnöklésével ma ismét három hünügýt tárgyalta **Garai Manó**nak, a Korbács hirhéd szerkesztőjének. Az első ügy egy zsarolás, amelyet Garai az év februárjában az amerikai porcellán pudér részvénytársaság ellen kísérelt meg. Ebben az ügyben segítő társa és áldozata **Robicsék** magánhivatalnok volt, aki, midőn a zsarolást leleplezték, öngyilkossá lett. A mai tárgyaláson Garai szerencsétlen öngyilkos áldozatára akarta tolni a vétket és úgy tüntette fel a dolgot, mintha Robicsék eszelte volna ki az egészet. Ezzel szemben azonban a részvénytársaság igazgatója előadta, hogy Garai volt a zsaroló s Robicsék csupán előkészítette a részvénytársaság igazgatójának Garaival való találkozását. A részvénytársaság egyébként nem kívánja a zsaroló megbüntetését. A második ügyben **Marinovic** Milán volt budapesti detektív a segítő társa **Garainak**. Együtt megfenyegették **Balog Ernő** csemegekereskedőt, ha nem fizet elő a Korbács-ra. Ez a zsarolás is megihusult. A harmadik vád egy csalás, amelyet Garai és munkatársa **Békfi Sándor** Ascher Nándor terhére követtek el. Garai mind a három ügyben kétsébeesetten tagad, de a tanúk egész serege helyben ellene vallott. Az Ascher Nándor sérelmére elkövetett csalás vétségének vádját az ügyész eljettette úgy Garai Manó, mint **Békfi Sándorral** szemben, mert a panaszos nem kérte a vádlottak megbüntetését s visszavonta a vádját. A bíróság ezen csalási vád tekintetében nyomban megszüntette az eljárást Garai és **Békfi** ellen. A bizonyítási eljárást ezzel véget ért s dr. **Böhm** kir. ügyész kétféle zsarolás vétsége miatt kérte **Garai Manót** büntőnek kimondani és elítélni. **Marinovic** Milánnal szemben az ügyész csupán egy rendbeli zsarolás vétségi vádat tartott fenn. Dr. **Bródy** Ernő és dr. **Baumfeld** Lajos védők meghallgatása után a bíróság büntőnek mondotta ki **Garai Manót** kétféle zsarolás vétségében és ezért 7 hónapi fegházra ítélte. **Marinovic** Milánt egyrendbeli zsarolás vétségéért a bíróság husz korona pénzbüntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen az ügyész **Garai Manó** terhére a büntetés súlyosításáért felebbezett. De felebbezett **Garai Manó** és két védője is. A bíróság az ügyész indítványára az ítélet tárgyát képező két zsarolási esetben elrendelte **Garai Manó** ellen a vizsgálati fogságot.

§ **A Monna Vanna opera szövegekönyve.** A budapesti királyi ítélőtábla, mint az Ügyvédek Lapja írja, a minap **Maeterlinck Maurice** fölperes javára előzetes zárlatot rendelt el **Ábrányi Emil**, **Mader Raoul**, **Mészáros Inre** alperesek ellen az **Ábrányi Emil** által írt, az Operaház kiadásában megjelent **Monna Vanna** című opera szövegekönyvére. A kereset szerint alperesek a szerzői jog bitorlását az által követték el, hogy **Ábrányi Emil** **Maeterlincknek** **Monna Vanna** című színművéből az ő beleegyezése nélkül oly módon készített opera szöveget, hogy ez önálló írói műnek nem tekinthető, **Mader**, mint az Operaház igazgatója a szöveget zenekíséret nélkül kiadatta, **Mészáros** pedig ugyanazt az Operaház nevében árusította. **Maeterlinck** a pör során a neve alatt megjelent eredeti művel bizonyította, hogy a **Monna Vanna** című színműnek ő a szerzője, bizonyította, hogy művét az irodalmi és művészeti művek szerzői jogainak kölcsönös oltalmazása tárgyában **Franciaország** költött egyezmény rendelkezéséhez képest az osztrák és magyar cs. és kir. közös külügyminisztériumnál be- lajstromoztatta; a mű e szerint Magyarországon az 1884:XVI. törvénycikkkel megalkotott szerzői jogi oltalom alatt s fölperes szerzői jogosultságát kimutatta.

§ **Gelléri Szabó János** végrendelete. Abban a nagy feltűnést keltő bűnpörben, amely a milliós vagyon hátrahagyásával elhunyt **Gelléri Szabó János**

nos végrendeletének meghamisítására indult meg a **Battik-házaspár** és bűntársai ellen, a védelem által előterjesztett kifogásokat ma vette tárgyalás alá a büntető törvényszék vádtanácsa dr. **Langer** táblabíró elnöke alatt. **Battik Sándor**, akít a törvényszék a felajánlott nagy összegű kauczió mellett sem helyezett szabadlábra, szuronyos fogházor állította a vádtanács elé. A védelem megismételte a kifogásokban előterjesztett azt a kérelmet, hogy az eljárást az egész vonalon szüntesse meg a vádtanács. A vádtanács a kifogások elutasításával okirathamisítás büntette címén valamennyi vádlottat vád alá helyezte s egyuttal **Battik Sándor** a szabadonbocsátása iránti kérelmével ujából elutasította.

§ **Elítelt jegyző.** Nagybecskerekén a törvényszék négy napi tárgyalás után **Foksz György** volt párdányi községi jegyzőt többrendbeli sikkasztásért két évi fegházra és öt évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész és vádlott felebbezett.

§ **Gyermekbíróóságok.** A Magyar Tudományos Akadémiában ma este félhét órakor tartotta meg von **Engelberg** bádeni titkos kormánytanácsos a gyermekbíróóságokról szóló előadását. Az előadásom nagyszámu közönség jelent meg; **Rickl Gyula** miniszteri tanácsos elnökölt s ott voltak **Zsitvay** Leó, a budapesti büntető-törvényszék elnöke, **Balogh** Jenő, **Magyary Géza**, **Schaechter** Miksa egyetem tanárok, **Ruffy Pál** miniszteri tanácsos, **Reiner** Ignác miniszteri tanácsos, **Langer** Jenő és **Karsay** Gábor ítélőtáblai bírák, dr. **Lévay** József miniszteri tanácsos, **Rottenbiller** Fülöp ítélőtáblai bíró, dr. **Láda**, **István** kir. ügyész, **Szilágyi** Artur Károly és **Szohner** Lajos ügyvédek és még sokan. Az előadó elméleti és gyakorlati oldalról lehatóan megvilágította a gyermekbíróóság kérdését, utalt annak társadalmi és humanitárius fontosságára és örömet fejezte ki azon, hogy Magyarországon ezt az intézményt már meghonosították. Fejtette az intézmény jövőjét, nyilatkozott annak várható általános elterjedéséről s azokról a feladatokról, amelyeket az intézmény fejlődése magával hoz. Az előadást a hallgatóság igen nagy tetszéssel és tapsal fogadta és az előadónak **Rickl Gyula** meleg szavakban mondott köszönetet.

§ **Egy házasságszédelgő bűnpöre.** Szakáll Károly csalás és sikkasztás miatt már három ízben büntetett közműves a mult év folyamán **Német** Gizella szakácsnőtől 10.550. **Horváth** Józsefné gazdálkodónőtől pedig 1220 koronát csalt ki házasság ígérés ürügye alatt s azután **Bécsbe** szökött. Itt **Körber** Lajos és **Bánhegyi** Lajos nevek alatt ujabb szélhámosságokat követett el, amiért aztán a bécsi cs. kir. országos törvényszék 5 hónapi börtönrre ítélte. **Szakáll** Károly a büntetés elsenvedése után visszatért Magyarországra, de vesztére, mert itt az ellene kibocsátott köröző levél alapján csakhamar letartóztatták, s a büntető törvényszék vádtanácsa mai ülésében két rendbeli csalás büntette miatt vád alá helyezte.

Nyilttér.

Provótban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. — Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajcsok rendelő-intézete

inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. szám.

Tüdő, m. l. bajok, tüdővész, tuberkulózis, vérköpés, tüdőveszesurhat kitűnő eredménnyel gyógyítanak inhalációkkal és szterumoltásokkal. Rendel. 11-12 és 2-4-ig.

SPORT.

Tavaszi versenyek Bécsben.

— Nyolczadik nap. —

A nap főszáma a 8000 koronával díjazott 1600 méter távolságu *Áprilisi verseny* lesz, melyben jobb idősebb lovaink találkozhatnak egymással és ezek közül a klasszist mindenestre *Kottingbrunn* képviseli s tekintve ellenfeleinek hozzá való viszonylatát, a nyertőt feltétlenül benne kell keresnünk, míg a helyekre előnyös sulyával *Flapdoodle* és a Reeves J.-istálló másik kiküldöttje: *Vöröskirály* pályáznak legnagyobb chance-al.

A *Bálvány-handicap* 1800 méterén csupa közepes lovakat látunk benevezve és a sulyelosztás oly szorosan sikerült, hogy a verseny sorsát nyíltan tekinthetjük. Ha összehasonlítjuk azokat a lovakat, melyek már az idén mutattak formát azon lovakkal, melyeknél csak a múlt évi szereplésük után mondhatunk ítéletet, *Papuchshös* pártjára kell állnunk *Pagony* és *Héja* előtt.

A *Kriean-verseny*, egy 1600 méteres, kanczák számára kiirt futam, jobb hároméves és idősebb telivéreinket gyűjtheti startjához. A távot tekintve, mi *Györgyike* győzelmében bízunk *Motolla* és *Ferroniére* előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Merveille* — *Grand Seigneur* — *Nóta*.
- II. *Györgyike* — *Motolla* — *Ferroniére*.
- III. *Kottingbrunn* — *Flapdoodle*.
- IV. *Krouzil lov.* — *Caracalla* — *Day Star*.
- V. *Papuchshös* — *Pagony* — *Héja*.
- VI. *Fityóka*.
- VII. *Witness* — *Menotte* — *Livtsu*.

() **Galamblovó-verseny a Margitszigeten.** Az Országos Galamblovó Egyesület tavaszi verseny-ciklusa mai, második napjának szép, napos idő kedvezett. A pályán nagyszámu előkelő közönség, különösen sok uri hölgy jelent meg és sport-férfiaink nagy érdeklődéssel vettek részt a versenyben, melynek legérdekesebb eseménye a gróf Keglevich Gyula-díj volt. A díjat gróf Hoyos Miksa nyerte el. Az első tétversenyt dr. Kosztka Emil nyerte, a második tétversenyben első lett gróf Keglevich Gyula, második gróf Hoyos Miksa. A harmadik tétversenyen Vojnich Oszkár és Libits Adolf osztottak, a negyedik pedig gróf Hoyos Miksa és dr. Kosztka Emil. Az ötödik tétverseny nyertese Vojnich Oszkár. A két párosversenyt Libits Adolf nyerte meg. A legközelebbi verseny április 26-án lesz s ekkor kerül eldöntésre az Áprilisi-díj.

() **Football.** Vasárnap délután három órakor a Thököly-uti millenáris pályán találkozik a Magyar Testgyakorlók Köre a Budapesti Athletikai Klubbal. A bajnoksáért folyó mérkőzés teljesen nyílt jellegű. Délután felöt órakor a Ferencvárosi Torna Klub tart nemzetközi mérkőzést az idei veretlen bécsi csapattal, a Sport Club Germániával. A bécsiek teljes I. csapatukkal érkeznek Budapestre. A S. C. Germania néhány évvel ezelőtt alakult több I. osztályú bécsi csapat egyesüléséből. Elért eredményei jó képességeiről tesznek bizonyosságot. Budapestre a FTC.-ot az előző évben 4:2 arányban legyőzte. A csapat igen fairül játszik és főleg csatársoruknak szép kombinációi értékesek. A csatársor lelke König, Bécs legjobb középsatára, ki most a május 2-iki nemzetközi mérkőzésen is középsatárként szerepel. A csapat többi játékosai is jók. Königen kívül még Krausz, Szvoboda, Xandel és Axman, többszörös internacionális játékosok. A S. C. Germania megnyerte egyébként a Dreher Antal által alapított serleget is. A FTC. az ez évi veretlen magyar csapat teljes összejátszásában áll föl az osztrák csapat ellen. Bíró: Fehéry Ákos.

() **Az ifjúsági tornaverseny.** A kultuszminisztérium megállapította a májusi országos ifjúsági tornaverseny résztvevőinek a jegyzékét. A jegyzék szerint a Budapest vidéki tankerületből a tornaversenyben 9 intézet, 373 résztvevővel és 43 tanárral, a székesfehérvári tankerületből 7 intézet 305 résztvevővel és 31 tanárral, a pozsonyi tankerületből 6 intézet 230 résztvevővel és 25 tanárral, a győri tankerületből 10 intézet 386 résztvevővel és 44 tanárral, a kassai tankerületből 9 tanintézet 358 résztvevővel és 39 tanárral, továbbá a nagyváradi tankerületből 7 intézet 230 résztvevővel és 29 tanárral, a debreczeni tankerületből 3 intézet 146 résztvevővel és 14 tanárral, a kolozsvári tankerület-

ből 3 intézet 106 résztvevővel és 14 tanárral, a nagyszébeni tankerületből 4 intézet 139 résztvevővel és 16 tanárral és a beszercebányai tankerületből 5 intézet 206 tanulóval és 21 tanárral vesz részt. Az autonóm felekezeti főgimnáziumok közül 17 református intézet 716 tanulóval és 80 tanárral s 10 ágostai hitvallású evang. intézet 432 tanulóval és 46 tanárral vonul ki a tornaversenyre. Végül a fumei főgimnázium 27 tanulóval és 4 tanárral küld fel a tornaversenyre. A 84 intézet 4101 tanulóval vesz részt az ünnepélyen, kiket 419 tanár kísér el.

() **Az első magyar gyep hockey-mérkőzés.** A „Magyar Athletikai Club” éveken át folytatott törekvése aziránt, hogy a gyep hockey-játékot nálunk meghonosítsa, immár sikerrel bíztat. Számos tagja tavasz óta szorgalmas tréninget folytat, úgy hogy elérkezett immár az első nyilvános match ideje is. Az ügynek nagy szolgálatot tett a Ferencz József-intézet fejelet sportélete is, ahol ugyanis Szőlgyény Ferenc kormányzó sportteretete e szép sportot is hozzáférhetővé tette az ifjúságnak. Az intézeti csapat, mely Schaffer tanár vezetése alatt már az intézet tavalyi házi versenyén szép formát mutatott, erős ellenfele lesz az athléták csapatának, úgy hogy érdekes mérkőzésre van kilátás. Az újdonságzásba menő sportesemény szombaton, e hónap 24-én délután négy órakor lesz a margitszigeti sporttelepen.

KÖZGAZDASÁG.

A kamara teljes ülése. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ma délután *Lánczy* Leó főrend elnöke alatt teljes ülést tartott, mely végig a komoly munka jegyében folyt le. A gyűlés napirendjén dr. *Krejsi* Rezső kamarai segédtitkár utalt az utóbbi időben a főváros gazdálkodásában tapasztalható azon eljárásra, amely szerint nagyobb összegre menő szükségletek (bécsi hintók) kéz alatt szereztetnek be vagy pedig az árlejtéseken városi üzemek is résztvesznek, amint az pl. a gyáluti bérházak vízvezetéki szerelési munkáinak a székesfővárosi vízműgazgatóság részéről történt. A vita során valamennyi felszólaló konstataulta, hogy a beszerzés jelzett módjai alkalmasak a magánvállalkozás háttérbe szorítására. A tagok követelték, hogy a kamara a legerélyesebben védje meg az iparosság érdekeit. A teljes ülés ilyen értelemben határozott is. Kimondotta, hogy tekintve azt, hogy a fővárosi iparosság nagyban résztvesz a köztelhelyesítésben, nem tartja helyénvalónak, hogy a főváros a közszükségletek beszerzésénél a szabad ipart megkerülje, vagy utóbbinak még maga is versenyt támaszson s ez okból az elvi álláspontokat erőlyesen kidomborító átíratot fog intézni a székesfőváros tanácsához. A többi tárgy közül a Balkán államokkal kötendő kereskedelmi szerződések sürgetése, a tarifareform kérdése, az uzoratorvényjavaslat, a vasárnapi munkaszünet, a szabadalmi és mintavédelmi törvény reformja, az anektált részekkel való postai és telefonforgalom javítása emelkedik ki. A teljes ülés ezeken kívül számos folyó ügyet intézett s *Lánczy* Leó elnök indítványára elhunyt tagjának, *Kornfeld* Zsigmond bárónak érdemeit jegyzőkönyvében örököltette meg.

Az iparosoktatás fejlesztése. Az utóbbi időben egyre nagyobb arányokat ölt az iparosoktatási mozgalom. A kereskedelmi minisztérium és a Technológiai Iparmúzeum vállelve fáradoznak az iparosoktatás terjesztésén és munkálkodásukat, úgy látszik, siker koronázza, mert az érdeklődés az iparostanfolyamok iránt már az egész országban fel van keltve, amit az is bizonyít, hogy az ipartestületek és iparosmesterek most már maguk kérik iparukbeli szaktanfolyamok megtartását. Az iparfejlesztési akciózó élénk fellendülését mutatják a következő számok is: 1906-ban iparostanfolyamok rendezési költségeire fordított a kereskedelmi minisztérium 1400 koronát, 1907-ben az erre a célra fordított összeg már 42.629 koronát tett ki; 1908-ban 139.449 korona volt az iparfejlesztési mozgalom költsége, ebben az évben pedig még ez az összeg is tetemesen növekedni fog, minek megfelelően az iparfejlesztésre irányuló tanfolyamok száma is növekedni fog. Az 1908—1909. iskolaévben a Technológiai Iparmúzeum igazgatósága 233 különböző iparostanfolyamot rendezett, összesen 6364 hallgatóval. Tekintetbe véve a rövid időt, nagy eredménynek nevezhető az, hogy hetedfélezer iparos szakmájában tökéletes kiképzést nyert. És ez a kiképzés folytatolagos. A tanfolyamokat végzett vidéki iparosoknak ugyancs kötelességévé tessük, hogy otthon, munkaszünet idején, a tanultak alapján tart-

sanak ők is előadásokat iparostársaiknak, hogy ezáltal az iparfejlesztés láncolata új és új szemekkel bővüljön. Már maga az érdeklődés felkeltése az iparosok között nehéz dolog volt. A magyar iparos nemtörődömségén igen sokáig megtörött a jó szándék, míg most már a felbressztett tanulásvágy és a szükség annyira sarkalja őket a tanulásra és továbbképzésre, hogy a nagyszámban jelentkezőket nem is lehet egyszerre a tanfolyamokra beosztani.

Támadás a magyar paprika ellen. Közgazdasági körökben nem kis meglepetést kelt az a hír, hogy az Adria hajstársaságnak minap Fiumébe érkezett „Mátyás király” nevű gőzöse *kétszáznegyven zsák spanyol paprikát hozott a kikötőbe.* A jó fajta szegedi paprikának ime tehát Spanyolországból csinálnak konkurencziát — nálunk a paprika-evés igazi hazájában. Nem tudjuk, hogy a spanyol paprika minőség dolgában meg tud-e birkózni a magyarral: de maga az a körülmény, hogy egyáltalában akadt vállalkozó az üzletre, mutatja legjobban azt, hogy mennyire aláasta a sok hitvány hamisítás a magyar paprika jó hírnevét.

Kísérlet a Hortobágy öntözésére. Leghíresebb pusztánk, a Hortobágy szárazsága miatt egyre jobban éri azt, hogy öntözés nélkül nem felelhet meg a hozzáfűzött nagy gazdasági feladatoknak. Ezért Debreczen város közönsége még 1907-ben felajánlott *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszternek háromezer holdat a hortobágyi nagy legelőből, azzal a kérréssel, hogy azt öntözésre rendeztesse be és ez öntözés sikerétől teszi függővé, hogy országos nevezetességi pusztáját miként hasznosítsa. A debreczeni kulturmérnöki hivatal ki is dolgozta a terveket s azokat a minisztériumban a minap bírálták meg. Az öntöző víz a hortobágyi pusztára Debreczen városának a Tiszára dülő birtokán Egyek fölétt vétetnék ki és majdnem párhuzamosan haladva a tiszafüred—debreczeni vasutvonallal, a nagy hortobágyi csárda fölött érne el a város által öntözési kísérleti célokra átengedett háromezer holdas területet. A víz a Tiszából közép és alacsony vízállás idején szivattyuval jutna fel a 15 kilométer hosszú csatornába. *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter értesítette a város közönségét, hogy teljesen méltányolva azokat a kiváló mezőgazdasági és állattenyésztési érdekeket, melyek a mintegy százezer holdat kitevő Hortobágy pusztaságon kívül az Alföld egyéb részeiben is nagy kiterjedésben levő szikes legelők hasznosításához fűződnek, kész a kérdéses háromezer holdas kísérleti telep berendezését állami költségen létesíteni, az idevonatkozó részletes föltételeket azonban csak a folyamatban tett tárgyalások befejezése után fogja a város közönségének tudomására hozhatni.

Kik építik az állatkertet? Mióta az állatkert a főváros kezelésébe ment át, azóta serényen dolgoznak ujjaépítésén. Már az emelendő új épületek munkálatait is kiadta a tanács. Új épületek lesznek: a vastagbőrűek háza, madárház, majomház, szarvas- és őzház, zsiráfház, kengurustálló s rovarvők- és rágsálók háza. Ezeknek földt, kőműves- és elhelyezőmunkálatait *Peterek* és *Wagner* építőmesterek kapták meg 132.970 kor. 73 fillér összegben, a kőfaragómunkákat *Müller* Ernő kőfaragó-mester 38.271.53 korona összegben, a vas-munkákat a Vasgerendákat *Árusító* R.-T. 16.112.72 korona összegben, a bádogos munkákat pedig *Tábermann* G. utóda *Fritsch* Emil 10.048.32 korona összegben.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyület a következő fizetéseképtelenségeket közli: *Löwy* és *Goldstein* kereskedő cég *Békéscsaba*; *Stern* Mór utóda kereskedő cég *Veszprém*; *Potven* testvérek be nem jegyzett kereskedő cég *Nagyberek*; *Huppert* Lajos kereskedő *Békés*; *Ágai* Sándor kárpitosüzlet *Budapest*.

A Vasuti Forgalmi R.-T. Oroszországban. A magyar közgazdasági élet újabb öszeköttetést nyert Oroszországgal. A Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság ugyanis külföldi testvérvállalataival, továbbá a Wiener Bank-Vereinnel és a *Deutsche* Bankkal együtt az orosz kormány által kiadott engedély alapján három millió alaptőkével *Szent-Pétervárott részvénytársaságot* alapított, melynek üzletköre vasuti járóművek, különösen pedig vasuti teherkocsik eladására és bérbeadására és az ezzel rokonüzletágakra fog kiterjedni. Miután a társaság alapszabályai a csári jóváhagyást elnyerték, a fentjelzett és érdekelt inézetek képviselőinek személyes részvétele mellett tegnap, e hó 22-én alakították meg az új társaságot *Szent-Pétervárott*. Az igazgatóságba választás utján a következők kerültek

Kaestlin, a pétervári Russische Bank für auswärtigen Handel igazgatója (elnök), Thurn és Taxis Sándor herceg, Bécs (alelnök), Maximov titkos tanácsos Szent-Pétervár, Kartavcov titkos tanácsos Szent-Pétervár, Stögermayer Károly, a Wiener Bankverein alelnöke, Bécs, Urbán Adolf királyi tanácsos, a Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság igazgatója Budapest, Landau Simon császári tanácsos, az Oesterreichische Eisenbahnverkehrsanstalt igazgatója Bécs. Az új társaság már meg is kezdte üzleti tevékenységét.

Gyógyszerészek vasárnapi munkaszünet. Régóta holtgatott, de még mindig elintézetlen kérdés elintézését sürgeti most a gyógyszerészek szövetsége. A gyógyszerészek vasárnapi munkaszünetéről van szó, amelyet a vidéki gyógyszerészek már részben megoldottak, de a fővárosi gyógyszerésztársaság még mindig elintézetlen a dolog. A vidéki gyógyszerészek ugyanis a legtöbb vidéki városban megegyeztek abban, hogy vasárnap délután felváltva tartják nyitva gyógyszerésztárukat és ezt az intézkedést az illetékes hatóságok is jóváhagyták s így legalább is minden második vasárnap délutánjuk szabad. Nem így áll azonban a dolog a fővárosi gyógyszerésztársaságnál. Itt még mindig nem tudtak megegyezésre jutni a gyógyszerészek a vasárnapi záróra tekintetében és most a segédszövetség azon tanácskozik, hogy miképpen tudják rendeltetleg kivinni a vasárnapi munkaszünetet, a mely nemcsak rájuk volna nagy könnyebbség, hanem különösen azokra a kiskisfalu gyógyszerésztárral bíró falusi gyógyszerészekre, akik segédet nem tarthatnak és így jóformán éjjel-nappal oda vannak láncolva gyógyszerésztárukhöz, szabadság, pihenési idő nélkül. A segédszövetség legközelebbi ülésén foglalkoznak a vasárnapi munkaszünet kérdésével.

A Déli Vasut államosítása. Az osztrák kormány tudvalevőleg most dolgozik azon, hogy a különböző vasutakat államosítsa. Ezzel kapcsolatban természetesen híre járt annak is, hogy az osztrák déli vasutat is átveszi az állam. A híreket megerősíteni látszott az a körülmény, hogy a vasut által közzétett múlt évi mérleg 9 1/2 millió koronánál rosszabb a megelőző évi mérlegénél. Az üzemi, valamint az üzleti költségeknek tetemes emelkedése okozta a múlt év kedvezőtlen eredményeit, a melyek azonban még nem okvetlen jelentik az államosítást. Mint értesülünk, a Déli Vasutársaság igazgatóságának mai ülésén, amelyen a legutóbbi évről szóló mérleget terjesztették elő, felolvasták a kormány leiratát, amely felszólítja a Déli Vasut igazgató-tanácsát, hogy adatokat közöljön, a melyek alapján a Déli Vasutársaság pénzügyi helyzete megítélhető lenne. Aligha tévedünk ha a kormány államosítási szándékáról legutóbb elterjedt híreket a leiratra vezetjük vissza. A dolgok alakulásából annyi mindenesetre kitűnik, hogy a Déli vasutársaság egyáltalában nem fordul a kormányhoz az államosítás keresztülvitele céljából, amint azt sokfelé híresztelik.

Hírek a postáról. Baranyavármegye területén Mecekszabolcs községben „Mecsekszabolcs” elnevezéssel Szabolcsbányatelepi m. kir. posta (táv.) hivatal ellenőrzése alá helyezett postaiügynökség lépett életbe. — Nagyküküllő vármegye Nádpatak községben engedélyezett postaiügynökség május 1-én megnyílik. Nevezett postaiügynökség kézbesítő kerületébe Nádpatak, Kálbor és Bohócz községek osztrattak be. — Udvarhely vármegye Székelyderzs községben engedélyezett postaiügynökség május 1-én megnyílik. Nevezett postaiügynökség kézbesítő kerületébe Székelyderzs község osztrattak be. — Kolozs vármegye Középlak községben engedélyezett postaiügynökség május 1-én megnyílik. Nevezett postaiügynökség kézbesítő kerületébe Középlak, Nyereze, Berce és Tamásfalva községek osztrattak be. — Légradon (Zala vármegyében) „L” szolgálatat állami távirat nyílt meg. Rekető és Predeálttelep törvényhatósági távbeszélő központok a belföldi helyközi távbeszélő forgalomba bevonattak. — Új-szász (Pest vm.) törvényhatósági távbeszélő központ Budapest környékbeli távbeszélő központtá minősítették át. — Budapest és Auspitz között helyközi távbeszélő forgalom lépett életbe. — Nagy-réde, Gyöngyöshalászi, Vepelét és Poroszló távbeszélő központok a belföldi helyközi távbeszélő forgalomba bevonattak.

A mezőgazdasági helyzet. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tudósítói az általános mezőgazdasági helyzetet illetően április 22-iki kelettel a következőket jelentik:

Arad. Az időjárás bár elég változó, a vetések fejlődésére mégis kedvezőnek mondható, melyek az utolsó héten sokat erősödtek. A tavaszi munkákkal a gazdák zavartalanul haladnak.

Baja. Nehány napi száraz meleg idő után ma hűvös és szeles az időjárás. A vetések kicsinyek és eddig nem sokat fejlődtek.

Balassagyarmat. Változó meleg időjárás, rövid esőzésekkel, állandó szél kiszáritja a talajt. Kapásokat vetik, ősziak gyengék, tavasziak fejlődése is igen lassú.

Debrecen. Borult idő kevés esapadékkal. Takarmánykészlet kifogyott, a legelő gyöngye növése miatt a Hortobágyra kihajtott jószágállomány kellő táplálékot nem talál.

Győr. Az esők után a tavaszi vetések már igen szépen haladnak. Az ősziakból sok búzát kiszántottak, a megmaradt silány. A rozsok többnyire kielégítőek. A kukoricavetést és a burgonya ültetését megkezdik.

Kaposvár. A zord időjárás folytán a vetések csak elkövették teljesíthetők. A tavasziak és hüvelyesek el vannak vetve, a cukorrépa-ültetés folyamatban van.

Kassa. Az őszi vetések a tartós hideg és száraz időjárás következtében nagyon silányok, a tavaszi munkálatok majdnem befejeződtek.

Léva. Az időjárás nagyon változó, többnyire hűvös és szeles. Az őszi vetések nagyon gyengék, sok helyen ki is szántják. Tavasziak szépen keltek.

Losoncz. Az őszi vetések állása igen genge, a tavaszi szépen kel.

Nagyszombat. Az időjárás hűvös, szeles. A mező munkák jól haladnak.

Miskolc. Hideg, száraz, szeles napjaink vannak. Ma igen kevés eső volt. Az őszi vetés itt-ott szép, a tavasziak a meleget és esőt várják. Az ősziak a korai szebb.

Nagybacsokereke. A rossz tavaszi időjárás következtében a buza nagyon hátramaradt. Sok helyen újra kellett szántani, más helyeken pedig tele van gyommal s dudvával. Az időjárás három nap óta meleg, jó eső nagyon kívánatos lenne.

Nagykanizsa. A tavaszi vetést befejezték, csak a kukorica van hátra. Csendes meleg esőre volna szükség, mert a búzák elmaradtak. Rozsok szépek.

Nagyszentmiklós. E héten is hűvös, szeles időjárásban volt részünk, volt egy kevés légköri esapadék is. A kedvezőtlen időjárás viszonyok dacára az ősziak igen szépen alakulnak, a tavasziak is szépen kikelték.

Nagyvárad. E hó 19-én éjjel rövid ideig tartó záporosó vonult át a vármegyén. 21-én azonban esend eső állt be, mely úgy az ősziakra, mint a tavasziakra kedvező hatással leend.

Nyíregyháza. 20 és 21-én végre kellemes meleg idő, 21-én rövid záporosó. Az éjjelek még hűvösek. Vetemények sokat szenvedtek a hideg, szeles, száraz időtől.

Nyitra. Az időjárás kedvező. A tavaszi munkálatok még folynak s remélhetőleg 6 héten mindenütt befejezést nyernek.

Pancsova. A vetések szépen állanak, a tengeri vetése javában folyik.

Sopron. A nagy szárazság folytán az őszi vetés alig tudott kikelni, a tavasziak is kellő nedvesség nélkül vannak. Takarmány elfogyott.

Szatmár. Tegnap éjjel pompás meleg eső volt, sajnos azonban utána hideg idő következett. őszi vetések néhol ritkák, de általában kielégítőek.

Temesvár. őszi vetések szépen állanak, tavasziak most kelnek. Idő meleg, száraz.

Verscez. Az őszi vetések a hideg időjárás miatt sárgulnak és gyöngék. A tavasziak meglehetősen keltek ki. Tartós eső és meleg idő volna szükséges.

Zenta. A szárazság folyton tart. Hűvös, szeles időnk van. Az őszi buza nem gyarapszik. Idei zab és árpavetéseink szépek. A tengeri ültetése folyamatban van.

Zalaegerszeg. Az állandó száraz időjárás a vetésekre kedvezőtlen. Tegnap volt némi csekély esapadék, azonban csak a port verte el. A tavaszi vetési munkálatok még folynak.

A zentai munkásházak építése serényen halad előre. Mintegy négyszáz munkásember építi a zentai munkások új otthonát: a négyszázötven munkásházat, egy egész városnegyedet. A munkások te-
lepe több házsorból s egy térből áll, melyet befásítanak. Zenta városa rendkívüli jóindulatot tanúsított a mezőgazdasági munkások otthonteremtésében. Ötven fillérért négyszögölként engedte át a munkásházakra szükséges területet s maga gondoskodott a munkásházak építésének vállalati uton való biztosításáról, valamint gondoskodott arról, hogy egy-egy munkás a lehető legkedvezőbb fizetési feltételekkel válthassa meg a magá házát. Ugyanis az otthonukba vonuló gazdasági munkások mindössze évi ötvenkét koronával törlesztik le a házukon levő adósságokat. A zentai munkásnegyedben templom, iskola, szövetkezeti és népház épül. Darányi földművelésügyi miniszter a zentai munkásházak ilyen olesón való építését úgy tette lehetővé, hogy valameddig a munkásházakra felveendő költségen fennáll, a kamatterhek enyhítésére évenként 2 százalék államsegélyt engedélyezett.

Folyóvizeinkről. A földművelésügyi miniszterün vizirajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna közepes vízállással Pozsonytól Tiszatorokig emelkedik, másutt apad; Budapestén a mai vízállás 342 cm., tegnap óta 10 cm-t áradt. A Tisza közepes vízállás, Zimonytól Tiszafüredig emelkedik, másutt apad. A Dráva vízállása közepes és végig emelkedik. A Száva közepes vízállással apad.

Elvi döntések. Egy konkrét esetből kifolyólag a hatásköri bíróság kimondotta, hogy az 1884. évi XVII. t.c.z. 176. szakasza alá eső ügyekben a rendes bíróság nem vizsgálhatja felül a közigazgatási hatósági eljárás szabályszerűségét, mindeffogva a rendes bíróság hatáskörét nem lehet megtagadni abból az okból sem, mert az ügyben nem az iparhatósági átruházott hatáskörrel bíró ipartestület békeltető bizottságának, hanem magának az iparhatóságnak kellett volna eljárnia. — Ugyancsak a hatásköri bíróság döntése az is, hogy aki cséplőgépet saját termékei feldolgozására tart és azt csak kivételesen engedi át más birtokosoknak, e vállalkozása alapján iparosnak nem tekinthető, következésképpen a cséplőgép mellett alkalmazott gépésznek a földbirtokos ellen a munkaviszonyból származó követelése felett dönteni a rendes bíróság hivatott.

Forgalmi hírek. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy árvíz miatt beszüntetve volt Csanytelek állomást tegnapelőtt az egész forgalom számára ismét megnyitotta. — A társaság Budapest, Visehrad és Dömös között május 1-étől kezdve naponként még egy második személyjáratot, ezenkívül Budapest és Dunabogdány között egy személyzállítással egybekötött teherjáratot is fog indítani. E naptól kezdve tehát a gőzök a következő menetrend szerint fognak a megnevezett vonalon közlekedni: Fölfelé. Személyjárat: Indulás Budapestről reggel 8 óra 30 perccel és délután 2 óra 20 perccel, érkezés Dömösre délnél 12 óra 30 perccel és este 6 óra 20 perccel; teherjárat személyzállítással: indulás Budapestről délnél 12 óra 30 perccel, érkezés Dunabogdányba délután 4 óra 30 perccel. Lefelé. Személyjárat: Indulás Dömösről hajnalban 5 órakor és este 6 óra 30 perccel, érkezés Budapestre reggel 8 órakor és este 9 óra 30 perccel; teherjárat személyzállítással: indulás Dunabogdányból este 9 órakor, érkezés Budapestre éjjel 12 óra 30 perccel.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Üzletáthelyezés és nagyobbitás miatt
az összes raktáron levő legnagyobb angol szövetekből
33 forintért készítek prima utczai öltönyt vagy felöltőt
mérték után elsőrendű kivitelben.
FÁI GÉZA — uri szabó üzégél, —
Budapest, Váci-utca 37.
MERCUR-palota.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 23.

A készáru piacra eleinte lanya volt az irányzat, később az árak javultak. A malmok, mint már írtuk, a lisztüzlet rossz menete miatt nagyon tartózkodó viseletet tanusítanak. Eleinte a tegnapi árnál csak 30 fillérrel olcsóbban voltak hajlandók venni, később azonban, mert a határidőpiac irányzata szilárdult, az árutulajdonosok csak legfeljebb 10 fillérrel olcsóbban adták el a kínált búzát. Az összes forgalom 16,000 mm. A többi czikkből vételkedv hiánya miatt nem volt forgalom.

A határidőpiac a tengerentúli piacról jelentett 4 centnyi áresés hatása alatt lanya irányzatban nyílt meg. Különösen lanya volt az üzlet kezdetén a májusi buza, mert a hausse nagymérvű realizációt eszközölt. A májusi buza árfolyama alig pár perc alatt 34 fillérrel volt olcsóbb, mint tegnap. Az októberi buza ára azonban csak néhány fillérrel olcsóbbodott, mert az elmúlt éjjel a hőmérséklet megint igen lehült és csapadék sem volt. Az októberi buza ára pedig lényegesen csak kiadós, meleg országos eső következtében olcsóbbodhatna, mert a vetés — a beérkező tudósítások szerint — a száraz hűvös időjárás miatt nagyon visszamaradt. Az üzlet folyamán a spekuláció egyrésze a megnyitáskor realizált kötéseit visszavásárolta, minek következtében az árfolyamok még drágábbak lettek, mint a tegnapi zárlat volt. A májusi buza mai legdrágább ára 27.74 K, az októberi búzáé pedig 23.62 K volt. Majd Berlinből 3 M-gig olcsóbb árakat táviratoztak és az argentinai heti kimutatás is kedvező volt és ezért a kisebb spekulánsok realizációját folytán az üzlet irányzata ismét gyengült. Ma megint felmondtak 2000 mm. búzát. A felmondásnak azonban nem volt hatása, mert az áprilisi buza zárata a legolcsóbb árfolyamához képest 44 fillérrel drágult. Ezen áremelkedésnek azonban nem szükséges semmi lényegeset tulajdonítani, mert a készáru piac árfolyama alacsonyabb, mint az áprilisi buza ára. Például ma elrakt 1600 mm. szeremségi buza Budapesten átadva 28.40 koronáért pr. 3 hé. Különbben az áprilisi búzából az érdekltség oly csekély, hogy valami lényeges változás egyik irányban sem történhetett. Folyó hó 28-án leendő átvételre felmondtak 2000 mm. búzát, 500 mm. rozst és 6000 mm. zabot.

Argentínából jelentik: A tengeri minősége általában jó. A vidékről érkező hírek szerint az időjárás tartósan kielégítő. A látható készlet búzából e héten 80,000, a múlt héten is 80,000 tonna, tengeriből e héten 60,000, a múlt héten 40,000 tonna, zabból e héten 10,000, a múlt héten is 10,000 tonna. Az elszállítások búzából e héten 82,000, a múlt héten 70,000 tonna, tengeriből e héten 50,000, a múlt héten 12,800 tonna.

Az amerikai piacok 4 centig terjedő árolcsóbbodása — mint onnan táviratozzák — az északnyugati államok nagy hozatalai, nagyobb argentinai elszállítások és nagymérvű realizációk folytán következett be.

A készáru piacra elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 200 q 80 k, 100 q 80 k 29.50 K, 100 q 79.5 k, 100 q 76 k 28.60 K.
Bánsági: 3300 q 78.5 k, 3000 q 78.5 k, 260 q 78 k, 200 q 78.5 k 29.40 K.
Marosi: 100 q 79.5 k 29.40 K.
Bácskai: 100 q 78 k, 200 q 77 k, 150 q 77.5 k 29.10 K, 120 q 77.5 k 28.60 K, 300 q 77.3 k 29.10 K, 450 q 77 k 29.10 K.

Törökbecsei: 3700 q 79 k 29.70 K.
Dunaföldvári: 1500 q 76 k 29 K.
Erdélyi: 100 q 79 k 28.60 K.
Szeremségi: 1600 q 76 k 28.40 K.
Zab: 100 q 17.20 K kpf. hibás, 100 q 18.20 K kpf.

Árpa: 370 q 17.60 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	27.95—28.65	79	28.90—29.40
"	76	27.95—28.65	80	29.15—29.60
"	77	29.55—29.15	81	29.30—28.90
"	78	28.85—30.25	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.55—29.25
"	76	28.10—28.55	80	28.90—29.30
"	77	28.40—28.40	81	—
"	78	27.55—29.00	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.60—29.00
"	75	—	79	28.60—29.25
"	76	28.25—28.55	80	28.95—29.10
"	77	28.55—28.90	81	—
Bácskai	74	—	78	28.95—30.25
"	75	—	79	28.80—28.90
"	76	28.40—28.75	80	29.25—29.45
"	77	28.40—28.95	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	19.75—19.90
" középminőségű uj	—	—	—	19.75—19.95
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.00—18.80
" II. rendű	—	—	—	17.50—17.80
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.75—18.70
" II-rendű	—	—	—	17.85—17.65
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.10—15.30
Korpa:	—	—	—	12.40—12.75

A határidőpiacra kötött:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	27.84—28.28	—	—
Buza májusra	27.34—27.42	27.30—27.74	27.60
Buza októberre	23.40—23.44	23.40—23.62	23.50
Rozs áprilisra	—	—	—
Rozs októberre	18.38—18.58	18.46	—
Tengeri májusra	14.92—14.90	14.98—14.90	—
Tengeri júliusra	15.42—15.44	—	—
Zab áprilisra	17.72—17.80	—	—
Zab októberre	14.90	—	—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	28.28—28.30
1909. májusi buza	27.62—27.64
1909. októberi buza	23.50—23.52
1909. áprilisi rozs	—
1909. októberi rozs	18.48—18.50
1909. májusi tengeri	14.90—14.92
1909. júliusi tengeri	15.28—15.40
1909. áprilisi zab	17.70—17.72
1909. októberi zab	—

Budapesti gabonaforgalom.

1909. április 21-től 1909. április 22-ig.

	Erkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	33176	5101
Rozs	511	200
Árpa	616	19
Zab	9327	7200
Tengeri	28476	3590
Liszt	1089	16376
Korpa	3000	3448

Értéktőzsde.

A mai tőzsdei forgalom tartott áron indult meg, de már az előtőzsde folyamán bécsi vásárlásokra a nemzetközi értékek irányzata megszilárdult. Első sorban az Osztrák hitelrészvény javult néhány koronával, de a vezetőserepet nem sokára a Jelzálogbank vette át, melyben egész nap élénk volt a kereslet. A Jelzálogbank-részvényeket nemcsak a helyi érdeklőségek, hanem bécsi számlára is vásárolják, ami csak annak tulajdonítandó, hogy a Jelzálogbank a külföldi piacokon jelentékeny összegű záloglevelet tudott elhelyezni. A helyi piacon főleg az építőipari és a vaspiacon értékek voltak forgalomban. Kötés volt a Beocsi, a Ganz- és a Danubius-részvényekben, továbbá néhány takarékpénztári részvényben, mint az Egyesült fővárosi, az Országos Központi és a Pesti Hazai részvényben. A járadékpiacra némi gyöngülés állott be a mai forgalom alatt. A Magyar koronajáradék ma 92.40 koronával zárult. Forgalmába került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 632.50—633.50—633.25 koronán, Magyar hitel 734.50—736—735.75 kor., Államvasut 697—698.50—697 koronán,

Leszámitolóbank 476 kor., Jelzálogbank 433.50—436.50—435.50 kor., Rimamurányi 553—554—552.50—554 kor., Városi villamosvasut 266—267.50—265.75 kor., Közuti 583 kor., Hazai bank 273 kor., Agrárbank 418—417—420 kor., Danubius 306 kor., Orosz járadék 98.60 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 632.50—633.50, Magyar hitel 734.50—735.75—736, Osztrák-magyar államvasut 697—698.50, Jelzálogbank 433.50—436.50—435.75, Rimamurányi 553—554—553 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 633.50—633.25, Magyar hitel 735.75, Osztrák-magyar államvasut 697, Leszámitolóbank 435.50—436.50, Rimamurányi 552.50—554.50—554, Városi villamosvasut 266—267.50—265.75, Közuti vaspálya 583 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—10, május hónap végére 24—26 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 633.25, Magyar hitel 736, Leszámitoló 477.50 Jelzálog 438.25, Rimamurányi 555.50, Városi villamos 265.75 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, április 23. (Saját tudósítónktól.) A mai terménytőzsdén a konzum továbbra is tartózkodott a vásárlástól és az árjegyzések a múlt hetiekhez képest lényegesen alacsonyabbak voltak.

Jegyztetett buza: Tiszavidéki 15.25—15.60, bánáti 15—15.40, mosoni 14.45—14.80, töttelei 14.50—14.85, délvasuti 14.50—14.85, marcföldi 14.30—14.60. Rozs: Töttelei 10.20—10.40, csepei 10.15—10.35, pestmegyei 10.30—10.50, délvasuti 10.20—10.40, különféle magyar 10.15—10.35, osztrák 10.10—10.35.

Árpa: Töttelei 8.60—9.90, délvasuti 8.50—0.50 K.

Magyar tengeri 7.90—8.15, Cinquantin 9.50—10. Magyar zab 9.30—9.85, válogatott 9.80—10.25, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.55—9.75.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle ivlámpa fűrdők szívhaj és veredényelmeszedés ellen.	Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Elektromágneses gyógyítás	Idégyengességi állapotok. Álmatlanság. Fejfájás. Hűdések (Paralysis).
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Idégfájdalmak, idégszák (Neuralgiák, ischiás).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Gerinzevelőszervadás (Tabes).
Kék fényvel való kezelés.	Szívbetegségek. Veredényelmeszedés.
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).	Köszvény és csusz, reuma, ízületi és csontbajok.
Villamos fényfűrdők.	Szókrekedés. Daganatok. Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, verszegénység).
Villamos masszázs (Vibratio).	Bőrbajok. Bőrviszketeg. Lupus.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Hajhullás, kopaszság. Szőrtelenítés (nőknél az arcon).
Villamos vízfűrdők.	Aranyeres csemék.
Szénasav fűrdők.	

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. — Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 23. A jelentékenyen emelkedett newyorki árjegyzések és a konstantinápolyi jelentések kedvezően befolyásolták az előtőzsdét. Az érdeklődés alpesi részvények, továbbá Skoda, Hirtenbergi és Poldikohó részvényei felé fordult. Délvasuti részvények 3 százalékos elsőbbség ellenében árvesztésüket szenvedték a déli vasúttársaság kezeztelen mérlege miatt. A déli tőzsde megnyitása-akor az irányzat szilárd, alpesi részvények továbbra is emelkedtek, később a hangulat nyugodt, egyes korlátártertekek, nevezetesen magyar jelzálog és fegyvergyár részvényei újabb javulást tüntettek fel. Berlin nyugodt irányzatot jelentett.

Angol készpénzrendszerű

országosan ismert elsőrangú uri szabó-termék szállít mérték szerint, kifogástalan kolméből, több széri próbával. prima munka.

Atmeneti kabátot) 35 frtért
angol kelméből)
Feöltöt) 30 „
Smoking-öltönyt) 35 „
selyem héléssel)
Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVAROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 116—94

11 óraker zárultak:

Osztrák hitel 633.25, Laenderbank 439.50, Bank-egyesület 524.50, Államvasut 607, Délivasut 100, Alpesi 670, Rimamurányi 553, Hirtenbergi 1063, Skoda 279.75, Veitsh 1025, Poldi kohó 452, Osztrák vasutforgalmi részvénytársaság 410.75, Török sorsjegy 183.25.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 633.75, Magyar hitel 737, Anglo 233.50, Bankegyesület 524.50, Laenderbank 441.50, Union 540, Magyar Jelzálog 437.50, Államvasut 697.50, Délivasut r. 109.50, Alpesi 672, Prágai 2529, Rimamurányi 555, Orosz járadék 99.10, Török sorsjegy 183.50, Poldi kohó 459, Fegyvergyár 647.

Bécs, április 23. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjárdék 112.45, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 142.10, Magyar hitelbank részvény 736.75, Magyar leszámlító és váltó részvény 478.—, Rimamurányi 554.—, Magyar csukoripar 19.20, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék 92.45, 4 százalékos magyar földterhem. kötv. —, Magyar nyér.-k. sorsjegy 197.—, Kassa-Oderbergi Vasutársaság 359.—, Magyar Jelzálogbank 437.— Magyar keresk. bank —.—.

Bécs, április 23. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papírjárdék 95.35, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 116.40, 1860-as sorsjegy 155.—, Osztrák hitelsorsjegy 468.—, Angol-osztrák bankrészvény 293.—, Bécsi Bankverein 523.90, Osztrák-magyar bank 1780, Déli vasut 108.50, Dunagőzhajózási társ. 901.—, Dohány részv. 335.50, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.07, Osztr. Lloyd 431.—, 4-2 sz. ezüst jár. 95.20—99.15, Osztr. koronajárdék 95.30, 1864-es sorsj. 275.—, Osztrák hitelintézeti részvény 633.—, Union-Bank 540.—, Osztrák Laenderbank 440.50, Osztrák-magyar államvasut 696.75, Elbevolgyi vasut 459.—, Alpesi részvény 671.75, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.60, Lipótkohó 455.—, Töröksorsjegy 183.75.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, április 23. Az általános tartózkodás ma is tartott, az árfolyamokat azonban általában nem érintette, amiután a török válság bekés kimelettelnek látszik. A newyorki és bécsi tőzsde szilárd magatartása is támaszul szolgált a piacnak. Csak egyes bányá- és szállítási értékek szenvedtek kinalat folytán, így rhombachi kohó, amely 2 1/2 százalékkal alacsonyabban indult, továbbá lombardok Béccsel egybehangzóan, valamint Prinz Heinrich vasut és keleti vasut, utóbbiak 1 1/4 százalékkal alacsonyabbak. Bankok többnyire gyengén lemozsolódtak, hitelrészvények kivételével, amelyek Béccsel egybehangzóan szilárdak voltak. A további folyamatban az összetétel mérsékelt ingadozások, de szilárd alapirányzat mellett csak kevés változott. Bányáértékeket az Iron Monger jelentése kedvezően befolyásolta és javulva zárultak, szintugy Prinz Heinrich vasut részvényei is. Ottavibánya részvényei heves ingadozások után jelentékenyen emelkedtek, az Utótőzsde csendes volt és kevés változott, Villamossági részvények emelkedők vol-

tak. A középmező ipari értékei káliértékek kivételével valamivel gyengébbek voltak. Napi pénz 1 1/2 százalék, uttimópénz 2 1/2 százalék, magánleszámlítási kamadab 1 7/8 százalék.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.70, osztrák hitelrészvény 199.30, Déli vasut 18.10, orosz bankjegyek 216.35, 4 százalékos új orosz kölesön 85.—, Disconto Commandit 189.80, Dinamitruszt 163.90, Harpeni 192.10, Unifikált török járadék 93.90, 4-2 százalékos ezüstjárdék —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 95.60, Magyar koronajárdék 93.—, Osztrák-magyar államvasut 150.—, Bécsi váltóár 853.25, Olasz járadék —, Alt. villamosság Edison 233.60, Gelsenkircheni 189.30, Laurakohó 184.60, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) április 23. 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.90, Osztrák hitelintézeti részvény 199.10, Osztrák-magyar államvasut 149.50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.45, Bécsi Bankverein 132.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölesön —, 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.71, Osztrák koronajárdék 95.89, Magyar koronajárdék 93.05, Osztrák-magyar bank 128.20, Déli vasut részvény 18.20, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 853.75, Párisi váltóár 813.33, Union bankrészvény 135.—, Alpesi bányarészvény —. Allandó.

Hamburg, (Zárlat) április 23. 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.10, 1860. sorsjegy 157.75, Déli vasut 18.—, 4 százalékos aranyjárdék 99.25, Osztrák hitelrészvény 199.10, Osztrák-magyar államvasut 149.25, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.95, Nyugodt.

London, április 23. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat) április 23. 3 sz. Francia járadék 97.45, Osztr. aranyjárdék 98.75, Magyar aranyjárdék 96.50, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 294.—, 5 százalékos marokkói járadék 524.—, 4 százalékos spanyol járadék 99.15 4 százalékos unifikált török jár. —, Török sorsjegy 172.50, Török dohányrészvény 313.—, Osztrák földhitelintézet 11.34, Osztr. Laenderbank 468.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1635, Banque Ottomane 735, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 529.—, Urlikányi köszén 161 Váiko Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.66, Váltó Bécsre (rövid) 105.—, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 1 3/8 Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

Április 23. Leölt bárány gyérb hozatalok folytán némileg szilárdult, ma azonban ismét kielégítők voltak az érkezések. Az irányzat kellemesebb, mint a husvétii üzlet idején. Spárpa növekvő hozatalok mellett némileg redukált árakon talált vevőre. Felküldésé ajánljuk. Vaj kis érkezések mellett változatlanul szilárd. Burgonya csendes. A tojásüzletben újra észlelhető a külföld nagyobb érdeklődése, az árak azonban, tekintve a kontinens és Anglia tojásjegyzeineket jelentékeny lezállítását, itt is csökkentek. Mai árak:

Husneműek: marhahus hátulja 116—130 K, eleje 95—100 K, vidéki borjú, bőrbén hosszan mérve, súlylevonás nélkül 84—94 K, helybe borjúhús 104—112 K, sertés húsz szalonnával 142—144 K, lehúzott sertés 152—154 K, szalonna friss 124—128 K, szalonna sózott 124—128 K, szalonna füstölt 136—144 K, olvasztani való 140—148 K, hárj 152—156 K, sertészsír 152—156 K, mind métermázsánként.

Füstölt hús (vidéki) kiogramja 1.20—1.60 K, hazai sonka 1.80—2 K, szalámi magyar 3.20—3.40 K, szalámi nyári 1.20—1.40 K, kilónként.

Vad: őz 1.60—2 K, vaddisznó 80—90 fillér kilogrammonként.

Bovonffélék: Elő: rántani való csirke 2.40—3.60 K, sütni való 3.60—4.40 K, kacsa sovány 4—5 K, kacsa hizott 5—6 K, lud, hizott 16—18 K, tyúk 3.60—4.40 K, pulyka 8—9 K, páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.40—1.60 K, hizott rucza 1.60—1.70 K, hizott pulyka 1.20—1.60 K, levestyúk 1.40—1.50 K, kilónként. Pulard 1.80—2 K.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 3—3.20 K, II. 2.60—2.80 K, főzővaj (köpült) 1.80—2 K, tehenetúró 24—30 fillér.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 8.60—10 K, róza 8.80—10.80 K, fehér 6—6.60 K, kék 14—16 K, petrezselyem 16—20 K, vöröshagyma makói 24—26 K, vöröshagyma közönséges, hazai 16—18 K, fokhagyma 34—52 K, káposzta 16—20 K, 100 kilónként. Spárpa solo 1.80—2 K, közep 1—1.60 K, leves 60—90 fillér kilónként. Uborka salátának 50—80 K 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyarmen. ranett, Jonathán, Törökbalint, hazai stb.) 60—80 K, másodrendű 40—50 K. Körte elsőrendű 1.40—2 K, másodrendű 60—80 K. Dió I. 40—60 K, dió II. 30—40 K, 100 kilónként.

Vegyesáru: Mész 70—95 fillér kilónként. Tojás: bécskai 76 K, erdélyi apróbb áru 70 K, eredeti ládánként (1440 drb.)

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfevárosi állatvásár és községvidék igazgatósága.) Április 23-án. Előző napi eladatlan maradvány 272 drb sertés, 21 drb süldő, Pótfelhajtás 109 drb sertés, Mai felhajtás 945 drb sertés, 2 drb süldő, összesen 1326 drb sertés, 23 drb süldő, Eladatott 867 drb sertés, 25 drb süldő, Mai maradvány 459 drb sertés. Következő árak jegyeztek: Zsírterítés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 110—116 fillér, II-odrendű 280—350 kilogramm 104—110 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlyban 120 fillérig, életsúlylevonással 142—148 fillérig, fiatal, közep 220—300 kil.-ig életsúlylevonással 130—152 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm felül életsúlyban 130—152 fillérig. Husértés, belső sülte 112—120 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendő. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Április 23. Felhajtott 1952 drb első borjú, 4 drb növekedmarha, 28 drb első bárány. Árjegyzések ezen tudósítás zártáig: Elsőrendű első borjúkért 74—82 fillérig, kivételesen 84—88 fillér, középminőségű első borjúkért 64—72 fillérig, súly és rugott borjúkért 38—56 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül). Első bárányokért 10—12 kor. Az irányzat lanyhább volt, az árak változatlanok maradtak.

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Pénz, Ár, Záloglevelek, elsőbbségek, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók. It lists various financial instruments and their market values.

Kőbányai sertéspiac.

Április 23. Fiata; nehéz (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 143-144 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 144-146 fillér. Könyű (páronként 250 kilogrammig) 145-146 fillér. Közép (páronként 240-280 kigr.) 145-147 fillér. Könyű (páronként 240 kigr.) 145-147 fillér. Sertéselészám: április hó 21. napján volt készlet 23078 drb. - április hó 22-én felhajtott 34 drb. - április hó 22-én szállított 105 drb. - április hó 23. napjára maradt készletben 23007 drb. A hizott sertésizlet irányzata: változatlan.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 23. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Bándy József a szakolczai és Nahoczky Béla a siklósi járásbírósnál alkalmazott betétszerkesztő irnokokat betétszerkesztő telekkönyvezetőkke, Benzur Sándor szarvasi járásbírósnál, Cserszky Ándor szatmárnémeti törvényszéki, Witt Béla nagybányai járásbírósnál, Molcsányi Antal beszteczebányai, Királyfalvy Gáspár zombori, Keresztury József budapesti törvényszéki, Ilsvai Lajos budapesti büntetőtörvényszéki, Battányi Vilmos dévai, Deutsch Pankász pécsi járásbírósnál, Mihajlovics János temesvári törvényszéki, Pálk István kiskunfélegyházi, Karpinszky Gyula rozsnói, Kratochvíla Károly nagytapolcsányi, Nagy Kálmán kősmárki, Károlyi András kassai, Szántó Sámuel tiszafüredi járásbírósnál, Tanczos Antal győri, Dobrócsy István löseai, Bókor István szolnoki törvényszéki és Frech József módosi járásbírósnál irnokokat, eddigi alkalmazásuk helyén, irodatiszteké, Totterer Ignác szentgotthárdi járásbírósnál díjokat a körmeny és Szivák József korponai járásbírósnál díjokat a gyöngyösi járásbíróshoz irnokokká, Sándor Ferenc ügyvédi irnok, gyöngyösi lakost a sziráki járásbíróshoz végrehajtóvá; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Schwarz Ernővel turóczenántaronyi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká; a vukovári pénzügyigazgatóság Markovics Ferenc vámgyakornok-jelöltét a mitroviczai fővámm hivatalhoz ízetés nélküli vámgyakornokká; a kassai javítóintézet igazgatója a vezetése alatt álló intézethez Baksy Pál műfaragómestert, kassai lakost ideiglenes minőségű munkavezető-felügyelővé; a székesfehérvári javítóintézet igazgatója hivataloslag Csuthy Imre zárkaórt, zárkaórré Kozma Lajos városi rendőrt nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Páskán Sándor beszteczei törvényszéki jegyzőt a máramaros-széki törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Kiskörsü Popoviciu Ágoston aradi lakos Kárpátira, Perits Radován budapesti lakos Péterire, Weisz Márton budapesti lakos Fehérre, Titz Endre budapesti lakos Miklóssá.

várira, kiskörsü Peizner Jenő budapesti lakos Pásztorra, Laquer Dezső pilisi lakos Lakosra, kiskörsü Rosenberg János, Henrik és Ottó nagykanizsai lakosok Robozra, Weinberger Fülöp budapesti lakos Vinazéra, Kan Gyula budapesti lakos, valamint György nevű kiskörsü gyermeke Kosztolányira, Rapp Jakab budapesti lakos Pogányra, Peszneker Anna budapesti lakos Pogányra, Kann Ödön budapesti lakos Kosztolányira, Weiss Árpád budapesti lakos Vargára, Neumann Zsigmond budapesti lakos, valamint Béla nevű kiskörsü gyermeke Nádorra kért átválttatását megengedte.

Pályázatok. A győri pénzügyigazgatóságnál fővigyázói állásra, a zágrábi kataszteri felügyelőségénél 24 kataszteri biztosi, egy fogalmazói és 2 irratári kezel irodatiszti állásra 2 hét alatt; a keszthelyi gazdasági akadémia kémiai tanszékénél gyakornoki állásra május 13-ig; a nagytercei járásbírósnál jegyzői állásra 2 hét alatt; a szatmárnémeti járásbírósnál hivataloslag állásra 4 hét alatt; ugyanott a törvényszékénél III. oszt. hivataloslag állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

ápr.22. ápr.23.

ápr.22. ápr.23.

Table with columns for location (m. é. t. e. r.), date (ápr.22. ápr.23.), and water level (m. é. t. e. r.). Rows include locations like Inn, Duna, Móra, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorczamánkás, L. boros Homonna, Ung, Tisza, M.-Sziget, Tekeháza, V.-Namény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Becsa, Titel, Óndova, Hoór, Tapoly, Bodrog, Ladmócza, Sajó, Zsolca, Hernád, H.-Németi, Berettyó, Margitta, B.-Újfalu, Körös, Csúcsa, N.-Vár, Belényes, Tenke, Gurabonc, Borogjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsin, Arad, Makó, Temes, K.-Kostély, Kiszét, Temesvár, Beccskerek.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő száraz és tulnyomóan derült jelleget öltött. A hőmérséklet az éjjel még számos helyen a fagypontra alá süllyedt és a minimum Tatrafüreden -5 C. fok, a maximum pedig Fiumében 19 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható.

Table with columns for location (Állomás), wind speed (Légyvám m. 700 +), wind direction (Ablomszéllet Celsius székán), wind force (Szélirány és ereje), cloudiness (Felhőzet), precipitation (Csapadék mm.), and temperature (Hőmérséklet max. min.). Rows include locations like A.-Szelina, Ungvár, Kősmárk, Losoncz, Ógyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Záhony, Fiume, Szeged, Temesvár, Nagyvár, Kolozsvár, Nagyszécheny, Szatmár, Eger, Arvavár, Selmeczbánya, Komárom, Magyar-Óvár, Sopron, Eszék, Cirkvenica, Debreczen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Versecz, Orsova.

Legjobb óvszer férfiaknak és nőknek!

Orvosilag ajánlva: Ártalmatlan! Vegyítiszta! Feltétlenül megbízható! Sterilizálta! Egy üveg (tartalmaz 6 adagot) 3.50. korona. Két üveg (tartalmaz 12 adagot) 6.- korona.

Egyedüli főraktár:

POLLITZER SÉRVAAMBULATORIUM speciális orvosi rendező-intézet Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 8. főlem.

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Írta: Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.

— Én nem tudok gyilkolásokkal élni. Nem!

Négyen ülünk egy piszkos traktér külön szobájában. A homályos tükrök tele vannak karcolva nevekkel, az ablaknál egy lehangolt zongora. A vékony fal mögött valaki a matocsist játszsza.

Nagy a hőség, de Erna mégis begöngyösködik a nagykendőjébe. Fjodor sört iszik. Ványa letette halvány kezét az asztalra, a kezére meg a fejét. Mindnyájan hallgatnak. Végre Fjodor egyet köp a padlóra és megszólal:

— Aki siet, az rosszul jár. Lám: a pokolra való Henrik miatt nem jutottunk előre. Ványa felneéz:

— Nem szégyenled magadat, Fjodor? Miért? Henrik nem oka semminek. Valamennyien hibásak vagyunk.

— No, már meg valamennyien! Én meg azt mondom, hogy aki valamire vállalkozik, az azt hajtsa végre.

Szünet. Erna suttogva szól: — Ah, istenem... Hát nem mindegy az, hogy ki hibás, ki nem... Én ezt nem bírom, nem...

Ványa gyöngélen megosokolja a kezét. — Kedves Erna, kegyednek is nehéz a szíve, hát még Henriknek? hát neki?

A fal mögött nem szünik meg a matocsis. Egy ittas hang kuplékat énekel.

— Ah, Ványa, mit Henrik? Én nem tudok élni...

És Erna zokogva sir. Fjodor elkomorodott. Ványa elhaltgatott. Én pedig elszörnyűködöm: minek a kétségbeesés és minek a viasztalás?

Julius 20.

Behunyt szemmel fekszem. A nyitott ablakon át behallatszik az utca zaja; nehezen lélegzik a nagy város. Félálomban Ernát látom: bezárja kulccsal az ajtót, a zár tompan kattan. Erna lassan az asztalhoz megy, lassan tüzet gyújt. Egy vas deszkán világoszürke por: durranó higany. A vasat vékony, kék, kígyó-nyelvekhez hasonló lángok nyalják. A robanó porokat szárítja. Recsegve tűnek elő a daranyagású szemcsék. Az üvegcsővön ólomsúlyocska. Ez a súly töri szét a gyújtó csövet.

Egy barátom már életét vesztette ilyen munkánál. Ugy találták meg a szobájában a szétroncsolt holttestét. A szélfröcsesent vellejét, véres mellét, elszakított kezét és lábát összeszedték, felrakták egy szekerre és elvitték a rendőrségre. Erna is így teszi kockára az életét.

Nos és ha csakugyan felrobban ő is? Ha a lenhaj és kék szemek helyett csak véres hústömeg marad? Akkor Ványa fogja a bombákat készíteni. Ő is vegyész. Ő el tudja végezni ezt a munkát.

Kinyitom a szememet. A nyári napsugár áthatott a függöny résén és a földön rezeg. Megint önfeledtségbe merülök. És megint a régi gondolatok. Miért Henrik? Miért? Henrik nem gyáva. De a hibaejtés rosszabb, mint a félsz. Vagy az csak véltlenség volt? Ő félsége, a Véletlenség?

Mindegy. Minden — mindegy. Legyen az én hibám az, hogy Henrik velünk van. Legyen az ő hibája az, hogy a kormányzó még él. Hadd robbantsa szét Ernát is a bomba. Hadd akaszszák fel Ványát és Fjodort. De a kormányzónak el kell pusztulnia. Ezt én így akarom.

Felekelek. Ablakom alatt a téren jönnek-mennek az emberek, mint a hangyák. Mindenki a maga dolgával van elfoglalva. Lenézem őket.

Julius 21.

Ma véletlenül a Heléna lakása elé kerültem. A ház esetlenül, piszkosan könyököl ki a térre. Szokásom szerint kőzát keresek a téren. Szokás szerint számolom az időt. Szokás szerint suttogok: ma találkozni fogok vele.

Mikor rá gondolkodom, mindig valami különös délszaki virág jut eszembe. A forró nap és kopár sziklák trópusi növénye. Látom a kaktusz pozsgás levelét, leveleinek csipkészetét. A hegyes töviskék között hibor-vörös virág. Mintha eleven vér eszegett volna oda. Láttam ezt a virágot délen, egy különös, festői kertben, pálmák és narancsfák közt. Megsimogattam a leveleit, megkarcoltam a töviskékben a kezemet, arccsal is hozzá simultam és szíttam magamba éles, részegítő illatát. A tenger csillogott, a nap a zeniten ragyogott. A szép virág megbüvölt és megkínzott engem.

De nekem most nem kell Heléna. Nem is akarok rá gondolni. Csak az én különös boszuállásomra gondolkodom. S már nem kérdezem magamtól, hogy érdemes-e boszút állni?

Julius 22.

Hetenként kétszer jár a hivatalos helyiségrebe, három és öt óra közt. Különböféle utakon és különféle napokon teszi meg ezt az útját. Szemmel tartjuk ezt a járást s egy ványa két nap múlva elállunk minden útját. Ványa a Posta-utczán fog rá lesni, Fjodor a Görbesikátoron, Henrik tartalékban marad a távolabbi utczákon. Ezuttal aligha ér bennünket balsiker.

Mit is csinálnék, ha nem volna ez a dolgom? Nem tudom. Nem tudok erre felelni. De egyet tudok: nyugodtan élni nem akarok.

Az ópium-dohányzók boldog álmokat látnak, a paradicsom gyönyöreit. Én nem dohányzok ópiumot, nem látok gyönyörködötté álmokat. De mi volna az én életem küzdelem nélkül, s annak a vigasztaló tudása nélkül, hogy a világ törvényei nem nekem valók?

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1909. április 24-én.

WENZELI SZÍNHÁZ.

Passé-Partout.

Szombat 8 felvonásban. Írta: Georges Thurner. Fordította: Szini Gyula.

Személyek:

Réde Lyonel	Odry
Réde Eugon	Pethes
Régina	S. Fáy Sz.
Réde Andrea	György L.
Embertné	Vizvári M.
Edouard Jaqueline	D. L. G. J.
D'Alonwaite	Lenkey H.
Rigaut Henriette	F. Dömjén R.
Confarier Aurélie	Nagy L.
Elis Suzette	V. Molnár R.
Rafo	Hajdu
Luzancy	Mészáros A.
Phomel	Garamszegi
Taupin	Bartos
Vainche	S. miay
Lambert	Rozsahelyi
Brezin	Gál
Müller	Norváth J.
Azén	Kovács

Kezdete 7/8 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Delután rendez helyarákkal:

A karszemélyzet jutalomjátéka.

Nyitány.

Muzszi László nyitány. Verényi Marton Géza.

Feltámadás után.

1 felvonásos. Írta: Saiton Félix. Fordította: Fényes Samu.

Személyek:

Trübner Konstantin	László
Mari, a felesége	Ferrai R.
Lotti, a leányuk	Toth I.
Koberwein Eduard	Papp
Schenk Lipót	Rátay
Labanc Daisy	Lorant I.
Szalga	Karady

III.

Cabaret előadás.

Személyek: Bothy László, Király Ernő, Pálmay Ilka, Medgyasszy Vilma, Ferenczy Károly, László Rezső, Baumann Károly, Németh Júlia, Viragh Nándor, Petrács Sári, Z. Molnár László, Fenyvesy Jenő.

Kezdete 3 órakor.

Ezre rendez helyarákkal.

Pálmay Ilka felléptével:

Az elvált asszony.

Operetta 3 felvonásban. Írta: Leon Viktor. Zenejét szerzte: Fall Leo.

Személyek:

Esztergály Karel	Király
Jana, felesége	Medgyasszy
Bukenský	Boross
Wander-Leo Gonda	Pálmay I.
Bensteldouk, elnök	Szirmai
Küsterslat, bíró	Németh
Čapek, ügyvéd	Dobos
Šponger, szakértő	Pásztor
Wiesum	Császár
Scrop, kalauz	Papir
Adéle, jegyző	Fabian C.
Krauwolfejt	Simai
Marje, a felesége	Harmath I.
Ernő	Kiss Eal
Egy hölgy	Nyáránd
Isas	Ligeti

Kezdete 3 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Prouse-bianzsauer Margit vendégtelével:

Fidelio.

Dalmu 3 felvonásban. Zenejét szerzte: Beethoven. Szövegét írta: Treischke.

Személyek:

Fernando	Kornal
Pizarro	Ney E.
Florestan	Arányi
Leonora	Frense M.
Rocco	Szendrői
Marcellina	Payer M.

Kezdete 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Delután mérsékelt helyákkal. Az Országos Színészegyesület színészközlőjének előadása;

A hol unatkoznak.

Vígjáték 3 felv. Írta: Paulirion E. Fordította: Huszár I.

Kezdete 3 órakor.

Ezre rendez helyákkal.

A kivándorló.

Szombat négy felvonásban. Írta: Herczeg Ferencz.

Személyek:

Hatfaludy herceg	Fényesi
Pálfi Miklós	Góth
Bárány Szentgyörgy	Szilágyi
Jesszi	Harmati H.
Keresztessy	Tapolczay
Mihályi	Vendrei
A felesége	Szardny
Adél, leányuk	Rónaszékine
Keslemény	Hegedűsné
Boka	Hegedűs
Veres	Balassa
Kristóf	Kazaliczky
Henrik	Bárdi
Béni	Sarkadi
	Gyöző

Kezdete 1/2 órakor.

HUNGÁR SZÍNHÁZ.

Hanka.

Vígjáték három felvonásban. Írta: Zepolska Gabriella. Fordította: Mikos Lajos.

Személyek:

Dulski	Réthey
Dulskine	Ferrai R.
Zbisko	Törzs
Hessza	Förgács R.
Méla	Toth I.
Juljaszicsné	Báthor G.
Egy lakó	Zala K.
Hanka	Mészáros G.
Tadakovné	Bera P.

Kezdete 8 órakor.

TRÁNTA SZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Nagymező-utca 1-3. sz. u. Telefon 63-39.

A forrongó Belgrád.

(Saját felvétel.) - Becsületlen. - Pünkszdi felvonulás. - Szivarvágás feloldozása.

Hozzáadás Erdélyben.

- Kinal szórakozások - Hétköznapi történet.

Utiképek Bosznia-Hercegovinából.

(Saját felvétel.)

Kezdete 8 órakor, vasár- és ünnepnapokon 4 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, Igazgató.

Ma és mindennap

: A nap hőse :

Conchas

róla beszél az egész város!

16 egyéb attrakció !!

Az előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig.

Telefon 93-36.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Ungvárosi: FRIEDMANN A. Telefon 161-48.

Helyárok 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Csak rövid időre Moto Baby

a villanybaba az érthetetlen technikai csoda. AZ ELEVEN SZOBROK, a csodaszép Lonna nővérek rövid vendégjátéka. A piastka csodája. Az egész világon felmúnt kelteket. Még 18 szenzációs szám!! Előadás után a remek téli kertben kabaret, előkelő művészek közreműködésével. - Kétféle konyha. - Pompás üvegsör - Jegyelővétel: 10-12 óráig, delután 3-9 óráig. - Előleges jelentés. Az „Amerikai Park” nagyjobbítva, újonnan átalakítva megnyílik május hó 1-én. Bérletjegyek a Parisiana pénztáránál kaphatók. A jegyek árai: Urak részére 12 kor., hölgyek és katonatisztek számára 8 korona.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: Révay-utca 18. Főrendező: ROTY SÁNDOR.

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 órakor.

11 órakor. Ma: 11 órakor.

Mobilisirung

(A mozgósítás) Bohózat. Írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor. Ezt megelőzi 1/4 órakor:

A legszebb szörme kirakat'

Bohózat. Írta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil. Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az I-5 emeleti „Casino de Parisban” elsőrangú táncatrakciók. Kezdete 1/2 órakor.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTEZETE

Áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Tartós fogtömések, Foghúráások (altatásban is.) Szájpadlás nélküli műfogak aranyhídak, koronák, Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Szenzáció! Kezdete pont 1/2 órakor. Szenzáció! Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasúti kupában. - Írták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhart Géza. - Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhart.

Én és a Weiss Jenő. A holdvilág óta paródia írta Sz. ke Szakal, éneklő: Steinhart, valamint Gyárfás új műsorral. Sandor, férj kettős. Pápay, Nedics teljesen új szülő műsorral. Továbbá: Tunison et Desmolins és a Haroldina csoport fellépte.

A remek téli kertben reggeli tánc és zene - Elsőrendű attrakciók - Belépő-díj nincs. Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özy Kontinó dohánykülönlegességi áruházában, Andrassy-ut 29.

Kalapkirály

Elsőrangú uril divat és kalapüzlet. Panama kalapok 2 koronáért felülmúlhatatlan sikerrel tisztítottunk.

Elsőrangú gondot fordítunk műhelyünkben Hársfa-u 33. szől számkalapak átalakítására. Szives partfogásért esedezünk Osztermann és Stern kalapos-mester Eskü-ut 6. (Kletild-palota).

Szabott árak!

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-72

Ma és minden este 8 órakor a legváltozatosabb, a legkacagtatóbb és a legvonzóbb műsor.

Julcsa ugy van!

! Ágyról-ágyra !

Azonkívül KIÖRY. - Varjus Antal - Rácz Laci utánzata. - BEKEGÉSS. - A mángorló.

A matyiszoba és még 8 attrakció. Vasárnap, április 25-én 1/2 órakor delutáni előadás mérsékelt helyárákkal.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztáránál, d. e. 10-2-ig d. u. 3-6-ig. A téli kert tükörmében ötfelkor Trianon és Grand-Cabaret. - Új táncatrakciók. Czigányzene reggeli 6 óráig.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMÜTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálattal jószágát részletesi kedvezményre is biztosítja.

Alkalmi vétel folytán kiárusítunk

Nagy selyem damaszt abroszt	darabját	1	frt 50	krét.
Nagy selyem damaszt szalvétát	"	"	30	"
Vászon női ingeket	"	1	06	"
Csipke függönyöket	parját	3	50	"
Fűző szőnyegeket	méterjét	"	35	"
Tavaszi divat helméket 120 cm széles	"	"	68	"
Divat selymeket	"	"	85	"
Mosó delaineket	"	"	25	"
2 ágy és 1 asztal terítőt	"	6	50	"
20000 Jaquard szőnyeg újdonságot	"	1	60	"

Rosenberg és Quitt

VI., Király-utca 32. sz., sarok Úzlet. Alapított 1895. évben. 26698

Baumann-Album (10 kupa) zongorára és énekre (postaköltség 45 r 3 kor.)

A legújabb 101 magyar dal, „Nádor” kiadás 2-ik kötetje zongorára és énekre (postaköltség 55 f.) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor. Székküldés utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Nádor Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznapi d. u. 8 órákor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.

Első előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül: páratlan hatástan énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárok: Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kíváncsi legyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Szabadalmi védjegy

és mintaoltalom

kieszköztése az összes kulturálumban. okl. gép-számológ. ADLER MIKSA bitos szab. ügyv. Budapest, VI., Andrassy-ut 51. szám.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.

Ma és a következő napokon este 7/8 órakor West kapitány lóháttal és az egész megnyitó műsor.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. - Telefon 52-88.

Előadás kezdete 9/10 órakor.

Gertrude Barrison

Németország legelső kabaré-dívaja

Carl Hollitzer festő és kabaré-énekes, korhű jelmezekben. (A műnőnei „Scharfrichter” és a bécsi „Nachtlicht” kabaré volt tagjai.) Azonkívül a fényes magyar Dávid király parhajpéere. Bíróságai bohózat.

Helyárok: 6, 4, és 2 korona. Bővebbet a plakátok.

Ismét
Török által
lettek sokan
szerencsések

TÖRÖK

köztük:
2-szer a 90.000,
a 70.000,
az 50.000,
a 40.000,
2-szer a 30.000,

Csupán a most be-
fejződött 23. sors-
játékban két millió
koronát nyertek t.
vevőink,

10-szer a 10.000
koronás, azonkívül
sok 5000, 3000,
2000 koronás sít.
nyereményeket.

Az I-ső osztályu sorsjegyek ára:

1/1 sorsjegy	1/2 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/8 sorsjegy
K 12.—	K 6.—	K 3.—	K 1.50

Miután a húzások nemsokára megkezdődnek, kér-
jük b. megrendelését mielőbb hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és TSA. bankház r.-t.
Budapest.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

Központ: Szervita-tér 3/c. (Török-palota.)

Fiókok: Váci-körut 4. — Teréz-körut 46.

Hirdetmény.

Értesítjük az utazó közönséget, hogy
a jelenleg

Budapest keleti pályaudvarról

Debreczen, Máramarossziget, Nagyvárad, Kolozsvár, Arad, Tövis, Brassó	felé reggel 7 ²⁰ -kor induló 604. sz.
Nagyvárad, Kolozsvár	felé délután 2 ²⁵ " " 504. "
Nagyvárad, Kolozsvár, Predeal	felé este 9 ¹⁵ " " 502. "

gyorsvonatok, valamint a jelenleg

Budapest keleti pályaudvarra

Predeal, Kolozsvár, Nagyvárad	felől reggel 7 ⁵⁰ -kor érkező 501. sz.
Kolozsvár, Nagyvárad	felől délután 1 ⁴⁰ " " 503. "
Máramarossziget, Debreczen, Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó, Tövis, Arad	felől este 9 ⁴⁰ " " 603. "

gyorsvonatok 1909. évi május 1-től kezdve Czegléden át fognak közlekedni
és **Budapest nyugoti pályaudvarról** fognak indítani, illetve
Budapest nyugoti pályaudvarra fognak megérkezni.

E vonatok indulási és érkezési ideje

Budapest nyugoti pályaudvaron:

512/604. sz. gyorsv.	Debreczen, Máramarossziget, Nagyvárad, Kolozsvár, Arad, Tövis, Brassó	felé ind. 6 ⁵⁵ reggel
540. " "	Nagyvárad, Kolozsvár	felé " 2 ⁰⁰ délután
502. " "	Nagyvárad, Kolozsvár, Predeal	felé " 9 ¹⁵ este
501. " "	Predeal, Kolozsvár, Nagyvárad	felől érk. 7 ³⁰ reggel
503. " "	Kolozsvár, Nagyvárad	felől érk. 1 ⁵⁰ délután
603/511. " "	Máramarossziget, Debreczen, Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó, Tövis, Arad	felől " 9 ⁵⁵ este

Budapest 1909. évi április hóban.

M. Á. V. igazgatósága.

KÜLÖNFÉLÉK.

Várakozás.

Egy némaó egetrabló csókra vágyom,
S piros tűz lobban ki az arczomon: . . .
A te alakod oson át szobámon,
Ejék lidérce, barna asszonyom.

Tegnap mellettem árnyak csókolóztak,
A gond hátam mögött settenkedett,
Tegnap még az emlékek dalba fogtak
És véresre marták a melmet.

De holnap, holnap égni fog az arczom,
Fehér, tiszta lesz újra homlokom;
Holnap a kezed a kezemből tartom:
Elalott támad fel holnap, asszonyom.

Fodor Viktor.

(Rhodes Cecil milliói.) A londoni polgári bíróság előtt pórt indított egy Gortz nevű ember Radziwill hercegné ellen. A hercegné, akinek viszonya volt Rhodessal, 1904-ben tért vissza Afrikából s azon fáradozott, hogy a Rhodes Cecil hagyatékra ellen állítólak fennálló követeléseit bíróság elé vigye. Ezek a követelések, amelyeket Rhodes Cecil sajátkezűleg írt jegyzékeivel és utalványaival akart igazolni, meghaladják a 28 millió márkát. A perhez azonban pénzre volt szüksége és megbizta Gortzot, hogy szerezzen neki 280 ezer márkás kölcsönt. Gortz a pör során beigazolta, hogy a kölcsön érdekében sokat fáradozott és kiadásai voltak, mikor azonban a hercegné orosz nagybátyja meghalt, Radziwill hercegné hallani sem akart többé a kölcsönről, sem a Rhodes Cecil hagyatékra ellen megindítandó perről. Gortz ebből származó kárát és elmaradt hasznát kétszáz ezer márkára becsülte és most ennek megítélését kérte a bíróságnál. A bíróság azonban csak 40 ezer márkát ítélte meg, bár elismerte, hogy a hercegné eljárása jogtalan volt.

A hercegnének egyébként már nagyon megalmas és tarka multja van. Még Rhodes Cecil életében beváltott egy 460 ezer márkás chequet, amely Rhodes akírásával volt ellátva. A bányakirály azonban eskü alatt vallotta, hogy a chequen látható aláírás nem tőle ered, mire a hercegnét perbe fogták és el is ítélték két évi fegyházra. Ezt

a büntetést kitöltötte. Sokat irtak annak idején a hercegné romantikus szerelmi kalandjairól is. A hercegné gróf Rzewuski leánya. Tizenhat éves korában Radziwill Vilmos herceghez ment nőül. Attól kezdve, hogy egyik elutasított udvarlója öngyilkossá lett miatta, ellenállhatatlannak képzelte szépségét és ezt kalandos utazásai közben nagy szerencsével értékesítette is. Végül Londonban megismerkedett Rhodes-szel, akibe beleszeretett.

Ettől kezdve mindig azt hangoztatta, hogy kedvese Rhodesnek, aki azonban ezt a leghatározottabb formában tagadta és azt állította, hogy csak pénzügyi tanácsokat adott neki, úgy, hogy bányarésvényekkel folytatott szerencsés spekulációk révén tekintélyes évi jövedelemre tett szert. Rhodes azonban egy-egy rossz kimeneteli börzemanőver után anyagilag is segítette a hercegnét, akinek így módon körülbelül egy milliót adott. Később ezután a hercegné már azt állította, hogy titokban házasságra lépett Rhodes-szel.

(Struczenyésztes a Kapföldön.) Egy kapföldi konzul jelentése szerint 1908. őszén ott egy-kétszázendős strucz négyszáz font sterlingen, sőt egy strucz-pár ezer font sterlingen (huszonötezer koronán) kelt el. Ha tekintetbe vesszük, hogy közönségesebb fajtájú struczot bármikor lehet negyvennyolcvan koronán kapni, akkor az imént idézett két igen magas ár mutatja, mennyire fejlődött a Kapföldön a strucztenyésztés és hogy eme fejlődés révén a strucz fajtájában és tollzatában mekkora különbség állott elő. Mostanság már rendes tenyésztőket vezetnek róluk, mint nálunk a nemesvéri lovakról és agarokról, és ezáltal nemsokára elérjük azt, hogy csak nemesfajú struczok lesz. A minőség megjavulásával lépett tartott ez állatnak a Kapföldön való elszaporodása is, mert míg 1904-ben csak háromszázötvennyolcvan darab volt azon a földterületen, a múlt év végéig ez a szám majdnem hétszázra szökkent föl. Ámbátor a struczolt kereslete az asszonyok divatja miatt szinte hihetetlen mértéket öltött, a farmerék — érthető okokból — a legnagyobb gondtal törekednek azon, hogy ezt a jövedelmező keresetforrást maguknak biztosítsák és keresztülvitték, hogy a kormány a struczok és strucztojásnak tengeren való kivitelét egész Brit-Dél-Afrikában eltiltotta. Különösen ügyelnek arra, hogy Dél-Amerikában, vagy még inkább Ausztráliában az övékével egyenlő nivóju strucztenyésztés ki ne fejlődhesse. Az utóbbi világrészbe vagy négy esztendővel ezelőtt hat kifejlett struczot (két ka-

kast és négy jérczét) vittek a Kapföldről; ez a hazadarab azóta háromszázra szaporodott el, úgy, hogy Dél-Ausztráliában több farmer abba akarja hagyni juhtenyésztést, hogy a sokkal jövedelmezőbb strucztenyésztésre térjen át. S ez nem jár nehézséggel ott, ahol vízben nincs hiány s a luczernatermés bőséges.

(Babonás gonosztevők.) Ismeretes, hogy a gonosztevők általában nagyon babonásak is. Nem ritka az az eset, amikor a bűnös éppen a babona hatása alatt töredelmes vallomást tesz, noha korábban körömszakadtáig tagadta bűnét. Erre vonatkozólag érdekes történetek mond el a „Globe” című újság. Egy katonaszökevény menekülés közben szalmával megrakott szekérral találkozott s a kocsis csupa könyörületből megengedte, hogy a szalma között elrejtőzzék. Alig hogy ez megtörtént, rablók törtek elő a bozótból, akik a kocsis megölték és pénzt elrabolták. Dolguk végeztével felültek a szalma tetejére és nyugodtan, mintha semmi sem történt volna, lépésben tovább hajtaták. De alig haladtak ötven lépésre, elébük toppantak a csendőrök, akik a szökött katonát keresték. A csendőrök azonban megpillantották az ut szélén heverő holttestet s felszólították a kocsin ülőket, hogy álljanak meg és hajtsanak vissza a gyilkosság színhelyére. Természetesen a két gonosztevő égre-földre esküdözött, hogy nem ők gyilkolták meg a kocsis s egyikük, hogy ártatlansága mellett bizonyítson, rámutatva a holttestre, így szólt:

— Hogyha ez a holt ember beszélni tudna, bizonyára nem minket nevezne meg gyilkosul!

És ekkor megszólalt egy hang:

— Gazemberek! Igenis, ti vagytok a gyilkosaim!

A két gonosztevő, de még a csendőrök is nagyon megijedtek e hang hallatára, azt hitték, hogy valami csoda történt. Végre is a csendőrök nyerték vissza legelőbb bátorságukat s így szólították meg a holt embert:

— És raboltak-e tőled valamit a gyilkosok?

— Igen! A pénzem! — felelte határozottan a titokzatos hang.

— Hová rejtették a pénzt?

— A csizmaszárunkba!

Erre már a két gonosztevő sem győzte tovább bátorsággal, hanem térdre rogyva, mindent bevallott. Ekkor azután a katonaszökevény is előbújt a szalmából és túrta, hogy megkötözzék.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.
AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.
 Csak előrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítés 6-35 mm. Browning-patrónok használására készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerzőm nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 korona. Havirészlet 4 kor.
 12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levegőgondó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.
Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezzel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____ korona árban, fizetendő _____ kor. havi részletekben _____ től kezdve, Budapest, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
 Kelet: _____
 Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

A Vas- és Zománczozógyárak Bartelmus és Társa r. t.
 Pilsen és Kiszgaram (Rhonitz) mérlege az 1908. évről.

I. Főtelep:
 Vagyon: Pénztárkészlet: 3499333 kor. Váltók a társaságban: 9576362 kor. Értékpapírok: 1000 K. A pilseni gyár árúkészletei: 14001124 kor. A pilseni gyár ingatlanai: 178.88197 kor. A pilseni gyár ingói: 5655049 kor. A kiszgarami gyár árúkészletei: 38339939. A kiszgarami gyár ingatlanai: 38808085 kor. A kiszgarami gyár ingói: 22748864 kor. Adósk: 50909502 kor. Összesen: 2,015,26455 kor. **Telér:** Részvénytöke: 378.000 kor. Tartalékalap: 75.600 kor. Kibővítési alap: 50.88304 kor. Hátralékos osztalékok: 513 kor. Jelzálog: 398.89103 kor. Elfogadványok forgalomban: 737.38260 kor. Hitelezők: 154.75697 kor. Nyereségelőhozatal: 1905-1907-ről: 89.58204 kor. A pilseni gyár nyeresége: 96.97575 kor. A kiszgarami gyár nyeresége: 32.68012 kor. Összesen: 2,015,26455 kor. Megvizsgáltatott és helyesnek találtatott Carl Hansen s. k., Bartelmus H. s. k., Bartelmus Mór s. k., Pomann Frigyes s. k., Bruch W. Frigyes s. k.

II. Kiszgarami fióktelep:
 Vagyon: Pénztárkészlet: 12.22394 kor. Árúkészletek: 383.39939 kor. Ingatlanok: 388.08085 kor. Ingók: 227.48864 kor. Adósk: 112.11112 kor. Összesen: 1,123.30394 kor. **Telér:** Jelzálog: 200.000— kor. Elfogadványok: 737.38260 kor. Hitelezők: 153.24122 kor. A kiszgarami gyár nyeresége: 32.68012 kor. Összesen: 1,123.30394 kor. Dr. Kármán s. k.

PENZ

kölcsön sorsjegyre és értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre.
 Erzsébet sorsjegyre 6.— K.
 József sorsjegyre 7.50 K.
 Magyar v. r. 22.— K.
 Bazilika 16.— K.
 Olasz v. r. 32.— K.
 Osztr. v. r. 42.— K.
 Hazai 90.— K.
 Konvertált Jelz. 105.— K.
 stb. stb.
 A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. — Ha sorsjegyet már zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre felemeljük. Azonnali intézés eslegelőskamatláb

BEIFELD BANKHÁZ
 Bpest, Károly-kört 1. Alapított 1874-ben.

HIRDETMEY.

A Dunagőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy f. hó 28-án délelőtt 9 órakor a Lánchíd alatti zárt rakodón a kiváltatlan és feles áruk az üzletszabályzat 61. szakasza értelmében nyilvános árverés útján el fognak adni. Budapest, 1909. április 23-án.
 A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Helyny vagy idült bujakór - bántalmak

egy görvénykór, borbajok, rheuma, (szag, fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydagánat, rheumatizmus, a száj, gégé gyengedése, daganatok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökölt bujakóros bántalmak esetében, a legmegrózottebb minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyodul vannak engedélyezve.
 Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.
 Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és prospectus rendelkezésre áll.
 Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utoza 12. és Andrássy-ut 29. szám.

A már 34 év óta a kerékpár-világot uraló eredeti angol **Helical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 16 koronás részletek adjuk és **kerékpár-alkatrészeket** egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konzisztát és cseszketet oriai forgalmunk következtében melyen leszállított anyagunk 30% ártólalással szállítottunk vidéki eredeti gyári árban **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár és alkatrész nagykereskedők Budapest, VIII., József-kört 41. szám. Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-kört 6. sz. Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Magyar Királyi Államvasutak 64463/CIII. szám.
 Mérsékelt árú menettérti jegyek kiadása, továbbá menetjegyzetek érvénytartamának kiterjesztése.
 A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint folyó évi május hó 1-től kezdődőleg a Budapest—Esztergom—Füzitői helyi érdekű vasuton egyrészt Piszke állomásról (Budapest nyugoti pályaudvarra és Buda—Császárfürdő-re és vissza) vagy viszont, a II. osztályban 6.20 kor., a III. osztályban 4.10 korona menetáron két napig érvényes menettérti jegyek fognak kiadni, másrészt a Budapest ny. p. u. és Esztergom között eddig csupán a nyári évadban kiadásra kerülő 30 napos menetjegyzetek érvényessége az egész év tartamára kiterjesztetik.
 Budapest, 1909. április hó 16-án.
 Az igazgatóság.

958. sorozat **Bon 028. szám**
Polgár Sándor
 m. kir. szab. nyert orvosi mű- és kőzserész Budapest, VII., Erzsébet-kört 50. sz. köteles ezen nyalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százalékos árkedvezményt adni az ered.
F. Bergerand fils, párisi különlegeségek (óvszerek) gyártmányából. Kimértő képes árjegyzék díjmentesen, zárt leveleiben küldetk.
 Kivágatott az „Egyetértés”-ből. 25755

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
 ÉKSZERESZ-és MŰORÁSZ-üzletében szerezhetőek be
BUDAPEST, Erzsébet-kört 29.
 VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTT FORDITOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

:: Tessék mutatványszámot ::
 kérni:
Az Új Időkből.
 Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap.
 Szerkeszti: Kerozeg Ferencz.
 Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

A Magyar Lányokból
 Képes hetilap, fiatal lányok számára.
 Szerkeszti: Tutsek Anna.
 Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Az Én Ujságomból.
 Képes hetilap gyermekek számára.
 Szerkeszti: Pósa Lajos.
 Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

KISS szerencsésége NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyonra szertenni csakis nagy szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal **állandóan reménye van**, gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsájtott 110.000 sorsjegy közül 55.000 nyer, tehát **biztosan minden második sorsjegy. A nyereségeségek páratlanok**, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely így szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál mint a huzásnál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség **teljes bizalommal van** az osztálysorsjegyek iránt.

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséséjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját **neve**, vagy más önnök kedves név mellett sorsjegyszám egy nagyobb nyereséggel lesz kihuzva már a legközelebbi huzásokon.

Kisérlelje meg szerencséséjét nálunk, mert

KISS szerencsésége NAGY! KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bank részvénytársaság, a magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.
Központ: Kossuth Lajos-utca 13. Fiók-üzletek: Rákóczi-ut 55.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók:

Adél 73215	Cristian 56393	Ferdinand 54742	Izor 100963	Manó 2310	Róland 100058
Adolf 8522	Cornelia 106930	Ferenc 22163	Izsó 40591	Marcell 2403	Rozália 30669
Adorján 97473	Constant. 29643	Flóra 102148	Jakab 90688	Margit 102701	Rozina 50455
Adrienne 57507	Clement. 4406	Flórian 21375	Janka 108386	Mária 50603	Rudolf 106038
Agnes 40640	Clarissa 108018	Flóris 73313	János 27394	Mariska 102157	Salamon 44717
Agost 102215	Cézár 80133	Fodor 108104	Jenő 8300	Márk 20068	Sámson 22250
Agoston 8355	Cecilia 13281	Franciska 50551	Jolán 31295	Magdolna 29845	Sámuel 21546
Akos 23141	Carolina 107657	Frida 90806	Jónás 107460	Márton 56956	Sándor 102278
Aladár 87350	Camilla 8389	Frigyes 82604	Józsa 96055	Máté 101132	Sarolta 19141
Alajos 96069	Dániel 17026	Fülöp 102186	József 65972	Malvin 27181	Sebestyén 81710
Albert 93649	Dávid 60099	Gábor 22965	Judith 34613	Matild 93673	Simon 102059
Alfonz 95016	Demeter 51484	Gábrriel 75018	Julia 107239	Mátyás 48170	Stefánia 27117
Alfréd 102105	Demjén 90755	Gáspár 23148	Juliska 67629	Melinda 106172	Szerenizló 90814
Alice 684	Dénes 57543	Gedeon 75001	Kálmán 102770	Menyhért 27106	Szerény 102160
Amália 82105	Dezső 33803	Gergely 48149	Kamill 9810	Mici 72796	Szilárd 8241
Ambrus 63453	Domokos 91301	Gertrud 38892	Karolin 78187	Mihály 10744	Szilárd 32465
Andor 94220	Dóra 58562	Géza 63458	Károly 108111	Miklós 89620	Tamás 58104
András 96578	Dorottya 102136	Gida 10803	Kázmér 16604	Miksa 73375	Taszió 10105
Anna 91345	Döme 90726	Gizella 14742	Katalin 90801	Milán 60076	Teofil 70476
Antal 58138	Dömötör 107461	Gottfried 90712	Kelemen 13672	Mór 106170	Teodor 102487
Antónia 90710	Eberhard 21058	Gusztáv 13275	Klára 90847	Náci 19759	Teréz 196038
Aranka 37469	Edith 108381	Gyárfás 39468	Klotild 10763	Nándor 73339	Terka 29431
Armin 78233	Ede 73330	Guidó 91033	Konrad 54733	Natalia 102711	Tihamér 88377
Arnold 9502	Eduard 80854	György 20196	Kornelia 90689	Náthán 33816	Tibor 102109
Áron 20551	Elek 78235	Gyöző 107027	Kornél 108384	Nelli 64248	Titusz 60983
Árpád 78229	Elemér 57211	Gyula 39772	Kristóf 21647	Nesztli 50456	Tivadar 50574
Arthur 6454	Eleonóra 83813	Gyuri 102230	Krisztina 102471	Netti 616	Tóbiás 107282
Atilla 66938	Eliás 439	Hedvig 94222	Lajos 91000	Nina 108073	Tódor 27370
Angusztia 8216	Ella 7931	Heléna 95017	László 81046	Olga 67635	Ulrik 60134
Aurél 94224	Elvira 107155	Henrik 107245	Lázár 107383	Olivér 83807	Urban 106787
Balázs 13623	Elza 12717	Hermann 8102	Lénárd 21507	Orbán 102101	Valentin 90664
Bálint 78224	Emanuel 37781	Hermína 22957	Lenke 24195	Oszkár 103024	Valéria 34083
Bandi 39757	Emil 4220	Hubert 102133	Leó 107476	Ottó 23121	Vendel 107549
Barnabás 102104	Emilia 65052	Huzó 108154	Laura 32051	Ödön 94283	Verona 106107
Beatrix 38900	Emma 107244	Holyka 98963	Leontin 56338	Ottó 79323	Vidor 86541
Béla 8274	Endre 74130	Ida 29749	Leonora 39743	Pál 10986	Viktor 90545
Benedek 4205	Erna 95346	Ignác 66918	Lidia 75009	Paula 73386	Viktória 41625
Benjamin 108108	Ernestin 13163	Ilka 2340	Lina 102114	Péter 74134	Vilma 87536
Bernát 22211	Ernő 79841	Illés 21354	Livia 8224	Piroska 9812	Vilmos 107175
Berta 60111	Ervin 71111	Ilma 13643	Lorándt 45192	Pista 20056	Vince 67684
Bertalan 14769	Erzsébet 68002	Dona 102235	Lipót 56073	Pongrácz 67698	Walter 24799
Bertold 34233	Etel 107250	Imre 100953	Lőrinc 94904	Rafael 107497	Wladimir 3138
Blanka 479	Eugénia 107479	Iren 17012	Lucia 10174	Ráchel 54402	Zoltán 79344
Bódóg 88059	Eva 9807	Irma 8391	Ludmilla 99067	Regina 73317	Zseni 67625
Boldizsár 102195	Fabián 37783	István 487	Lukács 60121	René 51335	Zsigmond 102223
Borbála 8357	Fanni 39442	Iván 90672	Ludvig 102745	Rezső 24782	Zsófia 170484
Boriska 95346	Felicia 29482	Ivor 32068	Lujza 17041	Richárd 50474	Zsuzsana 107484
Böske 93671	Félix 37790	Lzabella 39493	Magda 90538	Róbert 21051	

A szíves megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Tessék kívágni és ozimunkre beküldeni:

Az I. osztályu sorsjegyek

árai:

Nyolczad	1.50 korona
Negyed	3. —
Fél	6. —
Egész	12. —

huzása:

május 19-én és 21-én.

MEGRENDELÉS.

KISS KÁROLY és TÁRSA bank részv.-társ
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Szíveskedjék nekem a XXIV. sorsjáték I. osztályára a..... sorsjegyet, hivatalos tervet és huzás után hivatalos nyereségjegyzéket küldeni.

— A sorsjegy árát: — mellékelve bélyegekben küldöm.
kor. all. egyidejűleg postautalványon küldöm.
(A meg nem felelő módot sziveskedjék átküldeni.)
kértem utánvételezni.)

Pontos Név:
cím: Lakhely, utca, házszám:
Utolsó posta, (megye)

Jegyzék

a XXIV. magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 55.000 nyereségeiről, mely a 110.000 sorsjegy közül ki lesz sorolva 6 hónap alatt.

Legnagyobb nyereség

1,000.000 korona
(Egy millió korona).

	Korona
1 jutalomdíj	600000
1 nyereség	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
2 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	50000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
3 „ „	25000
8 „ „	20000
8 „ „	15000
36 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
437 „ „	2000
803 „ „	1000
1528 „ „	500
140 „ „	300
34450 „ „	200
4850 „ „	170
4850 „ „	130
100 „ „	100
4350 „ „	80
3350 „ „	40
55000 nyer. és jutalom	K 14,459.000

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények Használtak és újak, rendkívüli olgón kapható...

Pénzszekrények és amerikai írodabutorok, használtak és újak...

Jogi, politikai szigorlatokra, alay- és államvizsgákra...

Ha köhög vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért...

20,000 rózsafa magastörzsű kapható Novák Janos szülőtelepén...

!! Olcsó kölcsönök !! Tisztviselő kölcsönök 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre...

Idei cukor-borsót, fejes salátát, sponót, hójnapos retket...

Gyümölcsfa, díszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál...

Vasbutor. Rézagy 35 ftt, gyermekagy 11, öszeesukható...

Briliántot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiéket veszek...

Modern urasági butorok alka mi vétele és eladása...

Szóló spárgát, ezukorborsót, sponót, új burgonyát...

Szélilló-oltványokról, szőlővesszőkről legolcsóbb árjegyzéket küld...

Penz-szekrények újak és használtak, valamint kazetták...

Legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt...

GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám...

Fajborekat felelőség mellett lefejtve, kölcsön hordóban...

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szőlő árak és legkedvezőbb...

Stenográfia Rákóczi-ut 69. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás...

Soványág Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. Willam Harley tanár...

Singer női varrógépet 27 forintért, hajót 40 forintért...

Bouvet-Ladubay legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.

Kosarakat gyümölcs és zöldség szállítására minden nagyságban...

ROZSA! SZEGFÜ!! Magastörzsű rózsafák 2 éves korával...

Bankhitel úján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepen...

INGYENI GUMMI + Különböző óvszer-árjegyzéket titoktartás mellett ingyen...

Zálogzédulákat veszek. Elzálogosított briliánokat, gyöngyöket...

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak...

Pénzt azonnal butorra, zongorára, kosokra, varrógépekre...

LEGNAGYOBB Pénzkezelőlegat kaphat zongora, butor, varrógepet, kerékpárt...

Filozófiai Irod Tára a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával szerkesztik...

NAKIRA törvényesen védett férfi gummi-különlegesség, tucaja 12 kor., 3 tucattól 20% engedmény.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3. szám...

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon fölbirtokra...

Fajbaromfi felelőségek, nyulak, díszgalambok, madarak...

TAUSZIK és TÁRSA VI. ÖVÁR-UTCA 21. SZ. TELEFON 83-97.

KANT prolegomenái minden leendő metafizikához...

Magyar Orvosi Könyvtár Budapest, VII., Rákóczi-ut 32.

Telt kebel. Telt kebel két hó ap alatti. Pilules Orientales (keleti pilulák) által, az e yedüli...

INGYEN DRÁGABB MINY. NÁLUNK REDELTE PÉNYKÉP NAGYTASOK...

Kárpitos nyergesek Vésze mindenemü kellékek képes nagy árjegyzéket...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat...

LAMPÉL R. könyvtárosa F. és Fiai r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Legjobb likörök és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér...

Fényképezőgépek ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből...

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsírásiskola. Díjtalan gépirás-oktatás...